

ANYANYELV ÉS KOMMUNIKÁCIÓ

1-4. évfolyam

Javasolt óraszám

<i>Évfolyam</i>	1.	2.	3.	4.
Heti óraszám	6	6	6	6

A tanterv jellemzői

Az *Anyanyelv és kommunikáció* tanterv olyan *olvasás- és írástanítási stratégiát* ajánl, amely biztosítja az olvasás és az írás megtanulását, az olvasás megkedvelését. A tanulók olvasási tempójának és szövegértési teljesítményének fokozása érdekében a *gyorsolvasás* csaknem minden eljárását tartalmazza. A *magyar helyesírás* teljes rendszerét *problémacentrikusan* rögzíti kisiskolás kortól kezdve, összehangolva az írástechnika (betűalakítás, -kapcsolás, íráslendület- és tempófejlesztés) gyakoroltatásával. A *beszédtechnika* teljes gyakorlatrendszerre, a *valamennyi nyelvi szintre kiterjedő nyelvtani* tananyag, valamint a *helyesírási szabályzat és tanácsadó szótár* használatának szorgalmazása eredményeként a tanulók többségének helyesírása megalapozottá válik a 4. évfolyam végére. A tanterv gazdag tevékenységrendszert ajánl a *szóbeli szövegalkotás*, a *verbális és a nem verbális képességek*, az *illetudó viselkedés* fejlesztésére. A *fogalmazás* hagyományos műfajai mellett a *mindennapi életben* és a *publicisztikában meghonosodott műfajok* (sms, msn, kérvény, meghívó, hír, riport stb.) tanulását is lehetővé teszi. Olyan gyakorlatrendszert tartalmaz, amely biztosítja a tanulók *művelődési szokásainak* megalapozását, fejlesztését (könyv- és könyvtárhasználat, szelektív rádiózás, tévénézés, közművelődési intézmények szolgáltatásainak igénylése). A tanterv a tananyagot a kommunikációs tényezők és funkciók mentén spirálisan rendezi el. A fejlesztendő képességek, az elsajátítandó ismeretek egyre magasabb szinten térnek vissza az egyes évfolyamokon. Ez a sajátosság teszi lehetővé, hogy a megszerzett tudás ne fejlődjön vissza, ez a sajátosság számol a *lassan haladó tanuló*k esetében az *éréssel*, s egyben lehetőséget biztosít a *tehetségek maximális kibontakoztatására, az alkotásra*.

A tanterv alkalmazásához szükséges feltételek

A tanterv tanítása a kisiskolás korban *tanítói végzettséget* és kompetenciát igényel. Elvárja a pedagógustól, hogy fejlett *kommunikációs kultúrával* rendelkezzen, s nyitott legyen a *nyelvtudomány (az alkalmazott nyelvészet)* eredményeire. A pedagógiai képességek közül preferálja a *megosztott figyelmet és a döntési képességet*, továbbá a *diagnosztizáló képességet*, amely a *differenciált tanulászervezést*, az *egyéni gondolkodni tudást* teszi lehetővé. A nevelési stílusok közül pedig a *kooperatív (együttműködő) magatartást* szorgalmazza. A tanterv megvalósításához kidolgozott, többszörösen kipróbált *taneszközcsomag* áll rendelkezésre minden évfolyamon.

Az anyanyelv és kommunikáció tanulásának céljai az 1-4. évfolyamon

Az anyanyelv és kommunikáció tanulásának célja, hogy általa növekedjék a tanulók – széles értelemben vett – kommunikációs kompetenciája, tudatosuljon nyelvi kompetenciájuk. A sikeres anyanyelv- és kommunikációtanulás a különböző életkorú tanulók érdeklődésére, társas kapcsolataik sikeres működtetésének igényére épít. E globális cél megvalósulása az alábbi egymással összerendezett, egymásra épülő és egymást átható képességcsoportok fejlesztése révén történik:

Az olvasástanulás során egyaránt fontos a tanulók információkat befogadó és -közvetítő szerepe. E célt szolgálja a néma olvasás tempójának fokozása mellett a gyorsolvasásnak mint képesség- és szokásrendszernek a tanulása, valamint a felolvasás tanulása is.

Az önművelési képességek kialakítása szokássá és szükségletté fejlesztése lehetővé teszi, hogy a tanulók ne csak a kultúra passzív befogadóiént elégték ki érdeklődésüket, hanem hogy módjuk legyen önépítésre, önfejlesztésre is. Az önművelési tevékenység révén a tanulók átfogó képet kapnak a kultúra szerteágazó világáról, annak történetiségéről. Formálódik magyarságképük, nemzeti identitásuk, tágul társadalmi világképük.

A szóbeli és írásbeli szövegműfajok, illetve az azokat reguláló helyesejtési, helyesírási, nyelvhelyességi normák teljességének korai életkortól történő tanulása garantálja, hogy a tanulók életkoruknak és szociális szerepeiknek megfelelően sikeresen vegyenek részt iskolai társas és mindennapi kommunikációs helyzetekben.

A nyelvtan tanulása hozzájárul a korszerű nyelvészeti világkép kialakulásához, biztosítja a beszéd, a fogalmazás, a helyesírás tudatosulását, beavatja a tanulókat az anyanyelvi örökség világába.

A tananyagelsajátítás, az ellenőrzés és az értékelés módszerei az 1-4. évfolyamon

<i>A tananyagelsajátítást szolgáló módszerek</i>	<i>Az ellenőrzést szolgáló módszerek</i>	<i>Az értékelést szolgáló módszerek</i>
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Hibakeresés ❖ Hibajavítás (helyesejtési, helyesírási, nyelvhelyességi, kommunikációs) ❖ Néma olvasás skipping, skimming technikával ❖ Dinamikus olvasás (gyorsaság+megértés+olvasási attitűd) ❖ Ismeretterjesztő szövegek jegyzetelése ❖ Kiscsoportos kommunikáció (vita, társalgás, megbeszélés, kibeszélés, elbeszélés, stb.) ❖ Kiselőadás (írók, költők életéről, valamely olvasókönyvi témáról, stb.) ❖ Utánzás minta alapján (helyesejtés, kommunikációs helyzet megoldása, stb.) ❖ Mimetizálás, szerepjátás ❖ Bábos bemutatás ❖ Bemutatás (felolvasás, verses, prózai alkotások előadása) ❖ Megfigyelés (nyelvjárási ejtés, kommunikációs hiba, gesztus, térközsabályozás) ❖ Magyarázat ❖ Kérdés ❖ Alkotások létrehozása (irodalmi, publicisztikai, stb.) ❖ Versenyzés (versmondó, prózamonó, helyesírási, egyéb tanulmányi, stb.) ❖ Gyűjtés (tárgyi értékek, pl. könyvek, újságcikkek, írók, költők arcképei, plakátok, műsorfüzetek, stb.) ❖ Tanulópárok szerveződése bizonyos képességek begyakorlására 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Szóbeli felelés (a tananyag reprodukciója) ❖ A bevétett, megértett tananyag, tankönyvi szöveg, algoritmus, stb. előadása különböző (elképzelt) második személynek, különféle műfajokban szóban vagy írásban ❖ Az olvasási teljesítmény, versmondás, szóbeli szövegalkotás magnón való rögzítése a tanév elején és végén ❖ Vizsga (tantárgyi házi vizsga) ❖ Verseny (versmondó, helyesírási, versíró, meséíró, esszéíró, stb.) ❖ Témazáró feladatlapok, tesztek megoldása ❖ Röpdolgozatok írása (aktuálisan bevésendő kognitívumok: verstani alapfogalmak, grammatikai definíciók, felosztások, stb.) ❖ Iskolai dolgozatok (a pedagógus által összeállított feladatlapokkal, pl. helyesírási képességek ellenőrzése, nyelvtani elemzőképesség ellenőrzése, stb.) ❖ Memoriterek kikérdezése a pedagógus / diáktársak által ❖ Egyéni vagy közös alkotás létrehozása (iskolaujság szerkesztése, versírás, stb.) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Tanári írásbeli szöveges (formatív) értékelés ❖ Tanári szóbeli (formatív) értékelés megerősítő / szabályozó / korrigáló funkcióval ❖ Tanulói értékelés egymás produktumáról (versmondás helyesejtési, kommunikációs szempontból; kitalált mese vagy fantázia-szülté fiktív történet, stb.) ❖ Saját tanulói teljesítmény (írásos, magnón, képmagnón rögzített) elemzése, önértékelése a követelmények kritériumainak összevetésével ❖ A versenyeken a zsűri által preferált értékelési kritériumok meghallgatása és megértése ❖ Évközi, érdemjeggyel történő értékelés ❖ Félévi, év végi osztályozás (szummatív értékelés)

Tanulási cél, tematikus tananyag, tanulási program

1. évfolyam

Az anyanyelv és kommunikáció tanulásának céljai az 1. évfolyamon

Az *Anyanyelv és kommunikáció* tantárgy keretében az olvasás tanulásának az a célja, hogy az iskolába lépő tanuló képességeinek, haladási tempójának megfelelően mielőbb sajátítsa el az írott jelrendszert, a dekodolást. Legyen képes azonosítani a kiejtett hangot és az azt jelölő betűt, s a betűsort tudja beszédhangsorrá alakítani, majd döntést megfogalmazni arról, hogy az olvasottakat érti-e vagy sem. Az olvasás tempójának és pontosságának fokozása lehetővé teszi, hogy a tanulók a betűfelismerést és -összevonást még a teljes betűkészlet birtoklása nélkül játékos, versenyszerű helyzetekben gyakorolhassák. Emellett segít megelőzni az olvasástechnikai hibák rögzülését. A szövegolvasás gyakoroltatása már a teljes betűkészlet birtoklását feltételezni, s arra szolgál, hogy a tanulók olvasási tempóját a pontosság megtartása mellett fokozza, az olvasástechnikai hibák rögzülését megakadályozza. Az önművelés tanulója az önművelési technikák és szokások megismerését és elsajátítását szolgálja, amely feltétele a gyermeki világkép kitágításának. Az írás tanulója azt a célt szolgálja, hogy a tanulók a fonematikus jelsorokat grafematikus jelsorokká alakítva képesek legyenek az elemi írásos kommunikációra. A helyesírás-tanulás megalapozásának célja, hogy a tanulók megértsék a magyar helyesírás, mint normarendszer követésének szerepét a sikeres írásos kommunikációban: fejlődjenek ki a legalapvetőbb helyesírási képességeik, valamint a helyesírással szembeni felelős attitűdjük. A helyesírást-tanulás célja, hogy fejlessze a tanulók beszédhallását és beszédmozgását, ezáltal finomítsa elhangzó beszédük akusztikumát, mely feltétele a sikeres kommunikációnak és a hiteles vers- és prózamondásnak. A beszédfejlesztés, kommunikációtanulás növeli a tanulók verbális és nem-verbális kommunikációs kompetenciáját. Az ún. "kibővített kód" elsajátítása sikeres szocializációt és iskolai teljesítményeket tesz lehetővé számukra. Az írás tanulója célja a jó modor kialakítása. Az illemszabályok megismerése és az illetudó viselkedés gyakorlása segíti a tanulók beilleszkedését szűkebb lakóhelyi, iskolai környezetükbe, biztonságot és önbizalmat ad fellépésükhöz, megóvja őket a modortalanságból, ügytelenségből fakadó kudarcoktól és konfliktusoktól.

	TEMATIKUS TANANYAG	TANULÁSI PROGRAM	TELJESÍTMÉNY	
			MINIMÁLIS	OPTIMÁLIS
A/	OLVASÁS, SZÖVEGFELDOLGOZÁS, ÖNMŰVELÉS	OLVASÁS, SZÖVEGFELDOLGOZÁS, ÖNMŰVELÉS TANULÁSA		
I.	AZ OLVASÁS	AZ OLVASÁS TANULÁSA		
1.	<i>Szóképek és olvasásuk</i>	<i>A szóképek megtanulása és olvasásuk gyakorlása</i>		
1.1.	szóképek és tárgyképek	a szóképek megtanulása szóképek és tárgyképek segítségével	Képes azonosítani a gyakorolt - valóságos (jól érzékelhető és észlelhető) denotátummal rendelkező szóképeket.	Képes azonosítani valamennyi gyakorolt szóképet, a létezést, a viszonyokat kifejezőket is.
1.2.	a szóképek és a szóképekből szerkesztett szószerkezetek, mondatok, szövegek néma olvasása	a szóképek és a szóképekből szerkesztett szószerkezetek, mondatok, szövegek néma olvasásának gyakorlása	A tanult szószerkezetek, mondatok, szövegek néma olvasása után képes azok "elemi jelentésének" megadására.	A tanult szószerkezetek, mondatok, szövegek néma olvasása után képes azok "elemi jelentésének" megadására, jelentésük kifejezésére megadott kommunikációs partner számára.
1.3.	a szóképek és a szóképekből szerkesztett szószerkezetek, mondatok, szövegek hangos olvasása	a szóképek és a szóképekből szerkesztett szószerkezetek, mondatok, szövegek hangos olvasásának gyakorlása	Képes a tanult szószerkezetek, mondatok, szövegek hangos elolvasására.	Képes a tanult szószerkezetek, mondatok, szövegek hangos elolvasására.
1.4.	szóképelemzés	a szóképek elemzése		
1.4.1.	összetett szavak	összetett szavak elemzése	Segítséggel képes az összetett szavakat alkotóelemeire bontani.	Képes az összetett szavakat alkotóelemeire bontani. Az alkotóelemek jelentését külön-külön meg tudja "fogalmazni" szóban.

1.4.2.	szókeresés szóképekben	rövid szavak leválasztása szóképekből	Segítséggel képes az általa gyakorolt szóképekből jelentéssel bíró rövidebb szavakat leválasztani, kiválasztani.	Képes az általa gyakorolt szóképekből jelentéssel bíró rövidebb szavakat leválasztani, kiválasztani. A leválasztott, kiválasztott szavak jelentését külön-külön meg tudja "fogalmazni" szóban.
1.4.3.	betűtanulás és olvasásgyakorlás	betűk (hangok) leválasztása szóképekből (szavakból)	Segítséggel képes az általa gyakorolt szóképekből (szavakból) betűket (hangokat) leválasztani.	Képes az általa gyakorolt szóképekből (szavakból) betűket (hangokat) leválasztani és a leválasztott betűkből új szavakat összerakni.
2.	<i>Betűk és olvasásuk</i>	<i>A betűk megtanulása és az olvasás gyakorlása</i>		
2.1.	nyomatott és írott kis- és nagybetűk	a nyomatott és írott kis- és nagybetűk megtanulása betűtanulási modellek olvasásával	A tanult betűtanulási modellek segítségével képes a nyomatott és írott kis- és nagybetűket hibátlanul megkülönböztetni.	A tanult betűtanulási modellek segítségével képes a nyomatott és írott kis- és nagybetűket hibátlanul megkülönböztetni és új - nem tanult - modelleken felismerni.
2.2.	betűfelismerés	a betűfelismerés gyakorlása	A gyakorolt szó-, mondat- és szöveganyagon felismeri a tanult betűket.	Nem gyakorolt szó-, mondat- és szöveganyagon is felismeri a tanult betűket.
2.3.	betűösszevonás	a betűk összevonásának tanulása és gyakorlása rendezett szóhalmaz olvasásával	Ismeri az összevonás algoritmusát és a tanító segítségével képes a betűösszevonásra rendezett szóhalmazokon, ha azok nem tartalmazzak 7 betűnél hosszabb szavakat.	Az összevonás algoritmusának ismeretében önállóan képes a betűösszevonásra rendezett szóhalmazokon.
2.4.	szavak, szó szerkezetek, mondatok, szövegek néma olvasása	nyomatott kis- és nagybetűkkel írott szavak, szó szerkezetek, mondatok, szövegek néma olvasásának gyakorlása	A gyakorolt szó szerkezetek, mondatok, szövegek néma olvasása után kevés segítséggel képes azok "elemi jelentésének" megadására.	A gyakorolt szó szerkezetek, mondatok, szövegek néma olvasása után képes azok "elemi jelentésének" megadására, jelentésük kifejezésére megadott kommunikációs partner számára.
2.5.	szavak, szó szerkezetek, mondatok, szövegek hangos olvasása	nyomatott kis- és nagybetűkkel írott szavak, szó szerkezetek, mondatok, szövegek hangos olvasásának gyakorlása	Képes a gyakorolt szó szerkezetek, mondatok, szövegek elolvasására.	Képes a gyakorolt szó szerkezetek, mondatok, szövegek - megadott kommunikációs partnernek szóló - felolvasására.
II.	AZ OLVASÁS TEMPÓJA ÉS PONTOSSÁGA	AZ OLVASÁS TEMPÓJÁNAK ÉS PONTOSSÁGÁNAK FOKOZÁSA		
1.	<i>Írásvetítővel felvillantott jelek, betűk, szavak</i>	<i>Írásvetítővel felvillantott jelek, betűk, szavak néma olvasása</i>		
1.1.	gyors szemmozgás	a gyors szemmozgás gyakorlása		
1.1.1.	perifériás látás	perifériás látást fejlesztő gyakorlatok végzése	A tanító irányításával képes a perifériás látást fejlesztő gyakorlatok végzésére.	Önállóan képes a perifériás látást fejlesztő gyakorlatok végzésére és maga is ki tud hasonlót találni a látott minták alapján.

1.1.2.	látószögnövelő gyakorlatok	látószögnövelő gyakorlatok végzése	A tanító irányításával képes a látószögnövelő gyakorlatok végzésére.	Önállóan képes a látószögnövelő gyakorlatok végzésére és maga is ki tud hasonlókat találni a látott minták alapján.
1.2.	jelfelismerés	a jelfelismerés gyakorlása		
1.2.1.	jelkeresés	jelkeresés	A tanító irányításával képes a jelkeresési gyakorlatok végzésére.	Önállóan képes a jelkeresési gyakorlatok végzésére és maga is ki tud hasonlókat találni a látott minták alapján.
1.2.2.	hibakeresés	hibakeresés	A tanító irányításával képes a hibakereső gyakorlatok végzésére.	Önállóan képes a hibakeresési gyakorlatok végzésére és maga is ki tud hasonlókat találni a látott minták alapján.
2.	<i>Hangos olvasási hibák</i>	<i>A hangos olvasási hibák javítása</i>		
2.1.	betűtévesztés	a betűtévesztés javítása	Saját- és más olvasásában segítséggel felismerni, és javítani tudja a betűtévesztést, mint hibatípust.	Saját- és más olvasásában felismeri, szabatosan meg tudja nevezni, és javítani tudja a betűtévesztést, mint hibatípust.
2.2.	betűkihagyás	a betűkihagyás javítása	Saját- és más olvasásában segítséggel felismerni és javítani tudja a betűkihagyást, mint hibatípust.	Saját- és más olvasásában felismeri, szabatosan meg tudja nevezni, és javítani tudja a betűkihagyást, mint hibatípust.
2.3.	újrakezdés és mást olvasás	az újrakezdés és a mást olvasás javítása	Saját- és más olvasásában segítséggel felismerni és javítani tudja az újrakezdést és a mást olvasást mint hibatípust.	Saját- és más olvasásában felismeri, szabatosan meg tudja nevezni, és javítani tudja az újrakezdést és a mást olvasást mint hibatípust.
III.	SZÖVEGOLVASÁS	AZ OLVASÁS GYAKORLÁSA SZÖVEGEKEN		
1.	<i>Felkészülés utáni hangos olvasás</i>	<i>A felkészülés utáni hangos olvasás gyakorlása</i>		
1.1.	irodalmi szövegek	irodalmi szövegek olvasása	Olvasókönyvből 3 perc alatt el tud olvasni hangosan 4 sornyi irodalmi szöveget. (A szöveg 200 betűből áll.) Az olvasásra felkészül. Olvasás közben 10-nél többször nem hibázik (betűkihagyást, betűtévesztést, betűcserét, mást olvasást, újrakezdést nem vét).	Olvasókönyvből 1 perc alatt el tud olvasni hangosan 4 sornyi irodalmi szöveget. (A szöveg 200 betűből áll.) Az olvasásra felkészül. Olvasás közben legfeljebb 3 újrakezdési, mást olvasási hibát követ el.
1.2.	ismeretterjesztő szövegek	ismeretterjesztő szövegek olvasása	Olvasókönyvből 3 perc alatt el tud olvasni hangosan 4 sornyi ismeretterjesztő szöveget. (A szöveg 200 betűből áll.) Az olvasásra felkészül. Olvasás közben 10-nél többször nem hibázik (betűkihagyást, betűtévesztést, betűcserét, mást olvasást, újrakezdést nem vét).	Olvasókönyvből 1 perc alatt el tud olvasni hangosan 4 sornyi ismeretterjesztő szöveget. (A szöveg 200 betűből áll.) Az olvasásra felkészül. Olvasás közben legfeljebb 3 újrakezdési, mást olvasási hibát követ el.

1.3.	didaktikus szövegek	didaktikus szövegek olvasása	Olvasókönyvből 3 perc alatt el tud olvasni hangosan 4 sornyi didaktikus szöveget. (A szöveg 200 betűből áll.) Az olvasásra felkészül. Olvasás közben 10-nél többször nem hibázik (betűkihagyást, betűtévészést, betűcserét, más olvasást, újakezdést nem vét).	Olvasókönyvből 1 perc alatt el tud olvasni hangosan 4 sornyi didaktikus szöveget. (A szöveg 200 betűből áll.) Az olvasásra felkészül. Olvasás közben legfeljebb 3 újakezdési, más olvasási hibát követ el.
2.	<i>Néma olvasás</i>	<i>A néma olvasás gyakorlása</i>		
2.1.	ismeretterjesztő szövegek	ismeretterjesztő szövegek olvasása és feldolgozása		
2.1.1.	a cím, a szerző és a forrás; a szakaszok száma; ábrák és ábraalírások; a szómagyarázat és a lábjegyzet	formai elemzés: - a cím, a szerző és a forrás megnevezése; - a szakaszok számának megállapítása; - ábrák és ábraalírások megnevezése; - a szómagyarázat és lábjegyzet megnevezése	3 perc alatt némán el tud olvasni 3 mondatot, és segítséggel meg tudja oldani a megértésüket ellenőrző feladatokat is.	1 perc alatt némán el tud olvasni 3 mondatot, és meg tudja oldani a megértésüket ellenőrző feladatokat is. Olvasókönyvből némán el tud olvasni egy oldalnyi szöveget. (A szöveg 15-20 mondatból áll.) Olvasás után ki tudja választani a szöveg témáját. Feladatok megoldásával meg tudja keresni a szöveg fontos adatait, kijelentéseit. A szöveg megértéséhez el tudja olvasni az ismeretlen jelentésű szavak magyarázatát.
2.1.2.	tárgyinformációk	elemzés a tárgyinformációk megállapítása érdekében	3 perc alatt némán el tud olvasni 3 mondatot, és meg tudja oldani a megértésüket ellenőrző feladatokat is.	1 perc alatt némán el tud olvasni 3 mondatot, és meg tudja oldani a megértésüket ellenőrző feladatokat is. Olvasókönyvből némán el tud olvasni egy oldalnyi szöveget. (A szöveg 15-20 mondatból áll.) Olvasás után ki tudja választani a szöveg témáját. Feladatok megoldásával meg tudja keresni a szöveg fontos adatait, kijelentéseit.
IV.	ÖNMŰVELÉS	AZ ÖNMŰVELÉS TANULÁSA		
1.	<i>Könyvtárhasználat osztály- vagy iskolakönyvtárban</i>	<i>A könyvtárhasználat tanulása osztály- vagy iskolakönyvtárban</i>		
1.1.	a teljes magyar ábécé	a teljes magyar ábécé megtanulása	Hibátlanul el tudja mondani a "szűkebb" magyar ábécét.	Hibátlanul el tudja mondani a teljes magyar ábécét.
1.2.	betűrendbe sorolás	a betűrendbe sorolás megtanulása	Betűrendbe tud sorolni 5 különböző kezdőbetűjű szót.	Betűrendbe tud sorolni 5 olyan szót, amelyek között azonos kezdőbetűjű szavak is vannak.
1.3.	az <i>Ablak-Zsiráf</i> használata	az <i>Ablak-Zsiráf</i> gyermeklexikon használatának tanulása	Meg tud keresni egy címszót az <i>Ablak-Zsiráf</i> egy nyitott oldalán.	Meg tud keresni egy címszót az <i>Ablak-Zsiráf</i> ban, és el tudja olvasni a hozzá írt szócikket.

1.4.	könyv- és sajtóismeret	könyv- és sajtóismeret tanulása		
1.4.1.	gyermekkönyvek, gyermekfolyóiratok adatai	gyermekkönyvek, gyermekfolyóiratok fedelén és címloldalán levő adatok olvasása	Egy könyvről le tudja olvasni annak címét és írójának nevét.	Egy könyvről le tudja olvasni a következő adatokat: címadat, szerzőségi adat, megjelenési adat, terjedelem. Egy újságcikkről meg tudja állapítani a következő adatokat: címe, írójának neve, melyik újságban, mikor jelent meg. Könyvekben és újságokban meg tud keresni egy szöveget a tartalomjegyzék segítségével.
1.4.2.	gyermekfolyóirat rovatai	egy gyermekfolyóirat néhány rovatának (rejtvények, szerkesztői üzenetek, hírek) megnevezése és olvasása	Képes egy gyermekfolyóirat különböző rovatait megnevezni s a rovatcímeket felolvasni.	Kijelölt második személy számára ismertetni tudja egy választott gyermekfolyóirat rovatrendjét.
2.	<i>Az intézményekhez kötött önművelés lakóhelyi lehetőségei</i>	<i>Az intézményekhez kötött önművelés lakóhelyi lehetőségeinek megismerése</i>		
2.1.	plakátok	plakátok olvasása	Képes elkülöníteni egy adott plakát felhívó szerepű nyelvi elemeit (szavakat, szószerkezeteket) az egyéb – plakáton található – írott információktól.	Ismeri a plakát szerkezetét, s képes arról tematikailag s a formai elemeket is szem előtt tartva tájékoztatást adni egy kijelölt gyermekcsoport számára.
2.2.	művelődési intézmények	művelődési intézmények meglátogatása az osztállyal	Képes felidézni a meglátogatott művelődési intézmények nevét	Képes felidézni a meglátogatott művelődési intézmények nevét és rendeltetését
B/	ÍRAS, HELYESÍRÁS	ÍRAS, HELYESÍRÁS TANULÁSA		
I.	ÍRAS	AZ ÍRAS TANULÁSA		
1.	<i>Íráselőkészítés</i>	<i>Az írás előkészítése</i>		
1.1.	irányok és arányok, írásmozgás	irányok és arányok észlelése, az írásmozgás gyakorlása	Minta, utasítás és/vagy segítség révén képes az irányok és az arányok észlelésére, megnevezésére saját és mások írásproduktumain.	Önállóan képes az irányok és az arányok észlelésére, megnevezésére saját és mások írásproduktumain.
1.2.	betűelemek	betűelemek vázolása és írása	Minta, utasítás és/vagy segítség révén képes a betűelemek vázolására és írására.	Önállóan képes a betűelemek vázolására és írására.
2.	<i>Az írott kisbetűk és az írástechnika</i>	<i>Az írott kisbetűk tanulása és az írástechnika fejlesztése</i>		
2.1.	kisbetűk írása és kapcsolása a betűtanulás sorrendje: a, i, í, o, ó, m, t, v, s, e, p, u, ú, l, c, á, k, f, ő, ö, cs, é, b, n, z, ty, ü, ű, r,ny, g, sz, h, ly, d, gy, zs, j, dz, dzs, w, x, y, q	a kisbetűk írásának és kapcsolásának tanulása	Le tudja írni olvashatóan valamennyi magyar kisbetűt. Tudja alakítani ezeket az írásjeleket is: . ? ! , “ ” (). A betűket a vonalrendszerben helyesen helyezi el, betűi mérete csak néha tér el a szabályostól. Az írást mindig a sor elején kezdi, és csak néha lépi át a margót.	Le tudja írni valamennyi magyar kisbetűt. Tudja alakítani ezeket az írásjeleket is: . ? ! , - “ ” (). Füzete tiszta, rendez. Szabályos betűket ír, és helyesen kapcsolja őket. A betűket a vonalrendszerben helyesen helyezi el, és a méretük is pontos. Az írást mindig a sor elején kezdi, és nem lépi át a margót.

2.2.	kisbetűk írása és kapcsolása másolással	a kisbetűk írásának és kapcsolásának gyakorlása másolással	1 perc alatt legalább 7 betűt le tud másolni. 7 szó vagy 7 szóból álló mondat (30 betű) másolásakor hatnál kevesebb hibája van. Ha megmutatják a hibáit, ki tudja javítani őket.	1 perc alatt legalább 16 betűt le tud másolni. 8 szó vagy 8 szóból álló mondat (35 betű) másolásakor nincs az írásban betűkihagyás, betűbetoldás, betűévesztés, betűcsere, szókihagyás.
2.3.	kisbetűk írása és kapcsolása diktálás után	a kisbetűk írásának és kapcsolásának gyakorlása diktálás után	Le tudja írni olvashatóan valamennyi magyar kisbetűt. Tudja alakítani ezeket az írásjeleket is: . ? ! , “ ” (). A betűket a vonalrendszerben helyesen helyezi el, betűi mérete csak néha tér el a szabályostól. Az írást mindig a sor elején kezdi, és csak néha lépi át a margót. Ha megmutatják a hibáit, ki tudja javítani őket. A szójegyzékben lévő szavakat le tudja írni tollbamondással is. 7 szóban hatnál kevesebb hibát ejt. Ha megmutatják a hibáit (betűkihagyás, betűbetoldás, betűévesztés, betűcsere, szókihagyás), ki tudja javítani őket.	Le tudja írni valamennyi magyar kisbetűt. Tudja alakítani ezeket az írásjeleket is: . ? ! , - “ ” (). Füzete tiszta, rendes. Szabályos betűket ír, és helyesen kapcsolja őket. A betűket a vonalrendszerben helyesen helyezi el, és a méretük is pontos. Az írást mindig a sor elején kezdi, és nem lépi át a margót. 8 szó vagy 8 szóból álló mondat (35 betű) tollbamondásakor nincs az írásában betűkihagyás, betűbetoldás, betűévesztés, betűcsere, szókihagyás.
2.4.	kisbetűk írása és kapcsolása akaratlagos írással	a kisbetűk írásának és kapcsolásának gyakorlása akaratlagos írással	Eléje helyezett, 2-3 általa ismert tárgy vagy tárgykép nevét olvashatóan le tudja írni. Hibáit ki tudja javítani.	Eléje helyezett, 3-5 általa ismert tárgy vagy tárgykép nevét hibátlanul le tudja írni.
3.	<i>Az írott nagybetűk és az írásjelek</i>	<i>Az írott nagybetűk és az írásjelek tanulása</i>		
3.1.	nagybetűk írása és kapcsolása a betűtanulás sorrendje: U, Ú, Ū, V, W, A, Á, O, Ó, Ö, Ő, C, Cs, G, Gy, Z, Zs, S, Sz, P, B, R, T, Ty, F, M, N, Ny, E, É, H, J, I, Í, K, L, Ly, D, Dz, Dzs, X, Y, Q	a nagybetűk írásának és kapcsolásának tanulása	Le tudja írni olvashatóan valamennyi magyar nagybetűt. A betűket a vonalrendszerben helyesen helyezi el, betűi mérete csak néha tér el a szabályostól. Az írást mindig a sor elején kezdi, és csak néha lépi át a margót.	Le tudja írni valamennyi magyar nagybetűt. Füzete tiszta, rendes. Szabályos betűket ír, és helyesen kapcsolja őket. A betűket a vonalrendszerben helyesen helyezi el, és a méretük is pontos. Az írást mindig a sor elején kezdi, és nem lépi át a margót.
3.2.	nagybetűk írása és kapcsolása másolással	a nagybetűk írásának és kapcsolásának gyakorlása másolással	1 perc alatt legalább 7 nagybetűt le tud másolni. Ha megmutatják a hibáit, ki tudja javítani őket.	1 perc alatt legalább 16 nagybetűt, illetve 5-7 nagybetűvel kezdődő szót le tud másolni. Írásprodukciónak nincs betűkihagyás, betűbetoldás, betűévesztés, betűcsere, szókihagyás.

3.3.	nagybetűk írása és kapcsolása diktálás után	a nagybetűk írásának és kapcsolásának gyakorlása diktálás után	Le tudja írni olvashatóan valamennyi magyar nagybetűt. A nagybetűket a vonalrendszerben helyesen helyezi el, betűi mérete csak néha tér el a szabályostól. Az írást mindig a sor elején kezdi, és csak néha lépi át a margót. Ha megmutatják a hibáit, ki tudja javítani őket. A szójegyzékben lévő szavakat le tudja írni tollbamondással. 7 szóban hatnál kevesebb hibát ejt. Ha megmutatják a hibáit, ki tudja javítani őket.	Le tudja írni valamennyi magyar nagybetűt. Füzetet tiszta, rendes. Szabályos betűket ír, és helyesen kapcsolja őket. A nagybetűket a vonalrendszerben helyesen helyezi el, és a méretük is pontos. Az írást mindig a sor elején kezdi, és nem lépi át a margót. 8 nagy kezdőbetűs szó (35 betű) tollbamondásakor nincs az írásában betűkihagyás, betűbetoldás, betűtévesztés, betűcsere.
------	---	--	--	--

3.4.	nagybetűk írása és másolása akaratlagos írással	a nagybetűk írásának és kapcsolásának gyakorlása akaratlagos írással	Eléje helyezett, 2-3 általa ismert egyediesítő (identifikáló) tulajdonfőnévvel kifejezhető tárgykép nevét olvashatóan le tudja írni. Hibáit ki tudja javítani.	Eléje helyezett, 3-5 általa ismert egyediesítő (identifikáló) tulajdonfőnévvel kifejezhető tárgykép nevét hibátlanul le tudja írni.
II.	HELYESÍRÁS	A HELYESÍRÁS-TANULÁS MEGALAPOZÁSA		
1.	<i>Helyesírás szavak másolásával és diktálás utáni írásával</i>	<i>A helyesírás tanulása szavak másolásával és diktálás utáni írásával</i>		
1.1.	magán- és mássalhangzók időtartama	a magán- és mássalhangzók időtartamának jelölése	A szójegyzékben lévő szavak másolásakor helyesen jelöli a hosszú és a rövid hangokat. Tollbamondáskor helyesen jelöli a hosszú és rövid hangokat legalább ezekben a szavakban: áll, cím, csepp, főz, gally, hull, ír, itt, jobb, jött, kedd, kell, könny, lett, óra, orr, ott ök, ősz, öt, őt, őz, rossz, száll, szál, szebb, tett, tó tűz, új, ujj, út, vett, vív, varr, víz.	Másoláskor helyesen jelöli a szavakban a hosszú és rövid hangokat. Tollbamondáskor helyesen jelöli a hosszú és rövid hangokat akkor, ha a lediktált szavakat helyesen tudja ejteni.
1.2.	a j hang kétféle jelölése	a j hang kétféle jelölésének tanulása	Másoláskor helyesen jelöli a j hangot legalább ezekben a szavakban: Károly, ibolya, lyuk, golya, osztály, tej, jön.	A szójegyzékben lévő szavakban minden esetben helyesen jelöli a j hangot.
1.3.	szóelemző írásmód: hasonulás és összeolvadás	a szóelemző írásmód (hasonulás és összeolvadás) tanulása	Szavak leírásakor segítséggel felismeri és el tudja különíteni a szótövet a toldaléktól.	Szavak leírásakor önállóan felismeri és el tudja különíteni a szótövet a toldaléktól.
2.	<i>Helyesírás szavak és mondatok másolásával, illetve diktálás utáni írásával</i>	<i>A helyesírás tanulása szavak és mondatok másolásával, illetve diktálás utáni írásával</i>		
2.1.	tulajdonnevek helyesírása: családnév, keresztnév, helységnév	tulajdonnevek helyesírásának gyakorlása	Másoláskor helyesen írja legalább a szójegyzékben lévő személynevek kezdőbetűjét.	Minden esetben nagy betűvel kezdi a szójegyzékben lévő személyneveket, a saját nevét, az osztálytársai nevét, a lakóhelye nevét.
2.2.	mondatkezdés	mondatkezdés jelölése	Másoláskor és tollbamondáskor legtöbbször nagybetűvel kezdi a mondatokat. Ha a hibájára felhívja valaki a figyelmét, akkor önállóan ki tudja javítani azt.	Másoláskor és tollbamondáskor nagybetűvel kezdi a mondatokat.
3.	<i>A szótagolás szerinti elválasztás</i>	<i>A szótagolás szerinti elválasztás gyakorlása</i>		
3.1.	egymás mellett két különböző magánhangzót tartalmazó szavak elválasztása	egymás mellett két különböző magánhangzót tartalmazó szavak elválasztásának gyakorlása (di-ó, É-vá-é)	Segítséggel el tudja választani az egymás mellett két különböző magánhangzót tartalmazó szavakat a sor végén.	El tudja választani az egymás mellett két különböző magánhangzót tartalmazó szavakat a sor végén. Amennyiben hibázik, s hibájára bárki rámutat, képes azt önállóan javítani.

3.2.	két magánhangzó között egy mássalhangzót tartalmazó szavak elválasztása	két magánhangzó között egy mássalhangzót tartalmazó szavak elválasztásának gyakorlása	El tudja választani a két magánhangzó között egy mássalhangzót tartalmazó szavakat a sor végén.	El tudja választani a két magánhangzó között egy mássalhangzót tartalmazó szavakat a sor végén. Amennyiben hibázik, s hibájára bárki rámutat, képes azt önállóan javítani.
3.3.	két magánhangzó között két vagy több különböző mássalhangzót tartalmazó szavak elválasztása	két magánhangzó között két vagy több különböző mássalhangzót tartalmazó szavak elválasztásának gyakorlása (mor-zsa, rossz-kor)	Segítséggel el tudja választani a két magánhangzó között két vagy több különböző mássalhangzót tartalmazó szavakat a sor végén.	El tudja választani a két magánhangzó között két vagy több különböző mássalhangzót tartalmazó szavakat a sor végén. Amennyiben hibázik, s hibájára bárki rámutat, képes azt önállóan javítani.
3.4.	olyan szavak elválasztása, amelyekben a két magánhangzó közötti mássalhangzót kettőzött betű jelöli	olyan szavak elválasztásának gyakorlása, amelyekben a két magánhangzó közötti mássalhangzót kettőzött betű jelöli (ember-rel, ber-reg)	El tudja választani az olyan szavakat a sor végén, amelyekben a két magánhangzó közötti mássalhangzót kettőzött betű jelöli.	El tudja választani az olyan szavakat a sor végén, amelyekben a két magánhangzó közötti mássalhangzót kettőzött betű jelöli. Amennyiben hibázik, s hibájára bárki rámutat, képes azt önállóan javítani.
3.5.	olyan szavak elválasztása, amelyekben a két magánhangzó közötti hosszú mássalhangzót egyszerűsítetten kettőzött többjegyű betű jelöli	olyan szavak elválasztásának gyakorlása, amelyekben a két magánhangzó közötti hosszú mássalhangzót egyszerűsítetten kettőzött többjegyű betű jelöli (Ily-lyés, ősz-sze)	Segítséggel el tudja választani az olyan szavakat a sor végén, amelyekben a két magánhangzó közötti hosszú mássalhangzót egyszerűsítetten kettőzött többjegyű betű jelöli.	Egy kis segítséggel, a hibázás lehetőségére történő figyelmeztetéssel el tudja választani az olyan szavakat a sor végén, amelyekben a két magánhangzó közötti hosszú mássalhangzót egyszerűsítetten kettőzött többjegyű betű jelöli. Amennyiben mégis hibázik, s hibájára bárki rámutat, képes azt önállóan javítani.
4.	<i>Helyesírási hibák javítása</i>	<i>Helyesírási hibák javításának tanulása</i>		
4.1.	időtartamjelölési hiba	időtartamjelölési hiba javítása	Segítséggel és az időtartam helyes ejtésének megfigyeltetésével képes felismerni és javítani az időtartamjelölési hibát saját és más írásprodukciónak.	Az időtartam helyes kijelölésének bemutatása után önállóan képes az időtartamjelölési hiba javítására saját és más írásprodukciónak.
4.2.	a j hang hibás jelölése	a j hang hibás jelölésének javítása	A hibára történő rámutatás után segítséggel képes a j hang hibás jelölésének javítására saját és más írásprodukciónak.	A hibára történő rámutatás után önállóan képes a j hang hibás jelölésének javítására saját és más írásprodukciónak.
4.3.	hibás mondatkezdés és -zárás	hibás mondatkezdés és -zárás javítása	A hibára történő rámutatás után segítséggel képes a hibás mondatkezdés és -zárás javítására saját és más írásprodukciónak.	A hibára történő rámutatás után önállóan képes a hibás mondatkezdés és -zárás javítására saját és más írásprodukciónak.
4.4.	tulajdonnevek hibás kezdőbetűje	tulajdonnevek hibás kezdőbetűjének javítása	A hibára történő rámutatás után segítséggel képes a tanult tulajdonnevek hibás kezdőbetűjének javítására saját és más írásprodukciónak.	A hibára történő rámutatás után önállóan képes a tulajdonnevek hibás kezdőbetűjének javítására saját és más írásprodukciónak.
C/	BESZÉDMŰVELÉS, KOMMUNIKÁCIÓ, ILLEM	BESZÉDMŰVELÉS, KOMMUNIKÁCIÓ, ILLEM		

I.	HELYESEJTÉS	HELYESEJTÉS-TANULÁS		
1.	<i>A helyesejtési normákhoz igazodó beszédhallás és beszédmozgás</i>	<i>A helyesejtési normákhoz igazodó beszédhallás és beszédmozgás fejlesztése</i>		
1.1	helyesejtési gyakorlatok	helyesejtési gyakorlatok végzése	Társaival közösen tud légző-, artikulációs és ritmusgyakorlatokat végezni. Képes hangerőváltásra is.	Szavakat, szópárokat, szó szerkezeteket és mondatokat helyes artikulációval, időtartammal, hangsúllyal és ritmussal tud ejteni, ha előtte erre mintát kapott. Szó szerkezeteket, rövid (3-4 szavas) egyszerű mondatokat tud a megadott hangsúlyjeleknek megfelelően olvasni. Ha előzetesen felkészül az olvasásra, akkor mondatokat és szöveget is tud helyes artikulációval, hangsúllyal és hangjelettel, betűjítés nélkül olvasni. Képes hangerőváltásra is.
1.1.1.	légzéstechnika	a légzéstechnika gyakorlása	Társaival közösen tud légzőgyakorlatokat végezni.	Társaival közösen tud hangadásgyakorlatokat végezni.
1.1.2.	hangadás	a hangadás gyakorlása magánhangzó párok, szó párok, szó sorok utánmondásával	Társaival közösen tud hangadásgyakorlatokat végezni.	Társaival közösen tud hangadásgyakorlatokat végezni.
1.1.3.	ajakartikuláció	az ajakartikuláció gyakorlása hangsorok utánmondásával, valamint szó párok utánmondásával és olvasásával	Társaival közösen tud artikulációs gyakorlatokat végezni.	Szavakat, szó párokat, szó szerkezeteket és mondatokat helyes artikulációval tud ejteni, ha előtte erre mintát kapott. Ha előzetesen felkészül az olvasásra, akkor mondatokat és szöveget is tud helyes artikulációval olvasni.
1.1.4.	gyorsasági gyakorlatok	gyorsasági gyakorlatok végzése szó tagsorok és nyelvtörök utánmondásával	Társaival közösen tud gyorsasági gyakorlatokat végezni. A gyakorolt szövegek esetében képes a tempóváltásra.	Társaival közösen tud gyorsasági gyakorlatokat végezni. A gyakorolt szövegek esetében képes a tempóváltásra.
1.1.5.	ritmusgyakorlatok	ritmusgyakorlatok végzése, szó tagok, szavak olvasásával jól ritmizálható gyermek versek utánmondásával, olvasásával	Társaival közösen tud ritmusgyakorlatokat végezni.	Szavakat, szó párokat, szó szerkezeteket és mondatokat helyes ritmussal tud ejteni, ha előtte erre mintát kapott.
1.1.6.	az időtartam érzékeltetése	az időtartam érzékeltetésnek gyakorlása szó sorok, szó oszlopok utánmondásával és olvasásával	A szavakat és a szó szerkezeteket megfelelő időtartammal és hangsúllyal tudja ejteni, ha előtte helyesen ejtve hallotta azokat.	Szavakat, szó párokat, szó szerkezeteket és mondatokat helyes időtartammal tud ejteni, ha előtte erre mintát kapott.

1.1.7.	hangsúlyozás	a hangsúlyozás gyakorlása szavak, szókapcsolatok és rövid (három-négyszavas) egyszerű mondatok utánmondásával és olvasásával	Szavakat, szópárokat, szó szerkezeteket és mondatokat helyes hangsúllyal tud ejteni, ha előtte erre mintát kapott.	Szavakat, szópárokat, szó szerkezeteket és mondatokat helyes hangsúllyal tud ejteni, ha előtte erre mintát kapott. Szó szerkezeteket, rövid (3-4 szavas) egyszerű mondatokat tud a megadott hangsúlyjeleknek megfelelően olvasni. Ha előzetesen felkészül az olvasásra, akkor mondatokat és szöveget is tud helyes hangsúllyal olvasni. Képes hangerőváltásra is.
--------	--------------	--	--	---

1.1.8.	hangkapcsolatok	a hangkapcsolatok ejtésének gyakorlása szavak olvasásával	Ha előzetesen mintát kap és felkészülhet az olvasásra, akkor szavakat, mondatokat és szöveget tud betűjezési hiba nélkül olvasni.	Sem előszóban, sem pedig olvasáskor betűjezési hibát nem vét.
1.1.9.	hanglejtés	a hanglejtés gyakorlása rövid (három-négyzavas) egyszerű mondatok olvasásával	Ha előzetesen mintát kap és felkészül az olvasásra, akkor mondatokat és szöveget is tud helyes hanglejtéssel olvasni.	Ha előzetesen felkészül az olvasásra, akkor mondatokat és szöveget is tud helyes hanglejtéssel olvasni.
1.1.10.	hangerőváltás	a hangerőváltás gyakorlása hangsorok, mondókák, versek utánmondásával	Társaival közösen tud hangerőgyakorlatokat végezni.	Hibátlanul tud légző-, artikulációs és ritmusgyakorlatokat végezni a hangerőváltás követelményére tekintettel is.
1.2.	helyesejtési hibák: artikulációs hiba, időtartamhiba, hangkapcsolathiba, hangsúlyhiba, hanglejtéshiba	helyesejtési hibák (artikulációs hiba, időtartamhiba, hangkapcsolathiba, hangsúlyhiba, hanglejtéshiba) felismerése és javítása nevelői visszajelzésre	Képes társai beszédprodukcióiban észrevenni a helyesejtési hibákat.	Képes saját és társai beszédprodukcióiban észrevenni és önállóan javítani a helyesejtési hibákat.
2.	<i>A helyesejtési normákhoz igazodó versmondás</i>	<i>A helyesejtési normákhoz igazodó versmondás tanulása</i>		
2.1.	versmondás a levegővételi helyek megtartásával	a versmondás gyakorlása a levegővételi helyek megtartásával utánmondással vagy felolvasással	A tanult verseket és mondókákat el tudja mondani a levegővételi helyek megtartásával.	Tud verset mondani és felolvasni megfelelő artikulációval, időtartammal, hangsúlyozással és hanglejtéssel. A levegővételi helyeket megtartja, ha szükséges, hangerőváltást is tud alkalmazni.
2.2.	versmondás a fő- és mellékhangsúlyok megtartásával	a versmondás gyakorlása a fő- és mellékhangsúlyok megtartásával utánmondással vagy felolvasással	A tanult verseket és mondókákat el tudja mondani - előzetes minta alapján - időtartam- és hangsúlyhiba nélkül.	A tanult verseket és mondókákat el tudja mondani időtartam- és hangsúlyhiba nélkül.
II.	BESZÉD, KOMMUNIKÁCIÓ	BESZÉDFEJLESZTÉS, KOMMUNIKÁCIÓ-TANULÁS		
1.	<i>Szövegalkotás</i>	<i>A szövegalkotás tanulása</i>		
1.1.	kapcsolatfelvétel a rá vonatkozó illemszabályokkal együtt	a kapcsolatfelvétel tanulása a rá vonatkozó illemszabályokkal együtt		
1.1.1.	köszönés felnőtteknek és gyerekeknek	a felnőtteknek és gyerekeknek történő köszönés tanulása a rá vonatkozó illemszabályokkal együtt	Az ismerőseinek többnyire köszön.	Tudja, milyen helyzetekben és hogyan kell köszönnie az ismerőseinek. Mindig köszön is, ha kell.
1.1.2.	megszólítás felnőttek és gyerekek körében	a felnőttek és gyerekek körében történő megszólítás tanulása a rá vonatkozó illemszabályokkal együtt	Tudja, hogyan kell udvariasan megszólítani valakit.	Általában mindenkit udvariasan szólít meg.
1.1.3.	bemutkozás felnőtteknek (család-, vagy vezetéknev, utónév, becenév)	a felnőtteknek történő bemutatkozás tanulása a rá vonatkozó illemszabályokkal együtt (család- vagy vezetéknev, utónév, becenév)	Tudja, mit kell mondania bemutatkozáskor.	Felismeri, mikor mutatkozhat be egy felnőttnek, és udvariasan be tud mutatkozni.
1.2.	szándéknyilvánítás	a szándéknyilvánítás tanulása: kérés, tudakozódás felnőttől, gyerektől	Tudja, mit kell mondania, ha kérni akar valamit vagy meg akar tudni valamit.	Ha kérnie kell valamit, vagy tudakozódik valami után, mindig udvariasan és pontosan fogalmaz.

1.3.	véleménynyilvánítás	a véleménynyilvánítás tanulása: az indokolt bejelentés, a jogos panasz és az árulkodás különbségeinek tanítói bemutatása és tanulói elemzése; a bejelentés, a sérelem pontos megfogalmazása	Segítséggel képes a bejelentés, sérelem megfogalmazására.	Önállóan, többnyire képes a bejelentés, sérelem pontos megfogalmazására.
1.4.	tájékoztató-ábrázoló szövegek	tájékoztató-ábrázoló szövegek alkotása		
1.4.1.	elbeszélés	az elbeszélés alkotásának tanulása, gyakorlása		
1.4.1.1.	elbeszélés kép, képsor, magnószalagon rögzített zörejsor alapján	elbeszélés kép, képsor, magnószalagon rögzített zörejsor alapján	Segítséggel tud 3-4 mondatnyi elbeszélő szöveget mondani.	Tud jól szerkesztett elbeszélést mondani, amelyben szerepel az esemény helye, ideje és a szereplők. Az eseményeket általában időrendben mondja el.
1.4.1.2.	elbeszélés élmény alapján	elbeszélés élmény alapján kiscsoportos kommunikációban; a beszélgetés illemszabályainak tanulása	Segítséggel tud 3-4 mondatnyi elbeszélő szöveget mondani.	Tud jól szerkesztett elbeszélést mondani, amelyben szerepel az esemény helye, ideje és a szereplők. Az eseményeket általában időrendben mondja el.
1.4.1.3.	mesebefejezés	mesebefejezés meghallgatott meserészletek alapján	Elkezdett meséhez segítséggel ki tud találni 2-3 mondatos befejezést.	Elkezdett meséhez ki tud találni 2-3 mondatos befejezést.
1.4.2.	üzenetközvetítés	üzenetközvetítés tanítónak, szülőnek, gyerekeknek	2-3 adatot tartalmazó, 2-3 mondatnyi üzenetszöveget meg tud jegyezni.	Bárkinek tud udvariasan, pontosan üzenetet átadni. Tudja, milyen nyelvi elemeket illik alkalmazni az üzenetközvetítés során.
1.4.3.	hirdetés osztálytársaknak; a közlés felhívó funkciója	hirdetés osztálytársaknak; a közlés felhívó funkciójának gyakorlása	Többszöri előzetes minta alapján, segítséggel képes osztálytársait megszólítani és a hirdetés tárgyát képező esemény helyét, idejét megjelölni.	Képes osztálytársait megszólítani és a hirdetés tárgyát képező esemény helyét, idejét megjelölni.
1.4.4.	leírás	a leírás tanulása, gyakorlása		
1.4.4.1.	állatok leírása	állatok leírása kép alapján	Segítséggel le tudja írni legalább 3-4 mondattal állatok külsejét.	Le tudja írni legalább 3-4 mondattal állatok külsejét olyan hallgatónak is, aki nem látta az állatot.
1.4.4.2.	személyek leírása	személyek (önmagunk és más valóságos személyek) leírása külső testi jellemzőik (a hajszín, a szemszín, az arcforma, a testmagasság) alapján	Segítséggel le tudja írni legalább 3-4 mondattal személyek külsejét.	Le tudja írni legalább 3-4 mondattal személyek külsejét olyan hallgatónak is, aki nem látta a személyt.
1.4.4.3.	tevékenységek leírása	tevékenységek leírása közös és egyéni megfigyelés és tapasztalat alapján	Segítséggel le tud írni legalább 3-4 mondattal tevékenységet.	Le tud írni legalább 3-4 mondattal tevékenységet olyan hallgatónak is, aki feltehetően nem végezte azt.
2.	<i>Szövegbefogadás és szövegértés</i>	<i>A szövegbefogadás és a szövegértés tanulása</i>		
2.1.	a kapcsolatfelvétel viszonzása és a rá vonatkozó illemszabályok	a kapcsolatvétel viszonzásának és a rá vonatkozó illemszabályoknak a tanulása: visszaköszönés, valamint válaszolás megszólításra felnőttek és gyerekek körében (helyes és helytelen formák tanítói bemutatása, a helyes formák gyakorlása)	Ha valaki megszólítja vagy kérdez valamit tőle, akkor odafigyel, és ha tud, válaszol.	Ha valaki megszólítja vagy tudakozódik tőle valami felől, arra odafigyel, és udvariasan, pontosan felvilágosítja.

2.2.	személyi adatok közlése	személyi adatok közlése válaszként tudakozódásra (név, születési hely, idő; apa, anya teljes neve, foglalkozása, munkahelye; a tanító és nevelők, ill. az igazgató neve; a lakás és az iskola címe, irányítószáma)	Kérésre meg tudja mondani a teljes nevét, édesanyja, édesapja és testvérei nevét, foglalkozását, a lakcímét, a tanítói és az igazgatója nevét.	Tudja a teljes nevét, édesanyja, édesapja és a testvérei nevét, foglalkozását, munkahelyét, a lakáscímét, a tanítói és az igazgatója nevét, valamint az iskola címét.
2.3.	szövegértés	szövegértés elbeszélő, leíró szövegek befogadása során: a kérdéses gyakorlása	Egy-két kérdést minta alapján tud intézni az elhangzott "sztori" vagy leírás elmondójához.	Három-négy, kérdést képes intézni az elhangzott "sztori" vagy leírás elmondójához.
III.	ILLEM	AZ ILLEM TANULÁSA		
1.	<i>Illemszabályok és az illemtudó viselkedés</i>	<i>Az illemszabályok tanulása, az illemtudó viselkedés gyakorlása</i>		
1.1.	az iskolai viselkedésre vonatkozó illemszabályok	az iskolai viselkedésre vonatkozó illemszabályok tanulása	Képekről és valóságos élethelyzetekben meg tudja mondani, segítséggel kik azok az emberek, akik az iskolában nem illemtudóak, illetlenül viselkednek és nem jó a megjelenésük. Tud az iskolában illemtudóan viselkedni. Ha tanítója elmondja, miben hibázott, ki tudja javítani illetlen viselkedését. Tudja milyen viselkedés sérti az iskola viselkedésre és a jó megjelenésre vonatkozó illemszabályokat	Képekről és valóságos élethelyzetekben meg tudja mondani, kik azok az emberek, akik az iskolában nem illemtudóak, illetlenül viselkednek, és nem jó a megjelenésük. Segítség nélkül el tudja mondani azokat az illemszabályokat, amelyeket magatartásukkal megsértettek. Tudja, hogyan kell az iskolában illemtudóan viselkednie, mire kell ügyelnie, hogy jó megjelenésűnek tartsák. Fel tudja idézni azokat az illemszabályokat amelyeket viselkedésével megsértett. Általában fel tudja idézni azokat az illemszabályokat amelyeket viselkedésével megsértett
2.	<i>Az étkezésre és az evésre vonatkozó illemszabályok</i>	<i>Az étkezésre mint helyzetre, valamint az evésre vonatkozó illemszabályok tanulása.</i>	Képekről és valóságos élethelyzetekben meg tudja mondani. Kik azok az emberek, akik az étkezés során illetlenül viselkednek. Tud illemtudóan étkezni. Ha tanítója elmondja, miben hibázott, ki tudja javítani illetlen viselkedését. Tudja milyen viselkedés sérti az étkezésre vonatkozó illemszabályokat	Képekről és valóságos élethelyzetekben meg tudja mondani. Kik azok az emberek, akik az étkezés során illetlenül viselkednek. Segítség nélkül el tudja mondani azokat az illemszabályokat, amelyeket magatartásukkal megsértettek. Tudja, hogyan kell az étkezés közben illemtudóan viselkednie. Étkezések, közben mindig illemtudó a magatartása. Segítség nélkül fel tudja idézni és el tudja mondani az étkezésre vonatkozó illemszabályokat.

3.

*A gyalogos közlekedés
illemszabályai*

*A gyalogos közlekedés
illemszabályainak tanulása*

Képekről és valóságos
élethelyzetekben meg
tudja mondani, kik azok
az emberek, akik a
gyalogos közlekedés során
illetlenül viselkednek.
Tudja milyen viselkedés
sérti a gyalogos
közlekedésre vonatkozó
illemszabályokat.

Képekről és valóságos
élethelyzetekben meg
tudja mondani, kik azok
az emberek, akik a
gyalogos közlekedés során
illetlenül viselkednek.
Segítség nélkül el tudja
mondani azokat az
illemszabályokat,
amelyeket
magatartásukkal
megsértettek.
Tudja, hogyan kell a
gyalogos közlekedés során
illetlenül viselkednie.

4.

*A jó megjelenés
illemszabályai*

*A jó megjelenés illemszabályainak
tanulása (a testi tisztaság, a ruházat
tisztasága, rendezettsége)*

Képekről és valóságos
élethelyzetekben meg
tudja mondani. Ha tanítója
figyelmezteti, hogy
megjelenésében hiba van,
azt ki tudja javítani.

Képekről és valóságos
élethelyzetekben meg
tudja mondani, kik azok
az emberek, akiknek nem
jó a megjelenésük.
Segítség nélkül el tudja
mondani azokat az
illemszabályokat,
amelyeket megsértettek.
Általában fel tudja idézni
melyek azok az
illemszabályok amelyeket
viselkedésével megsértett.

Év végi követelmény

1. évfolyam

I. Olvasás

- a) A tanuló az olvasókönyvből 2 perc alatt el tud olvasni hangosan 4 sornyi szöveget. (A szöveg 200 betűből áll.) Az olvasásra felkészül. Olvasás közben legfeljebb 5 újratezdési, más olvasási hibát követ el.
- b) 1 perc alatt némán el tud olvasni 3 mondatot, és meg tudja oldani a megértésüket ellenőrző feladatokat is.
- c) Olvasókönyvből némán el tud olvasni féloldalmi szöveget. (A szöveg 10-15 mondatból áll.) Olvasás után ki tudja választani a szöveg témáját. Feladatok megoldásával meg tudja keresni a szöveg fontos adatait, kijelentéseit. A szöveg megértéséhez el tudja olvasni az ismeretlen jelentésű szavak magyarázatát.

II. Önművelés

- a) A tanuló hibátlanul el tudja mondani az ábécét.
- b) 3 szót betűrendbe tud sorolni.
- c) Meg tud keresni egy címszót az *Ablak-Zsiráfban*, ha tudja, hogy melyik oldalon található. A címszóhoz írt szócikkeket el tudja olvasni.
- d) Egy könyvről le tudja olvasni a következő adatokat: címe, írójának és illusztrátorának neve, melyik sorozatban, mikor jelent meg, mekkora a terjedelme.
- e) Egy újságcikkből meg tudja állapítani a címet és írójának nevét.
- f) Tankönyveiben meg tud keresni egy szöveget a tartalomjegyzék segítségével.

III. Írás

- a) A tanuló le tudja írni valamennyi magyar kis- és nagybetűt. Tudja alakítani ezeket az írásjeleket is: . ? ! , - " () .
- b) Füzete tiszta és rendez.
- c) Szabályos betűket ír, és helyesen kapcsolja őket.
- d) A betűket a vonalrendszerben helyesen helyezi el, és a méretük is pontos.
- e) Az írást mindig a sor elején kezdi, és nem lép át a margón.
- f) 1 perc alatt legalább 13 betűt le tud másolni.
- g) 8 szó vagy 8 szóból álló mondat (35 betű) másolásakor és tollbamondásakor legfeljebb egy hibája van. Ha megmutatják a hibáját, ki tudja javítani azt.

IV. Helyesírás

- a) Ha a szójegyzékben lévő szavakat a tanuló leírja, a hosszú és a rövid hangokat mindig helyesen jelöli.
- b) A szójegyzékben lévő szavak másolásakor mindig helyesen jelöli a *j* hangot.
- c) Minden esetben helyesen jelöli a *j* hangot ezekben a szavakban: Károly, ibolya, lyuk, gólya, tej, jön.
- d) Minden esetben nagybetűvel kezdi a szójegyzékben lévő személyneveket, a saját nevét, az osztálytársai nevét, a lakóhelye nevét.
- e) Másolásakor mindig nagybetűvel kezdi a mondatokat.
- f) Egy kis segítséggel el tudja választani a szavakat a sor végén.

V. Helyesejtés

- a) A tanuló a szavakat, szópárokat, szókapcsolatokat és mondatokat helyes artikulációval, időtartammal és hangsúllyal tudja ejteni, ha előtte helyesen ejtve hallotta.
- b) Szavakat, szókapcsolatokat, mondatokat és rövid szöveget helyes artikulációval, hangsúllyal és hanglejtéssel tud olvasni, ha előzetesen felkészült rá.
- c) A hangkapcsolatok olvasásakor nem követ el betűejtési hibát.
- d) Tud verseket felolvasni és elmondani helyes artikulációval, időtartammal, hangsúllyal és szünettartással.

VI. Szóbeli szövegalkotás

- a) A tanuló az ismerőseinek mindig köszön, ha szükséges.
- b) Majdnem mindig udvariasan szólítja meg a gyerekeket és a felnőtteket.
- c) Tud udvariasan bemutatkozni felnőtteknek is.
- d) Tud udvariasan kérni és tudakozódni.
- e) Tud jól szerkesztett elbeszélést mondani. A szövegében az események időrendben követik egymást, és benne van az esemény helye, ideje és szereplői. Figyelmeztetésre a szövegszerkesztési hibáit javítani tudja.
- f) Udvariasan, pontosan tud üzeneteket átadni az ismerőseinek.
- g) Tud hirdetni gyerekeknek.
- h) Le tud írni 6-8 mondatban állatokat, személyeket, tevékenységeket. Ha figyelmeztetik, hogy sorrendi hibát követett el, tudja a hibát javítani.
- i) Ha valaki megszólítja vagy kérdez tőle valamit, odafigyel, és udvariasan felvilágosítja.
- j) Kérdésekre meg tudja mondani a teljes nevét, édesanyja, édesapja és testvérei nevét, foglalkozását és munkahelyét, a lakcímüket, a tanítói és az igazgatói nevét és az iskola címét.
- k) Beszélgetés közben nem szakít félbe fölöslegesen másokat.

VII. Illem

- a) A tanuló a képeken és mindennapi élethelyzetekben meg tudja mondani, kik azok az emberek, akik az iskolában nem illemtudóak, az étkezés, a gyalogos közlekedés során illetlenül viselkednek és nem jó a megjelenésük. Segítség nélkül el tudja mondani azokat az illemszabályokat, amelyeket magatartásukkal megsértettek.
- b) Tudja, hogyan kell az iskolában, az étkezés közben, a gyalogos közlekedés során illemtudóan viselkedni, mire kell ügyelni, hogy jó megjelenésűnek tartsák.
- c) Az iskolában, étkezés közben, gyalogos közlekedés során majdnem mindig illemtudó a magatartása. Jó a megjelenése.
- d) Ha a tanítója figyelmezteti arra, hogy hibázik, ki tudja javítani illetlen viselkedését.
- e) Tanítója segítségével fel tudja idézni és el tudja mondani az iskolai viselkedésre, az étkezésre, a gyalogos közlekedésre és a jó megjelenésre vonatkozó illemszabályokat.

Tanulási cél, tematikus tananyag, tanulási program, teljesítmény

2. évfolyam

Az anyanyelv és kommunikáció tanulásának céljai a 2. évfolyamon

Az *Anyanyelv és kommunikáció* tantárgy keretében az olvasás tempója és pontossága fokozásának célja a tanulók gyors szemmozgásának fejlesztése, látószögük növelése, az olvasottak megértésének segítése, továbbá az olvasástechnikai hibák rögzülésének megakadályozása. A szövegeken történő olvasásgyakorlás egyrészt a másnak szóló, kifejező hangos olvasási képesség fejlődését biztosítja, továbbá a néma értő olvasást, amelynek eszközszerző birtoklása lehetővé teszi – a tanulóknak szóló szövegekben – az önálló ismeretszerzést. Az önművelés tanulása azt a célt szolgálja, hogy a tanulók önművelési technikákat sajátítsanak el (könyv- és könyvtárhasználat, szelektív rádiózás és televíziózás, közművelődési intézmények kulturális ajánlatainak igénybe vétele). A technikák elsajátítása mellett a szokásalakítás, a szükségletfejlesztés is célja e tevékenységnek. Az írás és a helyesírás együttes gyakorlásának célja a “gazdaságos”, szimultán írástechnikai és helyesírási képességfejlesztés, amely arra orientálja a tanulókat, hogy írásos munkájuk értéke, minősége mind a külalak, mind a helyesírás tekintetében egyaránt megítélhető és megítélendő. Az anyanyelvi ismeretek tanulásának célja, hogy a tanulók nem tudatos nyelvhasználati kompetenciáját tudatosítsa, hogy ezzel is tökéletesíteni tudják helyesírási, helyesejtési, szövegalkotási, fogalmazási képességeiket. A helyesejtés-tanulás célja, hogy fejlessze a tanulók beszédhallását és beszédmozgását, tökéletesítse elhangzó beszédjük akusztikumát, amely feltétele a sikeres szóbeli kommunikációnak, az igényes, élményt biztosító vers- és prózamondásnak. A beszédfejlesztés, kommunikációtanulás fejleszti a tanulók verbális és nem-verbális kommunikációs kompetenciáját. A kibővített kód elsajátítása sikeres társas kapcsolatokat és iskolai teljesítményeket tesz lehetővé. Az illem tanulásának célja a jó modor kialakítása és annak érvényesíteni tudása különböző élethelyzetekben. Az illemszabályok megismerése és gyakorlása segíti a tanulók helytállását a különböző szituációkban, biztonságot nyújt fellépésüknek, fejleszti énképüket és segíti megővni őket a kudarctól és a konfliktusoktól. A különböző műfajú szövegek alkotása és korrigálása lehetővé teszi, hogy a tanulók műfajismerete bővüljön, s különböző írásbeli műfajokban sikeresen kifejezhessék magukat. Ez a kompetenciájuk segíti őket a mindennapi helyzetek megoldásában (levélírás, meghívó) és a különféle – írásbeli választást igénylő – tantárgyak tanulásában. A fogalmazási tréningek célja, hogy a tanulók rövid, bekezdésnyi hibás szövegrészek javításával fejlessék szövegjavító képességüket, a pontos szövegalkotás iránti igényüket, érzékenységüket.

	TEMATIKUS TANANYAG	TANULÁSI PROGRAM	TELJESÍTMÉNY	
			MINIMÁLIS	OPTIMÁLIS
A/	OLVASÁS SZÖVEGFELDOLGOZÁS, ÖNMŰVELÉS	OLVASÁS SZÖVEGFELDOLGOZÁS, ÖNMŰVELÉS TANULÁSA		
I.	AZ OLVASÁS TEMPÓJA ÉS PONTOSSÁGA	AZ OLVASÁS TEMPÓJÁNAK ÉS PONTOSSÁGÁNAK FOKOZÁSA		
1.	<i>Írásvetítővel felvillantott jelek, betűk, szavak, szövegek</i>	<i>Írásvetítővel felvillantott jelek, betűk, szavak, szövegek olvasása</i>		
1.1.	gyors szemmozgás	a gyors szemmozgás gyakorlása		
1.1.1.	perifériás látás	a perifériás látást fejlesztő gyakorlatok végzése	A tanító irányításával képes a perifériás látást fejlesztő gyakorlatok végzésére.	Önállóan képes a perifériás látást fejlesztő gyakorlatok végzésére, és ki tud hasonlót találni a látott minta alapján.
1.1.2.	látószögnövelő gyakorlatok	látószögnövelő gyakorlatok végzése	A tanító irányításával képes a látószögnövelő gyakorlatok végzésére.	Önállóan képes a látószögnövelő gyakorlatok végzésére, és ki tud hasonlót találni a látott minta alapján.
1.1.3.	fixációszélességet fejlesztő gyakorlatok	a fixációszélességet fejlesztő gyakorlatok végzése	A tanító irányításával képes a fixációszélességet fejlesztő gyakorlatok végzésére.	Önállóan képes a fixációszélességet fejlesztő gyakorlatok végzésére, és ki tud hasonlót találni a látott minta alapján.
1.2.	jelfelismerés	a jelfelismerés gyakorlása		

1.2.1.	jelkeresés	a jelkeresés gyakorlása	A tanító irányításával képes a jelkereső gyakorlatok végzésére.	Önállóan képes a jelkereső gyakorlatok végzésére, és ki tud hasonlókat találni a látott minta alapján.
1.2.2.	hibakeresés	a hibakeresés gyakorlása	A tanító irányításával képes a hibakereső gyakorlatok végzésére.	Önállóan képes a hibakereső gyakorlatok végzésére, és ki tud hasonlókat találni a látott minta alapján.
1.3.	a jelentés felismerése	a jelentés felismerésének gyakorlása	A tanító irányításával képes a jelentésfelismerő gyakorlatok végzésére.	Önállóan képes a jelentésfelismerő gyakorlatok végzésére, és ki tud hasonlókat találni a látott minta alapján.
1.3.1.	szinonimakeresés	a szinonimakeresés gyakorlása	A tanító irányításával képes a szinonimakereső gyakorlatok végzésére.	Önállóan képes a szinonimakereső gyakorlatok végzésére, és ki tud hasonlókat találni a látott minta alapján.
1.3.2.	szóteremtés	a szóteremtés gyakorlása	A tanító irányításával képes a szóteremtő gyakorlatok végzésére.	Önállóan képes a szóteremtő gyakorlatok végzésére, és ki tud hasonlókat találni a látott minta alapján.
2.	<i>Hangos olvasási hibák</i>	<i>Hangos olvasási hibák javítása</i>		
2.1.	betűtévesztés	a betűtévesztés javítása	Saját és más olvasásában felismeri és javítani tudja a betűtévesztést mint hibatípust.	Saját és más olvasásában felismeri, meg tudja nevezni és javítani tudja a betűtévesztést mint hibatípust.
2.2.	betűkihagyás	a betűkihagyás javítása	Segítséggel saját és olvasásában felismeri és javítani tudja a betűkihagyást mint hibatípust.	Segítséggel saját és olvasásában felismeri, meg tudja nevezni és javítani tudja a betűkihagyást mint hibatípust.
2.3.	újrakezdés és a mást olvasás	az újrakezdés és a mást olvasás javítása	Segítséggel saját és olvasásában felismeri és javítani tudja az újrakezdést és mást olvasást mint hibatípust.	Segítséggel saját és olvasásában felismeri, meg tudja nevezni és javítani tudja az újrakezdést és mást olvasást mint hibatípust.
II.	OLVASÁS	AZ OLVASÁS GYAKORLÁSA SZÖVEGEKEN		
1.	<i>Felkészülés utáni hangos olvasás</i>	<i>A felkészülés utáni hangos olvasás tanulása</i>		
1.1.	irodalmi szövegek	irodalmi szövegek olvasása	Felkészülés után fel tud olvasni 7-8 mondatos irodalmi szöveget 2 perc alatt.	Felkészülés után 7-8 mondatos irodalmi szöveget hibátlanul fel tud olvasni egy perc alatt.
1.2.	ismeretterjesztő szövegek	ismeretterjesztő szövegek olvasása	Felkészülés után fel tud olvasni 7-8 mondatos ismeretterjesztő szöveget 2 perc alatt.	Felkészülés után 7-8 mondatos ismeretterjesztő szöveget hibátlanul fel tud olvasni egy perc alatt.
1.3.	publicisztikai szövegek	publicisztikai szövegek olvasása	Felkészülés után fel tud olvasni 7-8 mondatos publicisztikai szöveget 2 perc alatt.	Felkészülés után 7-8 mondatos publicisztikai szöveget hibátlanul fel tud olvasni egy perc alatt.

2.	Néma olvasás	A néma olvasás tanulása: a szövegértést és a szöveg reprodukálást segítő olvasói szokások és képességek elsajátítása a szövegekhez készült feladatok megoldásával	Az olvasókönyvből 5 perc alatt némán el tud olvasni egy 10 mondatos szöveget. A szöveg után következő feladatokat segítséggel meg tudja oldani.	Az olvasókönyvből 5 perc alatt némán el tud olvasni egy 15 mondatos szöveget. A szöveg után következő feladatokat önállóan meg tudja oldani. Ha elolvasott egy szöveget, meg tudja mondani, mi a témája.
2.1.	a szöveg és témája	a szöveg áttekintése, témájának megállapítása a cím, az ábrák és az ábraalírások alapján	Segítséggel képes az olvasókönyvében levő szöveg áttekintésére, továbbá témájának megállapítására a cím, az ábrák és az ábraalírások alapján.	Önállóan képes az olvasókönyvében levő szöveg áttekintésére, továbbá témájának megállapítására a cím, az ábrák és az ábraalírások alapján.
2.2.	a szöveg várható információi	a szöveg várható információira vonatkozó kérdések megfogalmazása	Segítséggel képes az olvasókönyvében levő szöveg várható információira vonatkozó kérdések megfogalmazására.	Önállóan képes az olvasókönyvében levő szöveg várható információira vonatkozó kérdések megfogalmazására.
2.3.	szövegolvasás, lexikonhasználat	a szöveg elolvasása, majd lexikonhasználat olvasás közben	Az <i>Ablak-Zsiráf</i> -ban és az olvasókönyvében önállóan tud szöveggyűjtést olvasni.	Az ismeretlen szavakat az olvasókönyvében és az <i>Ablak-Zsiráf</i> -ban önállóan meg tudja keresni és el tudja olvasni a szöveggyűjtéseket.
2.4.	a szakaszok témája	a szakaszok témájának megállapítása	Ha elolvasott egy szöveget, segítséggel meg tudja mondani, hogy a szöveg egy-egy bekezdése miről szól.	Ha elolvasott egy szöveget, meg tudja mondani, hogy a szöveg egy-egy bekezdése miről szól.
2.5.	“jegyzetelés” aláhúzással	“jegyzetelés” aláhúzással		
2.5.1.	adatkeresés	adatkeresés	Az olvasókönyvből elolvasott szöveg után következő adatkeresési feladatok legalább felét önállóan meg tudja oldani.	Az olvasókönyvből elolvasott szöveg után következő adatkeresési feladatokat önállóan meg tudja oldani.
2.5.2.	lényegkiemelés	lényegkiemelés	Az olvasókönyvből elolvasott szöveg után következő lényegkiemelési feladatokat segítséggel meg tudja oldani.	Az olvasókönyvből elolvasott szöveg után következő lényegkiemelési feladatokat önállóan meg tudja oldani.
3.	Különböző műfajú és témájú szövegek	Különböző műfajú és témájú szövegek néma olvasása és elemzése		
3.1.	ismeretterjesztő szövegek	ismeretterjesztő szövegek (könyvrészletek vagy cikkek) olvasása (vö.: II.2.)		
3.1.1.	ismeretterjesztő elbeszélések	ismeretterjesztő elbeszélések olvasása, a szerző szubjektív véleményét leíró szövegrészek felismerése	Segítséggel képes felismerni a szerző szubjektív véleményét kifejező mondatokat, szövegrészeket.	Önállóan képes felismerni a szerző szubjektív véleményét kifejező mondatokat, szövegrészeket.

3.1.2.	<p>ismeretterjesztő leírások</p> <p>témakörök: <i>a) Állat- és növényfajták leírásai</i> <i>b) Vadállatok és háziállatok viselkedése</i> <i>c) Modern és régi járművek fajtái, működése</i> <i>f) Játékok készítésének leírásai</i> <i>g) Népszokások</i></p>	<p>ismeretterjesztő leírások olvasása</p>	<p>Segítséggel képes kiemelni a különböző témaköröket feldolgozó ismeretterjesztő leírásokból az adatokat, a felsorolásokat, az "érdekes", az adott témát egyediesítő információkat.</p>	<p>Önállóan képes kiemelni a különböző témaköröket feldolgozó ismeretterjesztő leírásokból az adatokat, a felsorolásokat, az "érdekes", az adott témát egyediesítő információkat.</p>
--------	--	---	--	---

3.2.	didaktikus szövegek	didaktikus szövegek (kérdések, feladatok) olvasása és elemzése	Segítséggel képes kérdéseket megfogalmazni egy adott feladatra, gyakorlásra, útmutatás értelmezésére vonatkozóan.	Képes kérdéseket megfogalmazni egy adott feladatra, gyakorlásra, útmutatás értelmezésére vonatkozóan.
3.3.	publicisztikai szövegek	publicisztikai szövegek olvasása és műfaji elemzése		
3.3.1.	hírek	hírek olvasása, az események helyének, idejének, résztvevőinek megjegyzése	Képes az elolvasott hírek helyét, idejét, résztvevőit megjegyezni, továbbá feladathelyzetben - segítséggel - felidézni azokat.	Képes az elolvasott hírek helyét, idejét, résztvevőit megjegyezni, továbbá feladathelyzetben önállóan felidézni azokat.
3.3.2.	riportok	riportok olvasása: a megkérdezettek felsorolása, személyes véleményük tömör megfogalmazása, a helyszínek és időpontok felsorolása	Képes egy elolvasott riport szereplőinek felsorolására, a helyszínek és időpontok emlékezetben tartására.	Képes egy elolvasott riport szereplőinek felsorolására, a helyszínek és időpontok emlékezetben tartására, valamint a riportalany véleményének felidézésére - segítséggel pedig -, értelmezésére.
3.3.3.	interjúk	interjúk olvasása: az interjúalany visszaemlékezéseinek és állásfoglalásainak tömör megfogalmazása	Képes az interjúalany nevének, az előadott élményeinek és állásfoglalásainak tömörítésére.	Képes az interjúalany nevének, az előadott élményeinek, állásfoglalásainak tömörítésére és kommentálására.
3.3.4.	recenziók témakörök: a) <i>Gyermekélet</i> b) <i>Tömegkommunikációs eszközök működése</i> c) <i>Művelődés</i> d) <i>Egészségügy</i> e) <i>Termelés, szolgáltatás, kereskedelem</i> f) <i>Sport</i> g) <i>Ünnepek</i> h) <i>A Magyar Köztársaság államközi kapcsolatai, az Országgyűlés munkája</i>	recenziók olvasása: a kiadási adatok megjegyzése, az ismertető és az ajánló szövegrészek elkülönítése	Egy kiválasztott és elolvasott könyv recenziójából képes az adatok és a recenzált mű témájának megjegyzésére.	Egy kiválasztott és elolvasott könyv recenziójából képes az adatok és a recenzált mű témájának megjegyzésére, továbbá az ismertető és az ajánló szövegrészek elkülönítésére.
3.4.	viccek (csattanó, komikus hiba)	viccek olvasása: a csattanó megkeresése; a komikus hiba megfogalmazása	Felismeri az elolvasott vicc csattanóját, illetve a csattanót előidéző komikus hibát, és adekvát magatartással képes arra reagálni.	Felismeri az elolvasott vicc csattanóját, illetve a csattanót előidéző komikus hibát, és adekvát magatartással képes arra reagálni. Kísérletet tesz az olvasott vicc mintájára hasonló szerkesztési szóban vagy írásban.
III.	ÖNMŰVELÉS	AZ ÖNMŰVELÉS TANULÁSA		
1.	<i>Könyv- és könyvtárhasználat tanórán az osztály- és iskolakönyvtárban</i>	<i>A könyv- és könyvtárhasználat tanulása tanórán az osztály- és iskolakönyvtárban</i>		
1.1.	katalógushasználat	katalógushasználat tanulása		

1.1.1.	a katalóguskártya	a katalóguskártya néhány adatának (szerző, cím, kiadó, a kiadás helye, éve, terjedlem) olvasása	Képes egy szabályosan szerkesztett katalóguskártyáról az adott mű szerzőjét, címét, kiadóját, a kiadás helyét, évét, a mű terjedelmét leolvasni és az adott ("kézbe vehető") művel egybevetni.	Képes egy szabályosan szerkesztett katalóguskártyáról az adott mű szerzőjét, címét, kiadóját, a kiadás helyét, évét, a mű terjedelmét leolvasni, továbbá - feladathelyzetben - szóban az eredeti művet keresni könyvtárban vagy könyvesboltban.
1.1.2.	a betűrendes katalógus	a betűrendes (szerző és cím szerinti) katalógus használatának tanulása	Az ábécé ismeretében egy minimum 20 kártyából álló betűrendes katalógusból képes egy adott szerző művét megtalálni.	Az ábécé ismeretében egy minimum 100 kártyából álló betűrendes katalógusból képes egy adott szerző művét megtalálni.
1.2.	szótár- és lexikonhasználat	szótár- és lexikonhasználat tanulása		
1.2.1.	az <i>Ablak-Zsiráf</i>	az <i>Ablak-Zsiráf</i> gyermeklexikon használata	Az ábécé ismeretében képes az <i>Ablak-Zsiráf</i> gyermeklexikonból egy adott témára vonatkozóan összeállított szócikkeket megkeresni.	Az ábécé ismeretében képes az <i>Ablak-Zsiráf</i> gyermeklexikonból egy adott témára vonatkozóan összeállított szócikkeket megkeresni, továbbá - a témára vonatkozóan kísérletet, javaslatot tesz új címszavak felvételére.
1.2.2.	a <i>Helyesírási szójegyzék</i>	a <i>Helyesírási szójegyzék</i> használata	A betűrend ismeretében képes a <i>Helyesírási szójegyzék</i> ben tetszés szerint megadott szavak megkeresésére.	Saját vagy más által felmerülő, felvetődő helyesírási probléma megoldásához képes a <i>Helyesírási szójegyzék</i> et használni.
1.2.3.	a <i>Magyar értelmező kéziszótár</i>	a <i>Magyar értelmező kéziszótár</i> alkalmi használata címszavak első jelentésének olvasásával	Képes a <i>Magyar értelmező kéziszótár</i> egy-egy címszavának megkeresésére.	Képes a <i>Magyar értelmező kéziszótár</i> egy-egy címszavának megkeresésére, továbbá az adott címszó első jelentésének olvasására, a megismert jelentés megjegyzésére, feladathelyzetben felidézésére.
1.3.	könyv- és sajtóismeret	könyv- és sajtóismeret tanulása		
1.3.1.	könyvek tartalomjegyzéke és fűlészövege	könyvek tartalomjegyzékének és fűlészövegének olvasása	Egy adott könyv szerkezetét tükröző tartalomjegyzékből ki tudja választani a főbb fejezetcímeket.	Egy adott könyv szerkezetét tükröző tartalomjegyzékből ki tudja választani a főbb fejezetcímeket. Észreveszi, majd megfogalmazza, hogy a fűlészöveg a tartalomjegyzékből mire utal, mit emel ki.
1.3.2.	gyermekfolyóiratok	gyermekfolyóiratok olvasása, rovatrendjük megismerése	Élményszerűen és tapasztalat alapján ismeri egy tetszés szerint kiválasztott gyermekfolyóirat legfőbb adatait és profilját.	Élményszerűen és tapasztalat alapján ismeri egy tetszés szerint kiválasztott gyermekfolyóirat legfőbb adatait és profilját. Képes a gyermekfolyóiratról szóban rövid tájékoztatást adni egy tetszés szerint kiválasztott gyermekcsoport számára.

1.3.3.	hírek napilapokból	a tanító által alkalmanként kiválasztott hírek olvasása napilapokból	Képes megállapítani a hír témáját, a hírben szereplő esemény helyét és idejét.	Képes megállapítani a hír témáját, a hírben szereplő esemény helyét és idejét. Képes továbbá az olvasott hírben szereplő esemény lehetséges következményeire, kimeneteire "jóslásokat" megfogalmazni.
2.	<i>Rádió- és televízióhasználat</i>	<i>A rádió és a televízió használatának tanulása</i>		
2.1.	műsorok jellemzői	a műsorfolyam és az egyes műsorok néhány jellemzőjének megfogalmazása a műsorokról való beszélgetések során		
2.1.1.	időviszonyok; élő adás, "konzerv" műsor	az időviszonyok elemzése: a műsornézés, ill. a műsorkészítés idejének, valamint a műsor által bemutatott időnek a megnevezése: élő adás, "konzerv" műsor	Képes a látott és a megtekintésre kiszemelt műsorok ("konzerv" műsor, élő adás) időviszonyainak felismerésére.	Képes a látott és a megtekintésre kiszemelt műsorok ("konzerv" műsor, élő adás) időviszonyainak felismerésére. Képes néhány műsортípus ajánlására - szóban.
2.1.2.	térviszonyok	a térviszonyok elemzése: a műsorkészítés helyszínének, ill. a műsor által bemutatott helyszínnel a megnevezése: helyszíni közvetítés, stúdiófelvétel	Tudatos tapasztalatszerzés révén meg tudja különböztetni a helyszíni közvetítést a stúdiófelvételtől.	Tudatos tapasztalatszerzés révén meg tudja különböztetni a helyszíni közvetítést a stúdiófelvételtől. Mimetikus játékok keretében - a látott és szerzett élmények alapján - különböző tévés és rádiós munkaszerepekbe képes illeszkedni.
2.1.3.	valóság és fikció	a valóság és a fikció elemzése: dokumentumműsor, szerkesztett műsor, megírt műsor	Képes felismerni egy adott műsor különbségét, eltérő sajátosságait a valóság és a fikció kritériuma szerint.	Képes felismerni egy adott műsor különbségét, eltérő sajátosságait a valóság és a fikció kritériuma szerint. Javaslatot tud tenni különböző műsorok témáira.
2.1.4.	a hang és a kép viszonya	a hang (szöveg, zene, zörej) és a kép viszonyának elemzése tévéműsorokban: a kiegészítő szerep és az uralkodó szerep elkülönítése	Képes észrevenni és megnevezni a hang és a kép egymásra utaló, egymást kiegészítő, felerősítő szerepét a látott tévéműsorban.	Képes észrevenni és megnevezni a hang és a kép egymásra utaló, egymást kiegészítő, felerősítő szerepét a látott tévéműsorban. A megfigyelés során szerzett élményről képes néhány mondatos leíró szöveget alkotni megjelölt második személy vagy kisebb csoport számára.
2.2.	műsorok szubjektív "kiértékelése"	szubjektív "kiértékelés" megfogalmazása a műsorokról való beszélgetések közben		
2.2.1.	értékelés a téma iránti érdeklődés alapján	értékelés tanulása a téma iránti érdeklődés alapján (érdekel-nem érdekel)	Képes saját és mások érdeklődését megnevezni a tévében látott, rádióban hallott műsorok alapján.	Képes saját és mások érdeklődését megnevezni a tévében látott, rádióban hallott műsorok alapján. A szerzett tapasztalatok és élmények alapján kísérletet tesz néző-, hallgatótípusok elkülönítésére.

2.2.2.	értékelés a műsorban közvetítettek újszerűsége, élményszerűsége, fontossága alapján	értékelés tanulása a műsorban közvetítettek újszerűsége, élményszerűsége, fontossága alapján (pl. érdekes, izgalmas, tanulságos - ill. nem az)	Képes a különböző műsorok rangsorolására az újszerűség, az élményszerűség, a fontosság alapján.	Képes a különböző műsorok rangsorolására az újszerűség, az élményszerűség, a fontosság alapján. Erről szóban képes beszámolni szűkebb környezetnek.
2.2.3.	értékelés a műsorban közvetítettek megértése alapján	értékelés tanulása a műsorban közvetítettek megértése alapján (értem - bizonyos részleteit nem értem)	Képes a különböző műsorok rangsorolására a megértés élménye és a megértés ténye alapján.	Képes a különböző műsorok rangsorolására a megértés élménye és a megértés ténye alapján. Ajánlásokat képes megfogalmazni különböző életkorokra, nemekre tekintettel.
2.3.	műsornézés, -hallgatás	műsorok megnézése, ill. meghallgatása nyelvi-kommunikációs képességek fejlesztése érdekében		
2.3.1.	ismeretterjesztő műsorok témája, résztemái	ismeretterjesztő műsorok témájának, résztemáinak, megnevezése, néhány megjegyzett, újszerű ismeret reprodukálása	Képes megkülönböztetni és felsorolni azokat az ismereteket, amelyeket ismeretterjesztő műsorokból szerzett, azoktól, amelyeket könyvből vagy iskolában tanult.	Képes megkülönböztetni és felsorolni azokat az ismereteket, amelyeket ismeretterjesztő műsorokból szerzett, azoktól, amelyeket könyvből vagy iskolában tanult. Tapasztalatai és élményei alapján ismeretterjesztő műsor ajánlására képes.
2.3.2.	gyerekeknek szóló rejtvények, feladatok	gyerekeknek szóló rejtvények, feladatok megoldása és beküldése	Ismeri azokat a műsorokat, amelyek gyerekeknek szóló rejtvényeket, játékokat közvetítenek.	Ismeri azokat a műsorokat, amelyek gyerekeknek szóló rejtvényeket, játékokat közvetítenek. Kész rejtvények megfjtésére, játékokban való közreműködésre akár az országos, akár a helyi médiában.
2.4.	rádió- és televízióújságok	rádió- és televízióújságok olvasása		
2.4.1.	műsorkeresés	a műsorkeresés gyakorlása	Képes egy számára kijelölt témához a rádió- és televízióújságokból műsorokat keresni.	Képes egy számára kijelölt témához a rádió- és televízióújságokból műsorokat keresni, műsorajánlatokat megfogalmazni szűkebb környezete számára.
2.4.2.	műsorelőzetesek és műsorkritikák	műsorelőzetesek és műsorkritikák olvasása	Felismeri a különbséget a műsorelőzetes (ajánlás) és a műsorkritika között.	Felismeri a különbséget a műsorelőzetes (ajánlás) és a műsorkritika között. Ismeri és megjegyzi egyik-tévéelőzetest, valamint tévékritikát író személy nevét.
3.	<i>A lakóhely művelődési intézményei</i>	<i>Látogatások előkészítése, a lakóhely művelődési intézményeinek meglátogatása</i>		
3.1.	plakátok	plakátok olvasása	Képes a plakátokat megkülönböztetni, csoportosítani témájuk szerint.	Képes a plakátokat megkülönböztetni, csoportosítani témájuk szerint. Maga is tud plakátot tervezni.

3.2.

műsorfüzetek, katalógusok

műsorfüzetek, katalógusok olvasása

Képes a műsorfüzetekben,
ajánló katalógusokban
tájékozódni.

Képes a műsorfüzetekben,
ajánló katalógusokban
tájékozódni, s ajánlásokat
tenni.

3.3.	tárlatok, kiállítások	a leíró szöveg alkotásának gyakorlása tárlatok, kiállítások megnézése során	Egy meglátogatott tárlat, kiállítás élményeiről képes számot adni.	Egy meglátogatott tárlat, kiállítás élményeiről képes tárgyszerűsége törekvő, viszonylag pontos leírást adni - szóban.
B/	ÍRÁS, HELYESÍRÁS, ANYANYELVISMERET	ÍRÁS, HELYESÍRÁS, ANYANYELVISMERET TANULÁSA		
I.	ÍRÁS ÉS HELYESÍRÁS	AZ ÍRÁS ÉS A HELYESÍRÁS EGYÜTTES GYAKORLÁSA		
1.	<i>Az írott kisbetűk</i>	<i>Az írott kisbetűk alakításának és kapcsolásának gyakorlása betűcsoportonként szavak másolásával, diktálás utáni írásával</i>	Tiszta, rendez a füzetbe. 1 perc alatt legalább 15 betűt le tud másolni. 10 szóból álló szöveg másolásakor vagy tollbamondásakor ötnél kevesebb hibája van. Ha megmutatják a hibákat, ki tudja javítani őket. A betűi alakja felismerhető, az írása olvasható.	Szabályos betűket ír, és helyesen kapcsolja őket. Egy perc alatt legalább 25 betűt tud lemásolni. 11 szónyi mondat másolásakor vagy tollbamondásakor nincs az írásában betűbetoldás, betűtévesztés, betűcsere, szókihagyás.
2.	<i>Az írott nagybetűk</i>	<i>Az írott nagybetűk alakításának és kapcsolódásának betűcsoportonkénti gyakorlása tulajdonnevek, mondatok, szövegek másolásával, diktálás utáni írásával</i>		
2.1.	alsó ívelést tartalmazó betűcsoport	az alsó ívelést tartalmazó betűcsoport írásának gyakorlása tulajdonnevek, mondatok, szövegek másolásával, diktálás utáni írásával	Tiszta, rendez a füzetbe. 1 perc alatt legalább 15 betűt le tud másolni. 10 szóból álló szöveg másolásakor vagy tollbamondásakor ötnél kevesebb hibája van. Ha megmutatják a hibákat, ki tudja javítani őket. A betűi alakja felismerhető, az írása olvasható.	Szabályos betűket ír, és helyesen kapcsolja őket. Egy perc alatt legalább 25 betűt tud lemásolni. 11 szónyi mondat másolásakor vagy tollbamondásakor nincs az írásában betűbetoldás, betűtévesztés, betűcsere, szókihagyás.
2.2.	körelemet tartalmazó betűcsoport	körelemet tartalmazó betűcsoport írásának gyakorlása tulajdonnevek, mondatok, szövegek másolásával, diktálás utáni írásával	Tiszta, rendez a füzetbe. 1 perc alatt legalább 15 betűt le tud másolni. 10 szóból álló szöveg másolásakor vagy tollbamondásakor ötnél kevesebb hibája van. Ha megmutatják a hibákat, ki tudja javítani őket. A betűi alakja felismerhető, az írása olvasható.	Szabályos betűket ír, és helyesen kapcsolja őket. Egy perc alatt legalább 25 betűt tud lemásolni. 11 szónyi mondat másolásakor vagy tollbamondásakor nincs az írásában betűbetoldás, betűtévesztés, betűcsere, szókihagyás.
2.3.	horogvonalat tartalmazó betűcsoport	horogvonalat tartalmazó betűcsoport írásának gyakorlása tulajdonnevek, mondatok, szövegek másolásával, diktálás utáni írásával	Tiszta, rendez a füzetbe. 1 perc alatt legalább 15 betűt le tud másolni. 10 szóból álló szöveg másolásakor vagy tollbamondásakor ötnél kevesebb hibája van. Ha megmutatják a hibákat, ki tudja javítani őket. A betűi alakja felismerhető, az írása olvasható.	Szabályos betűket ír, és helyesen kapcsolja őket. Egy perc alatt legalább 25 betűt tud lemásolni. 11 szónyi mondat másolásakor vagy tollbamondásakor nincs az írásában betűbetoldás, betűtévesztés, betűcsere, szókihagyás.

2.4.	hurokvonalat tartalmazó betűcsoport	hurokvonalat tartalmazó betűcsoport írásának gyakorlása tulajdonnevek, mondatok, szövegek másolásával, diktálás utáni írásával	Tiszta, rendes a füzeté. 1 perc alatt legalább 15 betűt le tud másolni. 10 szóból álló szöveg másolásakor vagy tollbamondásakor ötnél kevesebb hibája van. Ha megmutatják a hibákat, ki tudja javítani őket. A betűi alakja felismerhető, az írása olvasható.	Szabályos betűket ír, és helyesen kapcsolja őket. Egy perc alatt legalább 25 betűt tud lemásolni. 11 szónyi mondat másolásakor vagy tollbamondásakor nincs az írásában betűbetoldás, betűtévesztés, betűcsere, szókihagyás.
2.5.	ellentétes ívelést tartalmazó betűcsoport	ellentétes ívelést tartalmazó betűcsoport írásának gyakorlása tulajdonnevek, mondatok, szövegek másolásával, diktálás utáni írásával	Tiszta, rendes a füzeté. 1 perc alatt legalább 15 betűt le tud másolni. 10 szóból álló szöveg másolásakor vagy tollbamondásakor ötnél kevesebb hibája van. Ha megmutatják a hibákat, ki tudja javítani őket. A betűi alakja felismerhető, az írása olvasható.	Szabályos betűket ír, és helyesen kapcsolja őket. Egy perc alatt legalább 25 betűt tud lemásolni. 11 szónyi mondat másolásakor vagy tollbamondásakor nincs az írásában betűbetoldás, betűtévesztés, betűcsere, szókihagyás.
2.6.	hullámvonalat tartalmazó betűcsoport	hullámvonalat tartalmazó betűcsoport írásának gyakorlása tulajdonnevek, mondatok, szövegek másolásával, diktálás utáni írásával	Tiszta, rendes a füzeté. 1 perc alatt legalább 15 betűt le tud másolni. 10 szóból álló szöveg másolásakor vagy tollbamondásakor ötnél kevesebb hibája van. Ha megmutatják a hibákat, ki tudja javítani őket. A betűi alakja felismerhető, az írása olvasható.	Szabályos betűket ír, és helyesen kapcsolja őket. Egy perc alatt legalább 25 betűt tud lemásolni. 11 szónyi mondat másolásakor vagy tollbamondásakor nincs az írásában betűbetoldás, betűtévesztés, betűcsere, szókihagyás.
3.	<i>Az elválasztás, a szóelemző írásmód, a különírás és egybeírás, a keltezés és a rövidítés, valamint a mondatkezdés, a mondatzárás és a mondattagolás</i>	<i>Az elválasztás, a szóelemző írásmód, a különírás és egybeírás, a keltezés és a rövidítés néhány esetének helyesírása, valamint a mondatkezdés, a mondatzárás és a mondattagolás gyakorlása</i>		
3.1.	elválasztás	az elválasztás gyakorlása		
3.1.1.	szótagolás szerinti elválasztás	a szótagolás szerinti elválasztás gyakorlása		
3.1.1.1.	egymás mellett két vagy több különböző magánhangzót tartalmazó szavak elválasztása	egymás mellett két vagy több különböző magánhangzót tartalmazó szavak elválasztásának gyakorlása	Segítséggel el tudja választani az egymás mellett két vagy több különböző magánhangzót tartalmazó szavakat. Elválasztási hibáit tanítói segítséggel ki tudja javítani.	El tudja választani az egymás mellett két vagy több különböző magánhangzót tartalmazó szavakat. Elválasztási hibáit képes önállóan kijavítani.
3.1.1.2.	két magánhangzó között egy mássalhangzót tartalmazó szavak elválasztása	két magánhangzó között egy mássalhangzót tartalmazó szavak elválasztásának gyakorlása	Segítséggel el tudja választani a két magánhangzó között egy mássalhangzót tartalmazó szavakat. Elválasztási hibáit tanítói segítséggel ki tudja javítani.	El tudja választani a két magánhangzó között egy mássalhangzót tartalmazó szavakat. Elválasztási hibáit képes önállóan kijavítani.
3.1.1.3.	két magánhangzó között két vagy több különböző mássalhangzót tartalmazó szavak elválasztása	két magánhangzó között két vagy több különböző mássalhangzót tartalmazó szavak elválasztásának gyakorlása	Segítséggel el tudja választani a két magánhangzó között két vagy több különböző mássalhangzót tartalmazó szavakat. Elválasztási hibáit tanítói segítséggel ki tudja javítani.	El tudja választani a két magánhangzó között két vagy több különböző mássalhangzót tartalmazó szavakat. Elválasztási hibáit képes önállóan kijavítani.

3.1.1.4.	olyan szavak elválasztása, amelyekben a két magánhangzó közötti mássalhangzót kettőzött betű jelöli	olyan szavak elválasztásának gyakorlása, amelyekben a két magánhangzó közötti mássalhangzót kettőzött betű jelöli	Segítséggel el tud választani olyan szavakat, amelyekben a két magánhangzó közötti mássalhangzót kettőzött betű jelöli. Elválasztási hibáit tanítói segítséggel ki tudja javítani.	El tud választani olyan szavakat, amelyekben a két magánhangzó közötti mássalhangzót kettőzött betű jelöli. Elválasztási hibáit képes önállóan kijavítani.
3.1.1.5.	olyan szavak elválasztása, amelyekben a két magánhangzó közötti hosszú mássalhangzót egyszerűsítetten kettőzött többjegyű betű jelöli	olyan szavak elválasztásának gyakorlása, amelyekben a két magánhangzó közötti hosszú mássalhangzót egyszerűsítetten kettőzött többjegyű betű jelöli	Segítséggel el tud választani olyan szavakat, amelyekben a két magánhangzó közötti hosszú mássalhangzót egyszerűsítetten kettőzött többjegyű betű jelöli. Elválasztási hibáit tanítói segítséggel ki tudja javítani.	El tud választani olyan szavakat, amelyekben a két magánhangzó közötti hosszú mássalhangzót egyszerűsítetten kettőzött többjegyű betű jelöli. Elválasztási hibáit képes önállóan kijavítani.
3.1.2.	összetett szavak elválasztása	összetett szavak elválasztásának gyakorlása	Segítséggel el tudja választani az összetett szavakat. Elválasztási hibáit tanítói segítséggel ki tudja javítani.	El tudja választani az összetett szavakat. Elválasztási hibáit képes önállóan kijavítani.
3.2.	szóelemző írásmód: összeolvadás és hasonulás	a szóelemző írásmód (összeolvadás és hasonulás) tanulása	Szavak leírásakor segítséggel felismeri és el tudja különíteni a szótövet a toldaléktól.	Szavak leírásakor önállóan felismeri és el tudja különíteni a szótövet a toldaléktól.
3.3.	egybeírás és különírás: a jelölt és a jelöletlen tárgyas, ill. birtokos jelzős összetételek helyesírása	az egybeírás és a különírás eseteinek tanulása: a jelölt és a jelöletlen tárgyas, ill. birtokos jelzős összetételek helyesírásának gyakorlása	Tanítói segítséggel - minta és rámutatás alapján - képes a jelölt és a jelöletlen tárgyas, illetve birtokos jelzős összetételek leírása során elkövetett hibáit javítani.	Rámutatással, a hibázás tudatosításával (javítás alapján) képes a jelölt és a jelöletlen tárgyas, illetve birtokos jelzős összetételek leírása során elkövetett hibáit javítani.
3.4.	a keltezés: az évszám, a hónap neve és a nap jelölésének szabályai	a keltezés tanulása	Minta és tanítói segítség alapján saját maga és mások által elkövetett keltezési hibát képes javítani.	Nem vét keltezési hibát.
3.5.	rövidítés: állandó rövidítések és alkalmi rövidítések	a rövidítések (állandó rövidítések és alkalmi rövidítések) helyesírásának gyakorlása	Különbséget tud tenni az állandó és az alkalmi rövidítés között. Rámutatás és/vagy javítás után az elkövetett rövidítési hibáit képes javítani.	Nem vét hibát az állandó rövidítések helyesírásában.
3.6.	mondatkezdés	a mondatkezdés jelölésének gyakorlása	Másoláskor helyesen írja a személynevek kezdőbetűjét, rámutatás, javítás alapján a mondatok kezdőbetűjét.	Másoláskor helyesen írja mind a személynevek, mind pedig a mondatok kezdőbetűjét.
3.7.	az írásjelek: mondatzárás (?!), mondattagolás (:)	az írásjelek használatának gyakorlása	Felismeri a különbséget a mondatzárás és a mondattagolás között. Ismeri az írásjelek alapvető funkcióit. Rámutatás és/vagy javítás alapján képes a mondatzárás vagy mondattagolás közben elkövetett hibáját korrigálni.	Felismeri a különbséget a mondatzárás és a mondattagolás között. Ismeri az írásjelek alapvető funkcióit. Rámutatás és/vagy javítás alapján képes a mondatzárás vagy mondattagolás közben elkövetett hibáját korrigálni. Felismeri, hogy milyen típusú hibát követett el.
4.	<i>Helyesírási hibák javítása</i>	<i>A helyesírási hibák javításának tanulása</i>		

4.1.	időtartam-jelölési hiba	időtartam-jelölési hiba javítása	Saját és más időtartam-jelölési hibáit tanítói segítséggel ki tudja javítani.	Saját és más időtartam-jelölési hibáit önállóan ki tudja javítani.
4.2.	a j hang	a j hang hibás jelölésének javítása	Saját és más j hang jelölési hibáit tanítói segítséggel ki tudja javítani.	Saját és más j hang jelölési hibáit önállóan ki tudja javítani.
4.3.	tulajdonnevek hibás kezdőbetűje	tulajdonnevek hibás kezdőbetűjének javítása	Saját és más tulajdonnév jelölési hibáit önállóan ki tudja javítani.	Saját és más tulajdonnév jelölési hibáit önállóan ki tudja javítani. A hibázás okát indokolni tudja.
4.4.	mondatkezdő nagybetűk	mondatkezdő nagybetűk hibás jelölésének javítása	Saját és más mondatkezdési hibáit önállóan ki tudja javítani.	Saját és más mondatkezdési hibáit önállóan ki tudja javítani. A hibázás okát indokolni tudja.
4.5.	elválasztási hibák	elválasztási hibák javítása	Saját és más elválasztási hibáit tanítói segítséggel ki tudja javítani.	Saját és más elválasztási hibáit önállóan ki tudja javítani.
4.6.	mássalhangzó-összeolvadás	a mássalhangzó-összeolvadás és a mássalhangzó-hasonulás hibás jelölésének javítása	Saját és más mássalhangzó-összeolvadási és mássalhangzó-hasonulási hibáit tanítói segítséggel ki tudja javítani.	Saját és más mássalhangzó-összeolvadási és mássalhangzó-hasonulási hibáit önállóan ki tudja javítani.
4.7.	szóösszetételek	szóösszetételek hibás jelölésének javítása	Saját és más szóösszetétel-jelölési hibáit tanítói segítséggel ki tudja javítani.	Saját és más szóösszetétel-jelölési hibáit önállóan ki tudja javítani.
4.8.	mondattagolási hibák	mondattagolási hibák javítása	Saját és más mondattagolási hibáit tanítói segítséggel ki tudja javítani.	Saját és más mondattagolási hibáit önállóan ki tudja javítani.
II.	ANYANYELVI ISMERETEK ÉS A HELYESÍRÁS	ANYANYELVI ISMERETEK TANULÁSA A HELYESÍRÁS TANULÁSÁHOZ ÉS GYAKORLÁSÁHOZ		
1.	<i>Elemi ismeretek a szövegről a szövegkorrigálás megalapozása érdekében</i>	<i>Elemi ismeretek tanulása a szövegről a szövegkorrigálás megalapozása érdekében a szöveg mondatok kapcsolata, legalább két mondat; témaazonosság</i>		
1.1.	a szöveg mondatai	annak megfigyelése, hogy a szöveg legalább két mondatból áll	Írásjelek nélküli - egyébként grammatikailag jól tagolt - szöveget mondatokra tud bontani.	Írásjelek nélküli - egyébként grammatikailag jól tagolt - szöveget mondatokra tud bontani. Nyelvhasználati tapasztalaton alapuló eljárásainak helyességét indokolni is képes.
1.2.	a mondatok egymáshoz kapcsolódása	a mondatok egymáshoz kapcsolódásának megfigyelése	A mondatokat szöveggé tudja összekapcsolni a témaazonosság nyelvhasználati élménye és tapasztalata alapján.	A mondatokat szöveggé tudja összekapcsolni a témaazonosság nyelvhasználati élménye és tapasztalata alapján. Eljárásainak helyességét indokolni is képes.
2.	<i>Mondattani ismeretek</i>	<i>Mondattani ismeretek elsajátítása a helyesjés és a helyesírás tanulásához</i>		

2.1.

a beszélő és a hallgató közléseiben (mondataiban) levő kommunikációs szándék
--

szöveg mondatainak elemzése a beszélő és a hallgató közléseiben (mondataiban) levő kommunikációs szándék felismerése érdekében
--

2.1.1.	a kérdő, viszontkérdő és felelő mondat	a kérdő, viszontkérdő és felelő mondat felismerése, jelölésének gyakorlása	Párbeszédet vizsgálva meg tudja mondani, hogy melyik a kérdő, a viszontkérdő és a felelő mondat.	Párbeszéd és más szövegek mondatairól meg tudja mondani, hogy kérdő, viszontkérdő, felelő mondatok-e. Fogalmazásaiban ezeket a mondatokat a megfelelő írásjellel tudja lezárni.
2.1.2.	a kijelentő mondat	a kijelentő mondat felismerése, jelölésének gyakorlása	Párbeszédet vizsgálva meg tudja mondani, hogy melyik a kijelentő mondat.	Párbeszéd és más szövegek mondatairól meg tudja mondani, hogy azok kijelentő mondatok-e. Fogalmazásaiban ezeket a mondatokat a megfelelő írásjellel tudja lezárni.
2.1.3.	a felszólító mondat	a felszólító mondat felismerése, jelölésének gyakorlása	Párbeszédet vizsgálva meg tudja mondani, hogy melyik a felszólító mondat.	Párbeszéd és más szövegek mondatairól meg tudja mondani, hogy azok felszólító mondatok-e. Fogalmazásaiban ezeket a mondatokat a megfelelő írásjellel tudja lezárni.
2.1.4.	a felkiáltó és az óhajtó mondat	a felkiáltó és az óhajtó mondat felismerése, jelölésének gyakorlása	Párbeszédet vizsgálva meg tudja mondani, hogy melyik a felkiáltó és az óhajtó mondat.	Párbeszéd és más szövegek mondatairól meg tudja mondani, hogy azok óhajtó vagy felkiáltó mondatok-e. Fogalmazásaiban ezeket a mondatokat a megfelelő írásjellel tudja lezárni.
2.2.	az egyszerű és az összetett mondat	az egyszerű és az összetett mondat felismerésének gyakorlása		
2.2.1.	a halmazott mondatrészek és az összetett mondat tagmondatai	a halmazott mondatrészek és az összetett mondat tagmondatainak felismerése és megkülönböztetése	Segítséggel képes felismerni a halmazott mondatrészek és az összetett mondat tagmondatait.	Önállóan képes felismerni és megkülönböztetni a halmazott mondatrészek és az összetett mondat tagmondatait. Segítséggel képes a különbség magyarázatára is.
2.2.2.	a tagmondatok határa	a tagmondatok határának jelölése mellérendelő összetett mondatokban a predikatív szerkezetek felismerése alapján	Segítséggel képes a tagmondat határának jelölésére mellérendelő összetett mondatokban.	Önállóan képes a tagmondat határának jelölésére - a predikatív szerkezet alapján és a kötőszók segítségével - mellérendelő összetett mondatokban.
3.	<i>Szószerkezettani ismeretek</i>	<i>Szószerkezettani ismeretek megtanulása a ráismerés és a megnevezés szintjén</i>		
3.1.	a predikatív szerkezet	a predikatív szerkezet felismerésének, megnevezésének tanulása	Egyszerű mondatokban önállóan felismeri a predikatív szószerkezetet.	Egyszerű mondatokban önállóan felismeri a predikatív szószerkezetet. A tanítója segítségével összetett mondatban is megtalálja a predikatív szószerkezeteket.
3.2.	a tárgyias szerkezet	a tárgyias szerkezet felismerésének, megnevezésének tanulása	Egyszerű mondatokban segítséggel felismeri a tárgyias szószerkezetet.	Egyszerű mondatokban önállóan felismeri a tárgyias szószerkezetet.

3.3.	a határozós szerkezet: helyhatározós, időhatározós, eszközhatározós, módhatározós	a határozós (helyhatározós, időhatározós, eszközhatározós, módhatározós) szerkezet felismerésének, megnevezésének tanulása	Egyszerű mondatokban segítséggel felismeri a helyhatározós szó szerkezetet, az időhatározós szó szerkezetet, az eszközhatározós szó szerkezetet és a módhatározós szó szerkezetet.	Egyszerű mondatokban önállóan felismeri a helyhatározós szó szerkezetet, az időhatározós szó szerkezetet, az eszközhatározós szó szerkezetet és a módhatározós szó szerkezetet.
3.4.	a jelzős szerkezet: minőségjelzős, birtokos jelzős	a jelzős (minőségjelzős, birtokos jelzős) szerkezet felismerésének, megnevezésének tanulása	Egyszerű mondatokban segítséggel felismeri a minőségjelzős szó szerkezetet és a birtokos jelzős szó szerkezetet.	Egyszerű mondatokban önállóan felismeri a minőségjelzős szó szerkezetet és a birtokos jelzős szó szerkezetet.
4.	<i>Toldalékolt szavak alaktani elemzése</i>	<i>Toldalékolt szavak alaktani elemzése a helyesírás tanulása érdekében</i>		
4.1.	egyszerű todalékolt szavak	egyszerű és todalékolt szavak elemzése: szótó, todalék elkülönítése	Segítséggel el tudja különíteni egyszerű és todalékolt szavak esetében a todalékot a szótótól.	Önállóan el tudja különíteni egyszerű és todalékolt szavak esetében a todalékot a szótótól. Meg tudja nevezni az elemzésre kiszemelt szavak alkotóelemeit: a szótót és a todalékot.
4.2.	összetett szavak	összetett szavak felismerése, a todalékolt szóösszetételek elemzése	Segítséggel el tudja különíteni összetett szavak esetében a todalékot a szótótól.	Önállóan el tudja különíteni összetett szavak esetében a todalékot a szótótól. Meg tudja nevezni az elemzésre kiszemelt összetett szavak alkotóelemeit: a szótót és a todalékot.
5.	<i>Hangtani ismeretek</i>	<i>Hangtani ismeretek tanulása a helyesejtés és a helyesírás tanulásához</i>		
5.1.	magánhangzók és mássalhangzók	a magánhangzók és mássalhangzók felismerése és felsorolása	Felismeri és segítséggel fel tudja sorolni a magánhangzókat és a mássalhangzókat.	Felismeri és önállóan fel tudja sorolni a magánhangzókat és a mássalhangzókat.
5.2.	magánhangzók a nyelv vízszintes mozgása szerint: magasak, mélyek	a magánhangzók megkülönböztetése a nyelv vízszintes mozgása szerint	Segítséggel el tudja dönteni a magánhangzókról, hogy azok magasak-e vagy mélyek-e és meg tudja mondani segítséggel, hogy egy szó milyen hangrendű.	Önállóan el tudja dönteni a magánhangzókról, hogy azok magasak-e vagy mélyek-e és meg tudja mondani, hogy egy szó milyen hangrendű.
5.3.	több alakú todalék és illeszkedés szabályosságai	a több alakú todalék, valamint az illeszkedés szabályosságainak tanulása	Segítséggel fel tudja sorolni a több alakú todalékokat és - szintén segítséggel - hozzá tudja rendelni a szótóhoz a megfelelő todalékot.	Önállóan fel tudja sorolni a több alakú todalékokat és hozzá tudja rendelni a szótóhoz a megfelelő todalékot.
C/	BESZÉDMŰVELÉS, KOMMUNIKÁCIÓ, ILLEM	BESZÉDMŰVELÉS, KOMMUNIKÁCIÓ, ILLEM TANULÁSA		
I.	HELYESEJTÉS	HELYESEJTÉS-TANULÁS		
1.	<i>A helyesejtési normákhoz igazodó beszédhallás és beszédmozgás</i>	<i>A helyesejtési normákhoz igazodó beszédhallás és beszédmozgás fejlesztése</i>		

1.1.	helyesejtési gyakorlatok	helyesejtési gyakorlatok végzése	Szókapcsolatokat, egyszerű és összetett mondatokat jól artikulálva, az időtartam helyes érzékeltetésével, jó hangsúllyal és hanglejtéssel tud ejteni.	Szókapcsolatokat, egyszerű és összetett mondatokat jól artikulálva, az időtartam helyes érzékeltetésével, jó hangsúllyal és hanglejtéssel tud ejteni. Vigyáz arra, hogy beszéd közben ne kövessen el helyesejtési hibát.
1.1.1.	légzéstechnika	a légzéstechnika gyakorlása	Szókapcsolatokat és egyszerű mondatokat a légzéstechnika követelményeire tekintettel képes kiejteni.	Szókapcsolatokat, egyszerű és összetett mondatokat a légzéstechnika követelményeire tekintettel képes kiejteni.
1.1.2.	hangadás	a hangadás gyakorlása utánmondással	Szókapcsolatokat és egyszerű mondatokat a hangadás normáira tekintettel tud kiejteni.	Szókapcsolatokat, egyszerű és összetett mondatokat a hangadás normáira tekintettel tud kiejteni.
1.1.3.	ajakartikuláció	az ajakartikuláció gyakorlása versek, mondókák reprodukálásával, valamint szavak, szópárok olvasásával	Szókapcsolatokat, egyszerű mondatokat, verseket, mondókákat jól artikulálva tud kiejteni minta alapján.	Szókapcsolatokat, egyszerű mondatokat, verseket, mondókákat jól artikulálva tud kiejteni.
1.1.4.	gyorsasági gyakorlatok	gyorsasági gyakorlatok végzése nyelvtörők, sorolók, mondókák utánmondásával és olvasásával	Gyorsasági gyakorlatokat tud végezni nevelői instrukció segítségével nyelvtörők, sorolók és mondókák utánmondásával és olvasásával.	Gyorsasági gyakorlatokat tud végezni a kommunikációs helyzetekhez igazodva nyelvtörők, sorolók és mondókák utánmondásával és olvasásával.
1.1.5.	ritmusgyakorlatok	ritmusgyakorlatok végzése szavak, szókapcsolatok, jól ritmizálható versek és mondókák olvasásával	Ritmusgyakorlatokat tud végezni nevelői instrukció segítségével szavak, szókapcsolatok, jól ritmizálható versek olvasásával.	Ritmusgyakorlatokat tud végezni önállóan nyelvtörők, sorolók és mondókák utánmondásával és olvasásával.
1.1.6.	időtartam	az időtartam érzékeltetésének gyakorlása szavak, szópárok és szövegek olvasásával	Időtartamgyakorlatokat tud végezni nevelői instrukció segítségével szavak, szópárok és szövegek olvasásával.	Időtartamgyakorlatokat tud végezni önállóan szavak, szópárok és szövegek olvasásával.
1.1.7.	hangsúlyozás	a hangsúlyozás gyakorlása szókapcsolatok és mondatok olvasásával	Hangsúlygyakorlatokat tud végezni nevelői instrukció segítségével szókapcsolatok és mondatok olvasásával.	Hangsúlygyakorlatokat tud végezni önállóan szókapcsolatok és mondatok olvasásával.
1.1.8.	hanglejtés	a hanglejtés gyakorlása mondatok olvasásával	Hanglejtésgyakorlatokat tud végezni nevelői instrukció segítségével mondatok olvasásával.	Hanglejtésgyakorlatokat tud végezni önállóan mondatok olvasásával.
1.1.9.	hangkapcsolatok	a hangkapcsolatok ejtésének gyakorlása szavak olvasásával	Segítséggel helyesen tudja ejteni szavak olvasásakor a hangkapcsolatokat.	Helyesen tudja ejteni szavak olvasásakor a hangkapcsolatokat.
1.1.10.	hangerőváltás	a hangerőváltás gyakorlása hangsorok, mondókák, versek mondásával	Hangerőváltási gyakorlatokat tud végezni nevelői instrukció segítségével hangsorok, mondókák, versek mondásával.	Hangerőváltási gyakorlatokat tud végezni önállóan hangsorok, mondókák, versek mondásával.

1.2.

helyesejtési hibák:
időtartamhiba,
hangkapcsolathiba,
hanglejtéshiba,
hibás artikuláció,
hangsúlyhibák

helyesejtési hibák (időtartamhiba,
hangkapcsolathiba, hanglejtéshiba,
hibás artikuláció, hangsúlyhibák)
felismerése és javítása nevelői
és/vagy tanulói visszajelzésre

Segítséggel felismeri és -
nevelői vagy tanulói
visszajelzésre - javítani
tudja saját és mások
helyesejtési hibáit.

Felismeri és - nevelői
vagy tanulói visszajelzésre
- javítani tudja saját és
mások helyesejtési hibáit.

2.	<i>Helyesejtési normákhoz igazodó vers- és prózamondás</i>	<i>Helyesejtési normákhoz igazodó vers- és prózamondás gyakorlása</i>	A megtanult verseket, meserészleteket jól artikuláltan, időtartamhiba nélkül el tudja mondani.	A tanult verseket és meserészleteket el tudja mondani helyesejtési hiba nélkül.
2.1.	szövegmondás a szünet és a levegővételi helyek kijelölésével	a szövegmondás (vers és próza) gyakorlása a szünet és a levegővételi helyek kijelölésével	A megtanult verseket és meserészleteket el tudja mondani segítséggel, a szünet és a levegővételi helyek kijelölésével.	A megtanult verseket és meserészleteket hibátlanul el tudja mondani a szünet és a levegővételi helyek kijelölésével.
2.2.	szövegmondás a fő- és mellékhangsúlyok kijelölésével	a szövegmondás gyakorlása a fő- és mellékhangsúlyok kijelölésével	A megtanult verseket és meserészleteket el tudja mondani segítséggel, a fő- és mellékhangsúlyok kijelölésével.	A megtanult verseket és meserészleteket hibátlanul el tudja mondani a fő- és mellékhangsúlyok kijelölésével.
2.3.	szövegmondás tekintettel a hanglejtésre	a szövegmondás gyakorlása, tekintettel a hanglejtésre	A megtanult verseket és meserészleteket el tudja mondani segítséggel, a hanglejtésre tekintettel.	A megtanult verseket és meserészleteket helyes hanglejtéssel el tudja mondani.
II.	BESZÉD, KOMMUNIKÁCIÓ	BESZÉDFEJLESZTÉS, KOMMUNIKÁCIÓ TANULÁSA		
1.	<i>Szövegalkotás</i>	<i>A szövegalkotás tanulása</i>		
1.1.	kapcsolatfelvétel	a kapcsolatfelvétel tanulása: bemutatkozás felnőttnek, gyerekeknek; a köszönés, bemutatkozás, megszólítás illemszabályainak tanulása; a nyelvi és nem nyelvi közlés kapcsolatát létrehozó funkciójának felismerése és megnevezése mindennapi helyzetek elemzésekor - a kapcsolat meglétének vagy hiányának megállapítása	Az ismerőseinek rendszerint köszön. Tudja, hogyan kell udvariasan megszólítani valakit. Tudja, mit kell mondania bemutatkozáskor.	Tudja, milyen helyzetekben kell köszönnie az ismerőseinek. Mindig köszön is, ha kell. Mindenkit udvariasan szólít meg. Felismeri, hogy mikor mutakozhat be egy felnőttnek, és udvariasan be tud mutakozni.
1.2.	szándéknyilvánítás	a szándéknyilvánítás tanulása; a közlés felszólító (felhívó) funkciójának megnevezése és gyakorlása		
1.2.1.	kérés és felszólítás	kérés és felszólítás gyerekek körében, valamint a rájuk vonatkozó illemszabályok tanulása	Tudja, mit kell mondania, ha kérni akar valamit vagy fel akar szólítani valamire valakit.	Ha kérine kell valamit vagy fel kell szólítania valamire valakit, mindig udvariasan és pontosan fogalmaz.
1.2.2.	tudakozódás és kérés	tudakozódás és kérés tanári és igazgatói szobában, idegen osztályteremben, könyvtárastól, kézbesítőtől, vasútállomáson, vonaton, autóbusz-állomáson, autóbuszon, valamint egyéb mindennapi helyzetekben; segítségkérés veszélyhelyzetekben	Tudja, mit kell mondania, ha meg akar tudni valamit vagy kérine kell valakitől valamit.	Ha tudakozódik valami után vagy kérine kell valakitől valamit, mindig udvariasan és pontosan fogalmaz.
1.2.3.	meghívás	szülők, gyerekek, pedagógusok, igazgató meghívása gyermekrendezvényekre	Segítséggel képes meghívni kortársat vagy felnőttet gyermekrendezvényre.	Őnállóan képes meghívni kortársat vagy felnőttet gyermekrendezvényre.
1.3.	véleménynyilvánítás	a véleménynyilvánítás tanulása: az indokolt bejelentés és a jogos panasz, valamint az árulkodás megkülönböztetése mindennapi helyzetek elemzésével, majd a sérelem, jogos panasz pontos megfogalmazása; a közlés érzelmeit kifejező funkciójának felismerése és megnevezése mindennapi helyzetek, szövegek és képek elemzése során	Segítséggel képes a bejelentés, sérelem pontos megfogalmazására.	Őnállóan, tárgyyszerűsre törekedve képes a bejelentés, sérelem pontos megfogalmazására.

1.4.	tájékoztató-ábrázoló szövegek	tájékoztató-ábrázoló szövegek alkotása		
1.4.1.	elbeszélés	elbeszélés alkotása		
1.4.1.1.	mesebefejezés	mesebefejezés hallgatott vagy olvasott meserészlet alapján	Hallgatott vagy olvasott meserészlethez ki tud találni 4-5 mondatos befejezést.	Hallgatott vagy olvasott meserészlethez ki tud találni 5-7 mondatos szokatlan, csattanós befejezést.
1.4.1.2.	elbeszélés kép, magnószalagon rögzített zörejsor alapján	elbeszélés alkotása, kép, magnószalagon rögzített zörejsor alapján	Tud 4-5 mondatnyi elbeszélő szöveget mondani kép vagy magnószalagon rögzített zörejsor alapján.	Jól szerkesztett elbeszélést tud mondani kép vagy magnószalagon rögzített zörejsor alapján. Elbeszélő szövegében szerepel az esemény helye, ideje, a szereplők neve és szerepe. Az eseményeket időrendben mondja el.
1.4.1.3.	elbeszélés élmény és fantázia alapján	elbeszélés alkotása élmény és fantázia alapján kiscsoportos kommunikációban; a közlés tájékoztató (megismertető) funkciójának felismerése és megnevezése	Tud 4-5 mondatnyi elbeszélő szöveget mondani élmény és fantázia alapján, kiscsoportos kommunikációban. Segítséggel felismeri a közlés tájékoztató funkcióját.	Jól szerkesztett elbeszélést tud mondani élmény és fantázia alapján. Elbeszélő szövegében szerepel az esemény helye, ideje és a szereplők. Az eseményeket időrendben mondja el.
1.4.2.	üzenetközvetítés	üzenetközvetítés szülőnek, gyerekeknek; üzenetátadás (tájékoztató) a tanári és az igazgatói szobában	Társainak, szüleinek segítséggel udvariasan át tud adni üzenetet.	Bárkinek tud udvariasan és pontosan üzenetet átadni.
1.4.3.	hirdetés	hirdetés osztálytársaknak és idegen osztálytermekben; a közlés felhívó funkciójának érvényesítése	Előzetes minta alapján képes osztálytársait megszólítani, a hirdetés tárgyát képező eseményt megnevezni, az esemény helyét és idejét megjelölni.	Önállóan képes osztálytársait megszólítani, a hirdetés tárgyát képező eseményt megnevezni, az esemény helyét és idejét megjelölni.
1.4.4.	leírás	leírás		
1.4.4.1.	állatok leírása	állatok leírása kép és egyéni megfigyelés alapján	Segítséggel le tudja írni 3-4 mondattal állatok külsejét.	Le tudja írni 6-7 mondattal állatok külsejét.
1.4.4.2.	tevékenység leírása	tevékenység leírása egyéni megfigyelés és tapasztalat alapján	Segítséggel le tud írni 3-4 mondattal tevékenységet.	Le tud írni 6-7 mondattal tevékenységet.
1.4.4.3.	érdekes, kevésbé ismert tárgyak leírása	érdekes, kevésbé ismert tárgyak (játékok, néprajzi tárgyak) leírása	Segítséggel le tud írni 4-5 mondattal érdekes, kevésbé ismert tárgyat.	Le tud írni 8-10 mondattal érdekes, kevésbé ismert tárgyat.
1.4.4.4.	tér leírása	tér leírása: tájékoztatás, útbaigazítás jól ismert térben	Segítséggel le tud írni 3-4 mondattal általa jól ismert teret.	Le tud írni 8-10 mondattal általa jól ismert teret.
1.4.5.	társalgás; az érintkezés nyelvi (térfközszabályozás, gesztus, tekintet, mimika, testtartás, érintés) és nem nyelvi (hangadás) eszközei	társalgás kis csoportban játékelmények, "távoli témák", átélt élmények és elképzelt események alapján: a szerepcseré és az első és második személy felismerésének gyakorlása; az érintkezés nyelvi és nem nyelvi eszközeinek felismerése képen, mindennapi élethelyzetekben; a beszélgetés illemszabályainak tanulása	Segítséggel képes csoporttagként vagy kiscsoportot megfigyelőként a csoportban lejátszódó kommunikációs (érintkezési) és csoportfolyamatok nyelvi megragadására: leírására, kifejezésére élményeinek és tapasztalatainak birtokában.	Önállóan képes csoporttagként vagy kiscsoportot megfigyelőként a csoportban lejátszódó kommunikációs (érintkezési) és csoportfolyamatok nyelvi megragadására: leírására, kifejezésére élményeinek és tapasztalatainak birtokában.
2.	Szövegbefogadás és szövegértés	A szövegbefogadás és a szövegértés tanulása		

2.1.	válaszolás köszönésre, meghívásra	válaszolás köszönésre, meghívásra a rájuk vonatkozó illemszabályok megtartásával; szerepcsere gyakorlása	Ha valaki köszönti, vagy meghívja valahová, akkor odafigyel és udvariasan visszaköszön, illetve válaszol a meghívásra.	Ha valaki köszönti, vagy meghívja valahová, akkor odafigyel és udvariasan visszaköszön, illetve udvariasan és pontosan válaszol a meghívásra.
2.2.	válaszolás tudakozódásra	válaszolás tudakozódásra: orvosírnoknak vagy egyéb adatfélével alkalommal a személyi adatok közlése; tudakozódásra útbaigazítás vagy - ismeret hiányában - az informálás udvarias elhárítása	Ha valaki megszólítja, vagy kérdez tőle valamit, akkor odafigyel, és ha tud, válaszol. Ismeret hiányában - minta alapján - képes az informálást udvariasan elhárítani.	Ha valaki megszólítja, vagy tudakozódik tőle valami felől, akkor odafigyel, és udvariasan, pontosan felvilágosítja. Ismeret hiányában képes az informálást udvariasan elhárítani.
2.3.	szövegértés elbeszélő, leíró szövegek befogadása során	szövegértés elbeszélő, leíró szövegek befogadása során: a szöveg (esetleg kép) által ábrázolt kontextus, az esemény, a hely, az időpont, a közlés tárgyának felismerése; a kérdezés gyakorlása hiányzó vagy kellőképpen nem kifejtett információkra	Segítséggel két-három kérdést tud intézni az elhangzott elbeszélés vagy leírás elmondójához.	Négy-öt - részletezésre készítő - kérdést képes intézni az elhangzott elbeszélés vagy leírás elmondójához.
III.	ILLEM	AZ ILLEM TANULÁSA		
1.	<i>Az iskolai viselkedésre vonatkozó illemszabályok</i>	<i>Az iskolai viselkedésre vonatkozó illemszabályok tanulása</i>	Képeken és mindennapi élethelyzetekben meg tudja mondani, hogy kik azok, akik az iskolában nem illemtudóak.	Ismeri és alkalmazza az iskolai viselkedés illemszabályait.
2.	<i>A terítés és az étkezés illemszabályai</i>	<i>A terítés és az étkezés illemszabályainak tanulása</i>	Tudja, hogyan kell az iskolában, az étkezés közben viselkednie.	Ismeri és alkalmazza az étkezés illemszabályait.
3.	<i>A közlekedés illemszabályai</i>	<i>A közlekedés illemszabályainak tanulása (gyalogos közlekedés, ill. utazás buszon, vonaton, villamoson, trolibuszon)</i>	Tudja, hogyan kell a közlekedés és utazás során illemtudóan viselkednie.	Ismeri és alkalmazza a közlekedésre vonatkozó illemszabályok közül a gyalogos közlekedés, illetve a villamoson, a trolin, az autóbussen és a vonaton való utazás illemszabályait.
4.	<i>Az otthoni viselkedés illemszabályai</i>	<i>Az otthoni viselkedés illemszabályainak tanulása</i>	Tudja, hogyan kell otthon illemtudóan viselkednie.	Ismeri és alkalmazza az otthoni viselkedés illemszabályait.
5.	<i>A jó megjelenés illemszabályai (testi tisztaság és ápoltság, a ruházat tisztasága, az öltözködés)</i>	<i>A jó megjelenés illemszabályainak tanulása (testi tisztaság és ápoltság, a ruházat tisztasága, az öltözködés)</i>	Képeken és mindennapi élethelyzetekben meg tudja mondani, kik azok, akik nem jó megjelenésűek.	Ismeri és alkalmazza a jó megjelenés szabályait.
6.	<i>A vásárlás közbeni viselkedés illemszabályai</i>	<i>A vásárlás közbeni viselkedés illemszabályainak megtanulása</i>	Tudja, hogyan kell vásárlás közben illemtudóan viselkednie.	Ismeri és alkalmazza a vásárlás közbeni viselkedés illemszabályait.
7.	<i>A szabadidős tevékenységekhez kapcsolódó illemszabályok</i>	<i>A szabadidős tevékenységekhez kapcsolódó illemszabályok tanulása (könyvtárban való viselkedés, könyvhasználat, televíziózás, játék, sportolás, túra, kirándulás, mozi- és színházlátogatás)</i>	Tudja, hogyan kell a szabadidős tevékenységek (könyvtárlátogatás, könyvhasználat, játék, mozi- és színházlátogatás) közben illemtudóan viselkednie.	Ismeri és alkalmazza a szabadidős tevékenységek - a könyvtárlátogatásra, a könyvek használatára, a mozi- és színházlátogatásra, a televíziózásra, a játékokra, a sportra, a kirándulásra és a túrára - vonatkozó illemszabályokat.

D/	FOGALMAZÁS ¹	A FOGALMAZÁS TANULÁSA		
I.	KÜLÖNBÖZŐ MŰFAJÚ SZÖVEGEK KÉSZÍTÉSE ÉS KORRIGÁLÁSA	KÜLÖNBÖZŐ MŰFAJÚ SZÖVEGEK KÉSZÍTÉSÉNEK ÉS KORRIGÁLÁSÁNAK GYAKORLÁSA		
1.	<i>Az elbeszélés</i>	<i>Az elbeszélés tanulása</i>		
1.1.	a második személy	a második személy megválasztása	Egy tetszés szerint megadott vagy választott elbeszélés témájához segítséggel megtalálja a releváns második személyt.	Egy tetszés szerint megadott vagy választott elbeszélés témájához önállóan megtalálja a releváns második személyt. Több lehetséges második személyt is képes kiválasztani.
1.2.	címadás	a választott téma leszűkítése címmel	Felkínált vagy választott témákhoz - a téma leszűkítése érdekében - címváltozatokat képes megfogalmazni segítséggel.	Felkínált vagy választott témákhoz - a téma leszűkítése érdekében - önállóan címváltozatokat képes megfogalmazni.
1.3.	az eseménysor időrendje	az eseménysor leírása időrendben	Segítséggel képes az eseménysor időrendjét írásban rögzíteni az időbeliséget kifejező fővevekkel, időhatározószókkal, időpontot, időtartamot kifejező számvevekkel, vázlatban és a vázlatot részletezve.	Önállóan képes az eseménysor időrendjét írásban rögzíteni az időbeliséget kifejező fővevekkel, időhatározószókkal, időpontot, időtartamot kifejező számvevekkel, vázlatban és a vázlatot részletezve.
1.4.	szövegjavítás	az elkészült szöveg javítása		
1.4.1.	önkorrekció	önkorrekció a második személy, az olvasó beavatottsága szempontjából	Segítséggel képes egy általa vagy más által készített elbeszélést javítani ismerve a második személyt, annak az elbeszélte eseményre vonatkozó előismereteit.	Ki tudja javítani saját vagy mások elbeszélését ismerve a második személyt, annak beavatottságát, az elbeszélte eseményre vonatkozó előismereteit.
1.4.2.	az időrendnek megfelelő mondatrend helyessége	az időrendnek megfelelő mondatrend helyességének ellenőrzése	Segítséggel képes a tényleges időrendnek megfelelő mondatrend javítására egy tetszés szerinti elbeszélésben.	Önállóan képes a tényleges időrendnek megfelelő mondatrend javítására egy tetszés szerinti elbeszélésben.
2.	<i>A hír</i>	<i>A hír tanulása</i>		
2.1.	a megadott vagy választott téma leszűkítése címmel	a megadott vagy választott téma leszűkítése címmel	Felkínált vagy választott témákhoz - a téma leszűkítése érdekében - segítséggel címváltozatokat képes megfogalmazni.	Felkínált vagy választott témákhoz - a téma leszűkítése érdekében - önállóan címváltozatokat képes megfogalmazni.
2.2.	hírszerkesztés	hírszerkesztés a hír műfaji követelményeinek megfelelően: az esemény helyének, idejének, körülményeinek lényegre törő közlése	Segítséggel képes hírt szerkeszteni a hír műfaji követelményeinek megfelelően.	Önállóan képes hírt szerkeszteni a hír műfaji követelményeinek megfelelően.
2.3.	az elkészült hír javítása	az elkészült hír javítása a a hír műfaji követelményeinek megfelelően	Segítséggel képes a hír műfaji követelményeinek megfelelően javítani egy tetszés szerinti hírt.	Önállóan képes a hír műfaji követelményeinek megfelelően javítani egy tetszés szerinti hírt.

¹ A fogalmazás tanulását azok a másodikos tanulók kezdenek el, akik az első évfolyam írás-helyesírásra vonatkozó jeles követelményeit teljesíteni tudják.

3.	<i>A hirdetés</i>	<i>A hirdetés tanulása</i>		
3.1.	a második személy	a második személy megjelölése megszólítással	Hirdetés írásakor segítséggel meg tudja szólítani a második személyt.	Hirdetés írásakor meg tudja szólítani a második személyt. Hirdetéseit több általa választott második személynek is le tudja írni.
3.2.	az esemény helye, ideje, körülményei	az esemény helyének, idejének, körülményeinek pontos megfogalmazása	Segítséggel meg tudja fogalmazni írásban a hirdetésben szereplő esemény helyét, idejét és körülményeit.	Önállóan meg tudja fogalmazni írásban a hirdetésben szereplő esemény helyét, idejét és körülményeit.
3.3.	a második személy lehetséges feladatai	a második személy lehetséges feladatainak közlése	Segítséggel közölni tudja írásban egy maga által választott vagy más által kijelölt második személy feladatait.	Önállóan közölni tudja írásban egy maga által választott vagy más által kijelölt második személy feladatait.
3.4.	a hirdetés javítása	a hirdetés javítása: önkorrektció a 3.1-3.3. alapján	Segítséggel képes egy szóban elhangzó vagy írásban rendelkezésre álló hirdetést kijavítani.	Önállóan képes egy szóban elhangzó vagy írásban rendelkezésre álló hirdetést kijavítani.
II.	A MONDATKAPCSOLÁS, AZ ALANYVÁLTÁS ÉS A SZINONIMAHASZNÁLAT	A MONDATKAPCSOLÁS, AZ ALANYVÁLTÁS ÉS A SZINONIMAHASZNÁLAT GYAKORLÁSA		
1.	<i>Hiányzó kötőszó pótlása</i>	<i>Hiányzó kötőszó pótlásának tanulása összetett mondatokban</i>	Kötőszókkal és írásjellel nem tagolt szövegben segítséggel pótolni tudja a kötőszókat.	Kötőszókkal és írásjellel nem tagolt szövegben önállóan pótolni tudja a kötőszókat.
2.	<i>Egy tagmondat és a kötőszó ismeretében a másik tagmondat pótlása</i>	<i>Egy tagmondat és a kötőszó ismeretében a másik tagmondat pótlásának gyakorlása</i>	Segítséggel képes egy tagmondat és a kötőszó ismeretében a másik tagmondat pótlására.	Önállóan képes egy tagmondat és a kötőszó ismeretében a másik tagmondat pótlására több változatban is.
3.	<i>A kapcsolás</i>	<i>A kapcsolás gyakorlása: két vagy három egyszerű mondatból összetett mondatok alkotása különféle kötőszók használatával</i>	Segítséggel két vagy három egyszerű mondatból összetett mondatokat képes alkotni különféle kötőszók használatával.	Két vagy három egyszerű mondatból összetett mondatokat képes önállóan alkotni különféle kötőszók használatával.
4.	<i>Hiányzó tematikus főnév</i>	<i>Hiányzó tematikus főnév pótlása szövegekben</i>	Segítséggel észreveszi a témavesztés, a tématarás hibáját, és a hiányt pótolni tudja a megfelelő tematikus főnévvel.	Segítség nélkül észreveszi a témavesztés, a tématarás hibáját, és a hiányt pótolni tudja a megfelelő tematikus főnévvel.
5.	<i>Az alanyváltás jelölése</i>	<i>Az alanyváltás jelölésének tanulása szövegekben</i>	Segítséggel felismeri, hogy alanyváltás történt a szövegben, de az alanyváltás jelölése elmaradt. Ismeri az alanyváltás jelölésére alkalmas szófajokat, illetve megoldásokat.	Önállóan felismeri, hogy alanyváltás történt a szövegben, de az alanyváltás jelölése elmaradt. Ismeri az alanyváltás jelölésére alkalmas szófajokat, illetve megoldásokat.

2. évfolyam

I. Olvasás

- a) A tanuló az olvasókönyvből vagy a munkafüzetéből el tud olvasni 15 mondatos szöveget 5 perc alatt. Közben meg tudja oldani a szöveg után lévő feladatokat is a tanítója segítségével.
- b) Felkészülés után fel tud olvasni 6-8 mondatból álló szöveget legfeljebb 1 perc 10 másodperc alatt.
- c) Az *Ablak-Zsiráf*ban és az olvasókönyvben az ismeretlen szavakat egyedül meg tudja keresni, és el tudja olvasni a szómagyarázatokat.
- d) Ha elolvasott egy szöveget, meg tudja mondani, mi a témája

II. Írás

- a) A tanuló szabályos betűket ír, és helyesen kapcsolja őket.
- b) 1 perc alatt legalább 22 betűt le tud másolni.
- c) 11 szavas szöveg másolásakor vagy diktálásakor legfeljebb 1 hibát követ el. A hibát egyedül megtalálja és javítani is tudja.

III. Helyesírás

- a) A tanuló másolás és diktálás után a szójegyzékben szereplő szavakban helyesen jelöli a hosszú és a rövid hangokat, valamint a *j* hangot.
- b) Másolás és diktálás után hibátlanul jelöli a mondatkezdő nagybetűt, a személynevek és az ismert városnevek kezdőbetűjét. Helyesen írja az ismert gyermekfolyóiratok címét.
- c) Másolásakor helyesen írja a hasonulást és az összeolvadást tartalmazó szavakat.
- d) Másolás és diktálás után megfelelő írásjellel zárja az egyszerű mondatokat.
- e) Írásbeli szövegalkotáskor helyesen jelöli a mondatok és személynevek kezdőbetűjét.
- f) Elválasztási hibáit képes önállóan kijavítani.

IV. Nyelvtan

- a) A tanuló a szavakban ki tudja cserélni a magánhangzókat zártra, félig zártra, nyíltra, magasra és mélyre.
- b) Meg tudja mondani, hogy egy szó milyen hangrendű.
- c) Meg tudja mondani párbeszédnek és más szövegek mondatairól, hogy kérdő, viszontkérdő, kijelentő, felelő, felszólító, felkiáltó vagy óhajtó mondatok-e. Tudja, hogy milyen írásjelekkel kell őket lezárni.
- d) Egyszerű mondatokban kis segítséggel felismeri és meg tudja nevezni a következő szószerkezeteket:
 - predikatív szószerkezet,
 - * helyhatározós szószerkezet,
 - * időhatározós szószerkezet,
 - * módhatározós szószerkezet,
 - * eszközhatározós szószerkezet,
 - tárgyas szószerkezet,
 - * minőségjelzős szószerkezet,
 - * birtokosjelzős szószerkezet
- e) A *-gal jelölt szószerkezetekkel egyedül tud mondatot bővíteni, szűkíteni. Tud mondatokat kapcsolni kötőszavak segítségével.

V. Helyesejtés

- a) A tanuló a szókapcsolatokat, az egyszerű és összetett mondatokat helyes hangsúllyal és hanglejtéssel, az időtartam helyes érzékeltetésével tudja kiejteni. Közben jól artikulál.
- b) A megtanult verseket és meserészleteket jól artikuláltan, jó időtartam-érezkeltetéssel, helyes hangsúlyozással és hanglejtéssel tudja elmondani.

VI. Szóbeli szövegalkotás

- a) A tanuló be tud helyesen mutatkozni.
- b) Tud udvariasan kérni, gyerekeket felszólítani valamire.
- c) Tud szabályos elbeszélő szöveget és majdnem hibátlan leíró szöveget mondani.
- d) Ha kis csoportban beszélget, figyelmesen végighallgat másokat. Ok nélkül nem szakítja félbe mások beszédét. Ha ő beszél, nem mond felesleges dolgokat.

Tanulási cél, tematikus tananyag, tanulási program, teljesítmény

3. évfolyam

Az anyanyelv és kommunikáció tanulásának céljai a 3. évfolyamon

Az *Anyanyelv és kommunikáció* tantárgy keretében az olvasás tempójának és pontosságának fokozása azzal a céllal történik, hogy fejlődjenek a tanulók gyorsolvasási részkapességei: perifériás látásuk, látószögük, fixációs szélességük növekedjen, az olvasottak jobban megértsék. A szövegeken történő olvasásgyakorlás célja, hogy alapozza meg a másoknak szóló hangos olvasási (felolvasási) képességet, amelynek birtokában a tanulók mintegy értelmezve közvetítik a szöveget hallgatóiknak. De célja az is, hogy elsajátítsasson egy olyan néma olvasási algoritmust, technikát, amely a különféle témájú és műfajú szövegek feldolgozását, megértését, megtanulását hatékonyan biztosítja. Az önművelés tanulása azzal a céllal történik, hogy a tanulók önművelési technikákat és szokásokat sajátítsanak el, s hogy ezeket a technikákat az önálló tanulás és művelődés során a különféle tantárgyak tanulásának szolgálatába tudják állítani. A technikák elsajátítása mellett cél még a szokásalakítás és a szükségletfejlesztés is. Az írás és a helyesírás együttes gyakoroltatásának célja, hogy egyidejűleg fejlessze a tanulók írástechnikai és helyesírási képességét, biztosítva ezáltal számukra a gazdaságos tanulást. Orientálja egyben a tanulókat arra is, hogy írásos munkájuk minősége mind a külalak, mind a helyesírás tekintetében megítélhető és megítélendő. Az anyanyelvi ismeretek tanulásának célja, hogy a tanulók nem tudatos nyelvhasználati kompetenciáját tudatosuljon, hogy ezzel is tökéletesíteni tudják helyesírási, helyesejtési, szóbeli szövegalkotási, fogalmazási képességeiket. A helyesejtés-tanulás célja, hogy fejlessze a tanulók beszédhallását és beszédmozgását, tökéletesítse elhangzó beszédük akusztikumát, mely feltétele a sikeres szóbeli kommunikációnak, az igényes, élményt biztosító vers- és prózamondásnak. A beszédfejlesztés, kommunikáció-tanulás növeli a tanulók verbális és nem-verbális kommunikációs kompetenciáját. A kibővített kód elsajátítása sikeres társas kapcsolatokat és iskolai teljesítményeket tesz lehetővé számukra. Az ílem tanulásának célja a jó modor kialakítása és annak érvényesíteni tudása különböző élethelyzetekben. Az illemszabályok megismerése és gyakorlása segíti a tanulók helytállását a különböző szituációkban, biztonságot nyújt fellépésüknek, fejlesztí énképüket és segíti őket megővni a kudarctól és a konfliktusoktól. A különböző műfajú szövegek alkotása és korrigálása lehetővé teszi, hogy a tanulók műfajismerete bővüljön, s különböző írásbeli műfajokban sikeresen kifejezhessék magukat. Ez a kompetenciájuk segíti őket a mindennapi helyzetek megoldásában (levélírás, meghívó) és a különféle – írásbeli válaszadást igénylő – tantárgyak tanulásában. A fogalmazási tréningek célja, hogy a tanulók rövid, bekezdésnyi hibás szövegrészek javításával fejlesszék szövegjavító képességüket, a pontos szövegalkotás iránti igényüket, érzékenységüket.

	TEMATIKUS TANANYAG	TANULÁSI PROGRAM	TELJESÍTMÉNY	
			MINIMÁLIS	OPTIMÁLIS
A/	OLVASÁS, SZÖVEGFELDOLGOZÁS, ÖNMŰVELÉS	OLVASÁS, SZÖVEGFELDOLGOZÁS, ÖNMŰVELÉS TANULÁSA		
I.	AZ OLVASÁS TEMPÓJA ÉS PONTOSSÁGA	AZ OLVASÁS TEMPÓJÁNAK ÉS PONTOSSÁGÁNAK FOKOZÁSA, ÍRÁSVETÍTŐVEL FELVILLANTOTT JELEK, BETŰK, SZAVAK, SZÖVEGEK OLVASÁSA		
1.	<i>Gyors szemmozgás</i>	<i>A gyors szemmozgás fejlesztése</i>		
1.1.	perifériás látás	a perifériás látást fejlesztő gyakorlatok végzése	A tanító irányításával képes a perifériás látást fejlesztő gyakorlatok végzésére.	Önállóan képes a perifériás látást fejlesztő gyakorlatok végzésére, és ki tud hasonlót találni a látott minta alapján.
1.2.	látószögnövelés	látószögnövelő gyakorlatok végzése	A tanító irányításával képes a látószögnövelő gyakorlatok végzésére.	Önállóan képes a látószögnövelő gyakorlatok végzésére, és ki tud hasonlót találni a látott minta alapján.
1.3.	fixációs szélesség	a fixációs szélességet növelő gyakorlatok végzése	A tanító irányításával képes a fixációs szélességet növelő gyakorlatok végzésére.	Önállóan képes a fixációs szélességet növelő gyakorlatok végzésére, és ki tud hasonlót találni a látott minta alapján.

2.	<i>Jelfelismerés</i>	<i>A jelfelismerés gyakorlása</i>		
2.1.	jelkeresés	jelkeresés gyakorlása	A tanító irányításával képes a jelkereső gyakorlatok végzésére.	Önállóan képes a jelkereső gyakorlatok végzésére, és ki tud hasonlókat találni a látott minta alapján.
2.2.	hibakeresés	hibakeresés gyakorlása	A tanító irányításával képes a hibakereső gyakorlatok végzésére.	Önállóan képes a hibakereső gyakorlatok végzésére, és ki tud hasonlókat találni a látott minta alapján.
3.	<i>Jelentésfelismerés</i>	<i>A jelentés felismerésének gyakorlása</i>		
3.1.	szinonimakeresés	szinonimakereső gyakorlatok végzése	A tanító irányításával képes a szinonimakereső gyakorlatok végzésére.	Önállóan képes a szinonimakereső gyakorlatok végzésére, és ki tud hasonlókat találni a látott minta alapján.
3.2.	szóteremtés	szóteremtő gyakorlatok végzése	A tanító irányításával képes a szóteremtő gyakorlatok végzésére.	Önállóan képes a szóteremtő gyakorlatok végzésére, és ki tud hasonlókat találni a látott minta alapján.
II.	OLVASÁS	AZ OLVASÁS GYAKORLÁSA SZÖVEGEKEN		
1.	<i>Hangos olvasás</i>	<i>A hangos olvasás gyakorlása</i>		
1.1.	felolvasás	a felolvasás tanulása	5 percnél felkészülés után folyamatosan fel tud olvasni egy 5-7 mondatos szöveget. Eközben öt újakezdési vagy más olvasási hibánál többet nem vét. Az időtartam és a hangsúlyhibát segítséggel javítani tudja.	Önállóan fel tud készülni egy 7-8 mondatos szöveg felolvasására. Felolvasás közben legfeljebb 2-3 hibát ejt (újakezdés, más olvasás), a hangsúly vagy hangletéshibát önállóan tudja javítani.
1.1.1.	beszédszünet	a beszédszünet megtartása	Felolvasás során segítséggel képes a beszédszünet megtartására.	Felolvasás során önállóan képes a beszédszünet megtartására.
1.1.2.	hangerőváltás	a hangerőváltás gyakorlása	Felolvasás során segítséggel képes a hangerőváltásra.	Felolvasás során önállóan képes a hangerőváltásra.
1.1.3.	tempóváltás	a tempóváltás gyakorlása	Felolvasás során segítséggel képes a tempóváltásra.	Felolvasás során önállóan képes a tempóváltásra.
1.1.4.	vokális kód	a vokális kód alkalmazása	Felolvasás során segítséggel alkalmazni tudja a vokális kódot.	Felolvasás során alkalmazni tudja a vokális kódot.
1.1.5.	tekintetváltás	tekintetváltás olvasás közben a hallgatósággal	Felolvasás során segítséggel tekintetváltásra képes a hallgatósággal.	Felolvasás során tekintetváltásra képes a hallgatósággal.
1.1.6.	mimika	a mimika megfelelő alkalmazása	Felolvasás során segítséggel megfelelő mimikát képes alkalmazni.	Felolvasás során megfelelő mimikát képes alkalmazni.

1.2.	felkészülés utáni hangos olvasás	a felkészülés utáni hangos olvasás gyakorlása	5 percnyi felkészülés után folyamatosan el tud olvasni egy 5-7 mondatos szöveget. Eközben öt újrakezdési vagy más olvasási hibánál többet nem vét. Az időtartam- és a hangsúlyhibát segítségével javítani tudja.	Önállóan fel tud készülni egy 7-8 mondatos szöveg hangos olvasására. Olvasás közben legfeljebb 2-3 hibát ejt (újrakezdés, más olvasás), a hangsúly- vagy hanglejtéshibát önállóan tudja javítani.
1.3.	felkészülés nélküli hangos olvasás	a felkészülés nélküli hangos olvasás gyakorlása tankönyvi feladatok, valamint ismeretterjesztő és publicisztikai szövegek részleteinek olvasásával	Képes arra, hogy a felkészülés nélküli hangos olvasást jelentő feladathelyzetekben is ügyeljen a helyesejtési normák közül az időtartamra és a hanglejtésre.	Képes arra, hogy a felkészülés nélküli hangos olvasást jelentő feladathelyzetekben is ügyeljen a helyesejtési normák közül az időtartamra, hanglejtésre, a hangsúlyra, a tempóváltásra és a szünetekre.
2.	<i>Néma olvasás</i>	<i>A néma olvasás tanulása</i>		
2.1.	néma olvasás, szövegértés, szövegpredukálás	a szövegértést és a szövegpredukálást segítő olvasói szokások és képességek gyakorlása a tankönyvi szövegekhez készült feladatok megoldásával, valamint könyvismertetések és cikkismertetések készítése révén	5 perc alatt némán el tud olvasni a tankönyvből egy 15 mondatos szöveget (kb. 120 szót). Ez idő alatt meg tud oldani a szöveghez kapcsolódó feladatok közül legalább 2-3-at.	Némán el tud olvasni egy 25 mondatos (kb. 180 szavas) szöveget 5 perc alatt. Ez idő alatt meg tudja oldani a szöveghez kapcsolódó 2-3 lényegkiemelési feladatot. A tankönyvi szövegeket önállóan fel tudja dolgozni: alá tudja húzni a legfontosabb mondatokat, adatokat, meg tudja mondani, mi a szöveg témája.
2.1.1.	téma, cím, ábra, ábraalírás	a szöveg áttekintése és témájának megállapítása a cím, az ábrák és az ábraalírások alapján	Segítséggel át tudja tekinteni a tankönyvében szereplő, néma olvasásra kijelölt szöveget, meg tudja állapítani a szöveg címét az ábrák és az ábraalírások alapján.	Át tudja tekinteni a tankönyvében szereplő, néma olvasásra kijelölt szöveget, meg tudja állapítani a szöveg címét az ábrák és az ábraalírások alapján.
2.1.2.	kérdés	a szöveg várható információira vonatkozó kérdések megfogalmazása	Segítséggel kérdéseket tud megfogalmazni a tankönyvében szereplő, néma olvasásra kijelölt szöveg áttekintése után a szöveg várható információira vonatkozóan.	Kérdéseket tud megfogalmazni a tankönyvében szereplő, néma olvasásra kijelölt szöveg áttekintése után a szöveg várható információira vonatkozóan.
2.1.3.	lexikonhasználat	a szöveg elolvasása; lexikonhasználat olvasás közben	A tankönyvi szövegekben előforduló ismeretlen szavakat segítséggel meg tudja keresni a <i>Magyar értelmező kéziszótárban</i> .	A tankönyvi szövegekben előforduló ismeretlen szavakat önállóan meg tudja keresni a <i>Magyar értelmező kéziszótárban</i> , esetleg más ismert kézikönyvekben.
2.1.4.	bekezdések témája	bekezdések témájának megállapítása	Ha elolvasott egy szöveget, segítséggel meg tudja mondani, hogy a szöveg egy-egy bekezdése miről szól.	Ha elolvasott egy szöveget, meg tudja mondani, hogy a szöveg egy-egy bekezdése miről szól.
2.1.5.	jegyzetkészítés	a jegyzetkészítés tanulása		
2.1.5.1.	adatkeresés	a szakaszok témájához adatkeresés és az adatok kiírása	A tankönyvből elolvasott szöveg után következő adatkeresési feladatoknak legalább a felét önállóan meg tudja oldani.	A tankönyvből elolvasott szöveg után következő adatkeresési feladatokat önállóan meg tudja oldani.

2.1.5.2.	tételmondat	lényeges kijelentések keresése és kiírása a szakaszok témájáról	A tankönyvből elolvasott szöveg szakaszaiból segítséggel ki tudja emelni a szakaszok témájára vonatkozó lényeges kijelentéseket.	A tankönyvből elolvasott szöveg szakaszaiból önállóan ki tudja emelni a szakaszok témájára vonatkozó lényeges kijelentéseket.
2.1.6.	szövegreprodukálás	szövegreprodukálás jegyzet alapján	Jegyzet alapján képes a tankönyvből elolvasott szöveg reprodukálására.	Jegyzet alapján képes a tankönyvből elolvasott szöveg reprodukálására. Az általa reprodukált szöveg tartalmazza a tankönyvi szöveg lényeges kijelentéseit, valamint legfontosabb adatait.
2.2.	szövegek logikai szempontú elemzése	a szövegek logikai szempontú elemzésének gyakorlása a megértés és a bevésés érdekében		
2.2.1.	a felosztandó fogalom	a felosztandó fogalom megnevezése	Segítséggel képes a felosztandó fogalom néhány lényeges jegyének összegyűjtésére s a "fogalomnév" (terminus, szakszó) új mondat- és szöveggörnyezetbe való helyezésére.	Segítséggel képes a felosztandó fogalom lényeges jegyeinek összegyűjtésére. Önállóan képes a "fogalomnevet" (terminus, szakszó) új mondat- és szöveggörnyezetben használni.
2.2.2.	a felosztás tagjai	a felosztás tagjainak megnevezése	Segítséggel képes számbavenni, s egyenként megnevezni a felosztandó fogalom körébe, terjedelmébe tartozó, alárendelt szerepben lévő fogalmakat az azokat jelölő fogalomnevekkel együtt.	Segítséggel képes számbavenni és megnevezni a felosztandó fogalom körébe, terjedelmébe tartozó, alárendelt szerepben lévő fogalmakat az azokat jelölő fogalomnevekkel együtt. A nemfogalomhoz viszonyítva alárendeltnek tekintett fogalmak néhány ismertetőjegyét önállóan képes megkeresni alapján.
2.2.3.	a felosztás alapja	a felosztás alapjának megnevezése	Segítséggel képes megtalálni azt a szempontot, nézőpontot, amely alapján a felosztandó fogalom körébe tartozó "tagok" besorolhatók többféleképpen is.	Segítséggel képes megtalálni azt a szempontot, nézőpontot, amely alapján a felosztandó fogalom körébe tartozó "tagok" besorolhatók többféleképpen is. Maga is képes felosztási, csoportosítási szempontokat önállóan megfogalmazni.
2.2.4.	a legközelebbi nemfogalom és a megkülönböztető jegyek a különböző nyelvi formájú meghatározásokban	a legközelebbi nemfogalom és a megkülönböztető jegyek felismerése különböző nyelvi formájú meghatározásokban	Segítséggel a számára már ismert különböző nyelvi formájú meghatározások elemzésére képes. Jártas a legközelebbi nemfogalom és a megkülönböztető jegyek elkülönítésében és számbavételében.	Segítséggel a számára ismeretlen különböző nyelvi formájú meghatározások elemzésére képes. Jártas a legközelebbi nemfogalom és a megkülönböztető jegyek elkülönítésében és számbavételében.
3.	<i>Különböző műfajú és témájú szövegek</i>	<i>Különböző műfajú és témájú szövegek néma olvasása és feldolgozása</i>		
3.1.	ismeretterjesztő szövegek	ismeretterjesztő szövegek (könyvrészletek vagy cikkek) olvasása		

<p>3.1.1. ismeretterjesztő elbeszélések</p>	<p>ismeretterjesztő elbeszélések olvasása, a szerző szubjektív véleményét leíró szövegrészek felismerése</p>	<p>Felismeri az ismeretterjesztő elbeszélő szöveget.</p>	<p>Felismeri az ismeretterjesztő elbeszéléseket. Az ismeretterjesztő elbeszélésekben segítséggel megtalálja a szerző szubjektív véleményét leíró szövegrészeket.</p>
<p>3.1.2. természettudományos, matematikai és technikai témájú szövegek</p> <p>témakörök: <i>a) Állat- és növényfajták leírása</i> <i>b) Állattenyésztési és növénytermesztési technológiák leírása</i> <i>c) Földrajzi tárgyú szövegek</i> <i>d) Néhány háztartási eszköz működésének és elemi javításának, szerelésének leírása</i> <i>e) Fizikai kísérletek leírása</i> <i>f) Kémiai kísérletek leírása</i> <i>g) Matematikai rejtvények és feladványok</i></p>	<p>természettudományos, matematikai és technikai ismeretterjesztő szövegek olvasása és feldolgozásuk tanulása</p>	<p>Segítséggel felismeri a természettudományos, a matematikai és a technikai tárgyú ismeretterjesztő szövegeket.</p>	<p>Felismeri a természettudományos, a matematikai és a technikai tárgyú ismeretterjesztő szövegeket. Segítséggel fel tudja dolgozni ezeket a szövegeket a tanult szövegfeldolgozási algoritmus alapján.</p>
<p>3.1.3. történelmi tárgyú ismeretterjesztő szövegek</p> <p>témakörök az európai életmód- és művelődéstörténet köréből: <i>a) Birodalmak, városok, falvak lakói</i> <i>b) Vallások, istenek, templomok</i> <i>c) Kereskedelem, utazások</i> <i>d) Sport, játékok</i> <i>e) Lakóházak, lakóépületek</i> <i>f) Család, gyerek, tanulás</i></p> <p>témakörök a magyar politika, életmód- és művelődéstörténet köréből: <i>a) A magyar nép eredete és vándorlása</i> <i>b) A honfoglalás</i> <i>c) Magyarország és a magyar állam korai története</i> <i>d) Magyarország mint fejlődő európai ország</i> <i>e) Magyarország Mátyás király uralkodása idején</i> <i>f) A törökök Magyarországon</i></p>	<p>történelmi tényeket, adatokat, szómagyarázatokat tartalmazó szövegek olvasása Magyarország és Európa életmód- és művelődéstörténetének tényekre alapozott megismerése érdekében: a) elbeszélések és leírások olvasása; b) időrendi táblázatok olvasása; c) krónikák és mondák olvasása; d) nyelvemlékek olvasása; e) útleírások olvasása</p>	<p>Segítséggel felismeri a történelmi tárgyú ismeretterjesztő szövegeket. Segítséggel fel tudja dolgozni ezeket a tanult szövegfeldolgozási algoritmus alapján.</p>	<p>Felismeri a történelmi tárgyú ismeretterjesztő szövegeket. Önállóan fel tudja dolgozni ezeket a szövegeket a tanult szövegfeldolgozási algoritmus alapján.</p>
<p>3.2. didaktikus szövegek (kérdések és feladatok)</p>	<p>didaktikus szövegek (kérdések és feladatok) elemzésének gyakorlása nem anyanyelvi tankönyvek és munkafüzetek alapján</p>	<p>Képes kérdéseket megfogalmazni egy adott feladatra, gyakorlásra, útmutatás értelmezésére vonatkozóan.</p>	<p>Képes kérdéseket megfogalmazni egy adott feladatra, gyakorlásra, útmutatás értelmezésére vonatkozóan. Kísérletet tesz egy-egy feladat vagy utasítás egyértelmű megfogalmazására és/vagy átfogalmazására, az elvégzendő feladat kivitelezésének pontosságára, valamint a lehetséges címzettek (második személy) előismereteinek hiányosságaira tekintettel.</p>

3.3.	publicisztikai szövegek témakörök: a) <i>Gyermekélet</i> b) <i>Művelődés</i> c) <i>Egészségügy</i> d) <i>Termelés, szolgáltatás, kereskedelem</i> e) <i>Sport</i> f) <i>Ünnepek</i> g) <i>A Magyar Köztársaság államközi kapcsolatai, az Országgyűlés munkája</i>	publicisztikai szövegek olvasása folyóiratokból és műfaji elemzésük gyakorlása		
3.3.1.	hír	a hír Hírek olvasása	Felismeri a hírt.	Felismeri a hírt és annak műfaji jellegzetességét.
3.3.2.	hír és tudósítás	a hír és a tudósítás megkülönböztetése a tudósító jelenlétére utaló szövegrészek alapján	Felismeri a hírt. Képes az elolvasott hír helyét, idejét, résztvevőit megjegyezni, továbbá - feladathelyzetben - segítséggel felidézni azokat.	Felismeri a hírt és a tudósítást. Meg tudja különböztetni a hírt és a tudósítást a tudósító jelenlétére utaló szövegrészek alapján. Képes az elolvasott hír, tudósítás helyét, idejét, résztvevőit megjegyezni, továbbá - feladathelyzetben - önállóan felidézni azokat.
3.3.3.	riport:	riportok olvasása, a megkérdezettek felsorolása, személyes vélemény tömör megfogalmazása, a helyszínek felsorolása	Képes az elolvasott riport szereplőinek felsorolására, a helyszínek és időpontok emlékezetben tartására.	Felismeri a riportot. Képes az elolvasott riport szereplőinek felsorolására, a helyszínek és időpontok emlékezetben tartására, valamint a riportalany véleményének felidezésére.
3.3.4.	interjú	interjúk olvasása; az interjúalanyok visszaemlékezéseinek, tapasztalatainak, illetve állásfoglalásainak tömör megfogalmazása	Képes az interjúalany nevének, az előadott élményeinek és állásfoglalásainak tömörítésére.	Felismeri az interjút. Képes az interjúalany nevének, az előadott élményeinek és állásfoglalásainak tömörítésére és kommentálására.
3.3.5.	kritika és recenzió	a kritika és a recenzió megkülönböztetése az ismertető és az értékelő ajánló szövegrészek aránya alapján	Felismeri a könyvismertetést. Segítséggel meg tudja különböztetni a kritikát és a recenziót az ismertető és az értékelő szövegrészek aránya alapján.	Felismeri a könyvismertetést. Meg tudja különböztetni a kritikát és a recenziót az ismertető és az értékelő szövegrészek aránya alapján.
3.3.6.	Interneten elérhető hírek és információk	Interneten elérhető hírek és információk elolvasása. Internetes híroldalakon való eligazodás.		
3.4.	viccek (a csattanó, a komikus hiba és a szóvice)	viccek olvasása: a csattanó megkeresése; a komikus hiba megfogalmazása; szóviccek értelmezése, alakítani ismeretek aktualizálásával	Felismeri az elolvasott vicc csattanóját, illetve a csattanót előidéző komikus hibát, és adekvát magatartással képes arra reagálni.	

III.	ÖNMŰVELÉS	AZ ÖNMŰVELÉS TANULÁSA		
I.	<i>Könyv- és könyvtárhasználat</i>	<i>A könyv- és könyvtárhasználat tanulása tanórán az osztály- és iskolakönyvtárban</i>		
1.1.	katalógushasználat	a katalógushasználat tanulása		
1.1.1.	katalóguskártya adatai: szerző, cím, kiadás helye, éve, terjedelem, raktári jelzet	a katalóguskártya néhány adatának (szerző, cím, kiadás helye, éve, terjedelem, raktári jelzet) olvasása	Meg tudja keresni és el tudja olvasni a katalóguskártya legfontosabb adatait (szerző, cím, kiadás helye, éve, terjedelem, raktári jelzet).	El tudja készíteni egy könyv rövidített címleírását a katalóguskártya adatai alapján.
1.1.2.	betűrendes katalógus	a betűrendes (szerző és cím szerinti) katalógus használatának gyakorlása	Segítséggel tud könyvet keresni a betűrendes katalógusban.	Önállóan tud könyvet keresni a betűrendes katalógusban.
1.1.3.	a sorozatkatalógus	a sorozatkatalógus használatának gyakorlása	Segítséggel tud könyvet keresni a sorozatkatalógusban.	Önállóan tud könyvet keresni a sorozatkatalógusban.
1.1.4.	szakkatalógus	a szakkatalógus használatának alkalmi gyakorlása	Részt vesz a szakkatalógus használatának gyakorlásában.	Négy-öt általa használt ismeretterjesztő könyvet meg tud keresni segítséggel a szakkatalógusban.
1.1.5.	ETO-főosztályok	az Egyetemes Tizedes Osztályozás főosztályainak megtanulása és gyakorlása, a tantárgyak, valamint az olvasott könyvek, cikkek alkalmankénti besorolása révén	Az ETO-főosztályai közül ismer legalább hármat, négyet.	Fel tudja sorolni az ETO-főosztályokat.
1.1.6.	Számítógépes katalógus	Ismerkedés a számítógépes katalóguskártya használatával	Segítséggel használja a számítógépes katalóguskártyát	Kevés segítséggel használja a számítógépes katalóguskártyát
1.2.	szótár- és lexikonhasználat	szótár- és lexikonhasználat tanulása		
1.2.1.	<i>Magyar értelmező kéziszótár</i>	a <i>Magyar értelmező kéziszótár</i> használatának gyakorlása: a címszavak első és második jelentése, valamint a rövidítések és jelek alkalmi megfejtése	Az élőfej segítségével szavakat tud keresni a <i>Magyar értelmező kéziszótárban</i> .	Szavakat tud keresni a <i>Magyar értelmező kéziszótárban</i> .
1.2.2.	<i>Helyesírási tanácsadó szótár</i>	a <i>Helyesírási tanácsadó szótár</i> használatának gyakorlása	Az élőfej segítségével szavakat tud keresni a <i>Helyesírási tanácsadó szótárban</i> .	Szavakat tud keresni a <i>Helyesírási tanácsadó szótárban</i> .
1.2.3.	szakszótárak (néprajzi, etimológiai, irodalmi, természettudományos)	szakszótárak (néprajzi, etimológiai, irodalmi, természettudományos) használatának tanulása: szócikkek olvasása, rövidítések és jelek megfejtése	Segítséggel szócikket tud keresni szakszótárakból.	Önállóan tud szócikket keresni szakszótárakból. Tudja, hogy hol nézhet utána a szakszótárakban szereplő rövidítések feloldásának.
1.3.	könyv- és sajtóismeret	a könyv- és sajtóismeret tanulása		
1.3.1.	tartalomjegyzék és fülszöveg	könyvek tartalomjegyzékének és fülszövegének olvasása	Használni tudja a könyvek, folyóiratok tartalomjegyzékét.	Használni tudja a könyvek, folyóiratok tartalomjegyzékét. Egy adott könyv tartalomjegyzékéből ki tudja választani a főbb fejezetcímeket. Észreveszi és meg tudja fogalmazni, hogy a könyv fülszövege mire utal, mit emel ki a tartalomjegyzékből.

1.3.2.	tárgymutató, névmutató, időrendi tábla, képes melléklet	könyvekben levő tárgymutató, névmutató, időrendi tábla, képes melléklet olvasása	Felismeri és meg tudja nevezni egy adott könyv tárgymutatóját, névmutatóját, a könyvben szereplő időrendi táblát és képes mellékletet.	Használni tudja egy adott könyv tárgymutatóját, illetve névmutatóját. Tudja, mire való a könyvben szereplő időrendi tábla és képes melléklet.
1.3.3.	újságok, folyóiratok rovatai	újságok, folyóiratok olvasása és néhány rovatuk megismerése	Meg tud nevezni legalább 10 újságcímet, folyóiratcímet.	Ismer legalább 10 újságot, folyóiratot. Meg tud nevezni és meg tud keresni bennük néhány rovatot.
1.3.4.	impresszum, lapkiadás, lapterjesztés	az újságok impresszumában szereplő néhány adat (a laptulajdonos és a kiadó, a főszerkesztő és a szerkesztők, a szerkesztőség postacíme, a nyomda neve, a terjesztő neve) olvasása; a lapkiadás és lapterjesztés folyamatának megismerése, ismeretterjesztő szöveg olvasásával	Segítséggel fel tudja sorolni egy adott újság impresszumában szereplő legfontosabb adatokat.	Ismeri és fel tudja idézni legalább három újság impresszumának legfontosabb adatait. A témáról olvasott ismeretterjesztő szöveg feldolgozása után be tudja mutatni társainak a lapkiadás és a lapterjesztés főbb munkafázisait.
2.	<i>Rádió- és televízióhasználat</i>	<i>A rádió és televízió használatának tanulása</i>		
2.1.	műsorfolyam, műsor	a műsorfolyam és az egyes műsorok néhány jellemzőjének megnevezése a műsorokról való beszélgetések révén		
2.1.1.	műsorok időviszonyai	az időviszonyok elemzése: a műsornézés és a műsorkészítés idejének, ill. a műsor által bemutatott időnek a megnevezése: élő adás, "konzerv" műsor	Képes a látott és a megtekintésre kiszemelt műsorok időviszonyainak felismerésére.	Képes a látott és a megtekintésre kiszemelt műsorok időviszonyainak felismerésére. Szóban és írásban rövid ajánlást tud készíteni néhány műsортípusról.
2.1.2.	térviszonyok	a térviszonyok elemzése: a műsorkészítés helyszínének, ill. a műsor által bemutatott helyszínnek a megnevezése: helyszíni közvetítés, stúdiófelvétel	Tudatos tapasztalatszerzés révén meg tudja különböztetni a helyszíni közvetítést a stúdiófelvételtől.	Tudatos tapasztalatszerzés révén meg tudja különböztetni a helyszíni közvetítést a stúdiófelvételtől. Mimetikus játék keretében - a látott és szerzett élmények alapján - különböző tévés és rádiós munkaszerepekbe képes illeszkedni.
2.1.3.	valóság és fikció	a valóság és a fikció megkülönböztetése: dokumentumműsor, szerkesztett műsor, megírt műsor	Képes felismerni egy adott műsort a valóság és a fikció szempontjából.	Képes felismerni egy adott műsort a valóság és a fikció szempontjából. A műsorról meg tudja állapítani, hogy dokumentumműsor, szerkesztett műsor avagy megírt műsor-e.
2.1.4.	hang és kép viszonya	a hang (szöveg, zene, zörej) és kép viszonyának elemzése tv-műsorokban: a kiegészítő szerep és az uralkodó szerep megnevezése	Képes észrevenni és megnevezni a hang és a kép egymásra utaló, egymást kiegészítő, felerősítő szerepét a látott tévéműsorban.	Képes észrevenni és megnevezni a hang és a kép egymásra utaló, egymást kiegészítő, felerősítő szerepét a látott tévéműsorban. A megfigyelés során szerzett élményeiről képes néhány mondatos leíró szöveget alkotni megjelölt második személy vagy kisebb csoport számára.

2.1.5.	műsorok műfaja, funkciója; hírek, tudósítások, riportok, interjúk, ajánlóműsorok, ismeretterjesztő műsorok, a nézőkkel és a hallgatókkal való kapcsolattartást szolgáló műsorok, rejtvény- és vetélkedőműsorok	műsorok elemzése műfajuk, ill. szerepük szerint	Segítséggel felismeri a rádió- és a televízióműsorok közül a híreket, a tudósításokat, a riportokat, az interjúkat, az ajánlóműsorokat, az ismeretterjesztő műsorokat, a nézőkkel és a hallgatókkal való kapcsolattartást szolgáló műsorokat, valamint a rejtvény- és vetélkedőműsorokat.	Felismeri és meg tudja nevezni a rádió- és a televízióműsorok közül a híreket, a tudósításokat, a riportokat, az interjúkat, az ajánlóműsorokat, az ismeretterjesztő műsorokat, a nézőkkel és a hallgatókkal való kapcsolattartást szolgáló műsorokat, valamint a rejtvény- és vetélkedőműsorokat.
2.2.	műsorok szubjektív értékelése	szubjektív értékelés megfogalmazása a műsorokról való beszélgetés közben		
2.1.1.	értékelés a téma iránti érdeklődés alapján	értékelés tanulása a téma iránti érdeklődés alapján (érdekel - nem érdekel)	Képes saját és mások érdeklődését megnevezni a tévében látott, rádióban hallott műsorok alapján.	Képes saját és mások érdeklődését megnevezni a tévében látott, rádióban hallott műsorok alapján. A szerzett tapasztalatok és élmények alapján el tud különíteni néhány néző-, illetve hallgatótípust.
2.2.2.	értékelés a műsorban közvetítettek újszerűsége, élményszerűsége, fontossága alapján	értékelés tanulása a műsorban közvetítettek újszerűsége, élményszerűsége, fontossága alapján (pl. érdekes, izgalmas, tanulságos - ill. nem az)	Képes a különböző látott, illetve hallott műsorok rangsorolására az újszerűség, az élményszerűség és a fontosság alapján.	Képes a különböző látott, illetve hallott műsorok rangsorolására az újszerűség, az élményszerűség és a fontosság alapján. Erről szóban képes beszámolni szűkebb környezetének.
2.2.3.	értékelés a műsorban közvetítettek megértése alapján	értékelés tanulása a műsorban közvetítettek megértése alapján (értem - bizonyos részleteit nem értem)	Képes a különböző látott, illetve hallott műsorok rangsorolására a megértés élménye és a megértés ténye alapján.	Képes a különböző látott, illetve hallott műsorok rangsorolására a megértés élménye és a megértés ténye alapján. Ajánlásokat képes megfogalmazni különböző életkorokra, nemekre tekintettel.
2.3.	nyelvi-kommunikációs képességek és a műsorok	műsorok megnézése, ill. meghallgatása a nyelvi-kommunikációs képességek fejlesztése érdekében		
2.3.1.	ismeretterjesztő műsorok témája, résztémái	ismeretterjesztő műsorok témájának, résztémájának megfogalmazása, néhány megjegyzett újszerű ismeret reprodukálása	Képes megkülönböztetni és felsorolni azokat az ismereteket, amelyeket ismeretterjesztő műsorokból szerzett, azoktól, amelyeket könyvből vagy iskolában tanult.	Képes megkülönböztetni és felsorolni azokat az ismereteket, amelyeket ismeretterjesztő műsorokból szerzett, azoktól, amelyeket könyvből vagy iskolában tanult. Tapasztalatai és élményei alapján ismeretterjesztő műsor ajánlására képes.
2.3.2.	tévéműsorok stáblistája	tévéműsorok stáblistájának olvasása	Érdeklődést mutat a tévéműsorok stáblistájában szereplő foglalkozások, munkakörök iránt.	Érdeklődést mutat a tévéműsorok stáblistájában szereplő foglalkozások, munkakörök iránt. Pontosabb megismerésük érdekében megosztja elképzeléseit társaival. Az elképzelések helyességének ellenőrzése végett képes ismeretterjesztő irodalmat felkutatni.

2.3.3.	gyerekeknek szóló rejtvények, feladatok	gyerekeknek szóló rejtvények, feladatok megoldása és beküldése	Ismeri azokat a műsorokat, amelyek gyerekeknek szóló rejtvényeket, játékokat közvetítenek.	Ismeri azokat a műsorokat, amelyek gyerekeknek szóló rejtvényeket, játékokat közvetítenek. Kész rejtvények megfajtására, játékokban való közreműködésre akár az országos, akár a helyi médiában.
2.4.	rádió- és televízióújságok	rádió- és televízióújság olvasása		

2.4.1.	műsorkeresés Rádió és televízióműsorok	a műsorkeresés gyakorlása Rádió- és televízióműsorok olvasása műsorújságokban és az interneten	Képes egy számára kijelölt témához műsorokat keresni a médiahordozókban.	Képes egy számára kijelölt témához a médiahordozókban műsorokat keresni, műsorajánlásokat megfogalmazni szűkebb környezete számára.
2.4.2.	műsorelőzetesek és -kritikák	műsorelőzetesek és műsorkritikák olvasása	Felismeri a különbségeket a műsorelőzetes (ajánlás) és a műsorkritika között.	Felismeri a különbségeket a műsorelőzetes (ajánlás) és a műsorkritika között. Ismeri és megjegyzi egy- két tévéelőzetest valamint tévékritikát író személy nevét.
3.	<i>A lakóhely művelődési intézményei</i>	<i>Látogatások a lakóhely művelődési intézményeiben</i>		
3.1.	plakátok	plakátok olvasása	Képes plakátokat felismerni és megkülönböztetni a témájuk szerint.	Képes plakátokat felismerni és megkülönböztetni a témájuk szerint. Maga is tud különböző témájú plakátokat tervezni.
B/	ÍRÁS, HELYESÍRÁS, ANYANYELVISMERET	ÍRÁS, HELYESÍRÁS, ANYANYELVISMERET TANULÁSA		
I.	HELYESÍRÁS ÉS ÍRÁS	HELYESÍRÁS ÉS ÍRÁS EGYÜTTES GYAKORLÁSA		

1.	<p><i>Íráscentrikus helyesírásgyakorlás, írástempó és lendületfejlesztés</i></p>	<p><i>Íráscentrikus helyesírás-gyakorlás szavakon, mondatokon és szövegeken az írástempó és -lendület fejlesztése végett</i></p> <p>a gyakorlás sorrendje:</p> <p>a) az alsó és felső ívelésű elemekből álló betűcsoportok nehezebb kapcsolási változatainak gyakorlása múlt időt, feltételes módot tartalmazó szavakon</p> <p>b) felső hurkolású elemekből álló betűcsoportok írása a melléknévfokozás (jobbak, hosszabb) és az l tövű igék felszólító módjainak gyakorlása érdekében (állj, élj)</p> <p>c) körelemet tartalmazó betűk kapcsoltatása l, t betűkkel a részleges hasonulás (vágtam), a teljes hasonulás (adtuk), az összeolvadás (látja, tudják) és a múlt idő gyakorlása érdekében</p> <p>d) körelemet tartalmazó betűk kapcsoltatásával a felszólító mód, ill. az összeolvadás helyesírásának gyakorlása (pl. tudd, mondj)</p> <p>e) horogvonallal kapcsolódó betűk írása a teljes hasonulás gyakorlása érdekében (pl. vérrel, révvel)</p> <p>f) az f és k betűket tartalmazó szavak írásával a teljes hasonulás helyesírásának gyakorlása (székkel, röffel)</p> <p>g) alsó hurkolású betűket tartalmazó szavak írása a felszólító mód, a teljes hasonulás és az összeolvadás helyesírásának gyakorlása érdekében (pl. lőj, fűj, folyjon, jéggel, asszonnyal stb.)</p> <p>h) s és z, dz, dzs betűket tartalmazó szavak írása a felszólító mód és a teljes hasonulás helyesírásának gyakorlása érdekében (nézz, fogóddzon, olvass)</p> <p>i) d, l, n, t, s, sz, z tövű igék írása a hasonulás és az összeolvadás helyesírásának gyakorlása érdekében (kenj, ülj, fuss)</p> <p>j) ly-t tartalmazó szavak helyesírásának gyakorlása</p> <p>k) a kis és nagy g, w, x, y, betűk alakításának és kapcsolásának gyakorlása tulajdonneveken a névkincs bővítése érdekében (pl. Wesselényi)</p> <p>l) nagy C, Cs, G, Gy, O, Ó, Ö, Ő kezdetű szavak írása a tulajdonnevek helyesírása és a névkincs bővítése érdekében</p>	<p>Tiszta, rendes a füzetete. 1 perc alatt legalább 15 betűt le tud másolni. 10 szóból álló szöveg másolásakor vagy tollbamondásakor ötnél kevesebb hibája van. Ha megmutatják a hibákat, ki tudja javítani őket. A betűi alakja felismerhető, az írása olvasható.</p>	<p>Szabályos betűket ír, és helyesen kapcsolja őket. Egy perc alatt legalább 25 betűt tud lemásolni. 11 szónyi mondat másolásakor vagy tollbamondásakor nincs az írásában betűbetoldás, betűtévészítés, betűcsere, szókihagyás.</p>
----	--	---	--	---

		m) nagy U, Ū, V kezdetű szavak írása a tulajdonnevek helyesírása és a névkincs bővítése érdekében n) nagy I, J, H, K kezdetű szavak írása a tulajdonnevek helyesírása és a névkincs bővítése érdekében o) nagy T, Ty, F kezdetű szavak írása a tulajdonnevek helyesírása és a névkincs bővítése érdekében ö) nagy P, B, R kezdetű szavak írása a tulajdonnevek helyesírása és a névkincs bővítése érdekében p) nagy E, É kezdetű szavak írása a tulajdonnevek helyesírása és a névkincs bővítése érdekében q) nagy N, Ny, M kezdetű szavak írása a tulajdonnevek helyesírása és a névkincs bővítése érdekében r) nagy A, Á kezdetű szavak írása a tulajdonnevek helyesírása és a névkincs bővítése érdekében s) nagy S, Sz, kezdetű szavak írása a tulajdonnevek helyesírása és a névkincs bővítése érdekében t) nagy Z, Zs kezdetű szavak írása a tulajdonnevek helyesírása és a névkincs bővítése érdekében u) nagy L, Ly, D kezdetű szavak írása a tulajdonnevek helyesírása és a névkincs bővítése érdekében		
2.	<i>Írástempó- és lendületfejlesztés</i>	<i>Az írástempó és íráslendület fejlesztése következtetések írásának gyakorlásával</i>		
2.1.	zárótétel	a felső- és alsótétel ismeretében a zárótétel leírása	Megadott felső- és alsótétel ismeretében - segítséggel - képes a zárótétel megfogalmazására és önálló leírására.	Megadott felső- és alsótétel ismeretében önállóan képes a zárótétel megfogalmazására és leírására.
2.2.	alsótétel	a felső- és zárótétel ismeretében a hiányzó alsótétel leírása	Megadott felső- és zárótétel ismeretében - segítséggel - képes a alsótétel megfogalmazására és önálló leírására.	Megadott felső- és zárótétel ismeretében önállóan képes az alsótétel megfogalmazására és leírására.
2.3.	felsőtétel	az alsó- és zárótétel ismeretében a hiányzó felsőtétel leírása	Megadott alsó- és zárótétel ismeretében - segítséggel - képes a felsőtétel megfogalmazására és önálló leírására.	Megadott alsó- és zárótétel ismeretében önállóan képes a felsőtétel megfogalmazására és leírására.
2.4.	mondatvariálás	adott - rendezetlen - szóhalmazból kommunikációs szempontból érvényes, lehetséges mondatok alkotása	Adott - rendezetlen - szóhalmazból segítséggel kommunikációs szempontból érvényes, lehetséges mondatokat képes variálni.	Adott - rendezetlen - szóhalmazból kommunikációs szempontból érvényes, lehetséges mondatokat képes variálni önállóan.
3.	<i>Különírás, egybeírás, keltezés, rövidítés, mondattagolás</i>	<i>A különírás és egybeírás, a keltezés, a rövidítés, valamint a mondattagolás gyakorlása</i>		
3.1.	szóösszetétel, szókapcsolat,	a szóösszetétel és szókapcsolatok helyesírásának gyakorlása	Kis segítséggel hibátlanul jelöli az és a névutós szerkezetek egybe- és különírását.	Minden esetben hibátlanul jelöli és a névutós szerkezetek egy-be- és különírását.
3.2.	keltezés	a keltezés valamennyi - helyesírásilag szabályozott - esetének gyakorlása	Kis segítséggel hibátlanul tudja írni a keltezést.	A keltezés valamennyi - helyesírásilag szabályozott - esetét hibátlanul le tudja írni.

3.3.	rövidítés, mozaikszók	a rövidítések és a mozaikszók helyesírásának gyakorlása	Különbséget tud tenni az állandó és az alkalmi rövidítés között. Segítséggel az elkövetett rövidítési hibáit javítani tudja. Szintén segítséggel hibátlanul le tudja írni a közismert mozaikszókat.	Nem vét hibát az állandó rövidítések és a közismert mozaikszók helyesírásában.
3.4.	mondattagolás	a mondattagolás helyesírásának gyakorlása		
3.4.1.	mellérendelő összetett mondatok	mellérendelő összetett mondatok tagmondathatárainak jelölése a predikatív szerkezetek megállapításával	Segítséggel jelölni tudja a mellérendelő összetett mondatok tagmondathatárait.	Önállóan tudja jelölni - a predikatív szerkezet megállapításával - a mellérendelő összetett mondatok tagmondathatárait.
3.4.2.	alárendelő összetett mondatok	alárendelő összetett mondatok tagmondathatárainak jelölése	Segítséggel jelölni tudja az alárendelő összetett mondatok tagmondathatárait.	Önállóan tudja jelölni az alárendelő összetett mondatok tagmondathatárait.
3.4.3.	halmozott mondatrészek	halmozott mondatrészek helyesírásának gyakorlása	Segítséggel helyesen írja le a halmozott mondatrészeket.	Helyesen írja le a halmozott mondatrészeket.
4.	<i>Helyesírási hibák javítása</i>	<i>Helyesírási hibák javításának tanulása</i>		
4.1.	időtartam-jelölési hibák	időtartam-jelölési hibák javítása	Saját és más időtartam-jelölési hibáit tanítói segítséggel ki tudja javítani.	Saját és más időtartam-jelölési hibáit önállóan ki tudja javítani.
4.2.	<i>j</i> hang hibás jelölése	a <i>j</i> hang hibás jelölésének javítása	Saját és más <i>j</i> hang jelölési hibáit tanítói segítséggel ki tudja javítani.	Saját és más <i>j</i> hang jelölési hibáit önállóan ki tudja javítani.
4.3.	tulajdonnevek hibás írása	a tulajdonnevek hibás írásának javítása	Saját és más tulajdonnév jelölési hibáit önállóan ki tudja javítani.	Saját és más tulajdonnév jelölési hibáit önállóan ki tudja javítani. A hibázás okát indokolni tudja.
4.4.	összeolvadás, hasonulás hibás jelölése	az összeolvadás és a hasonulás hibás jelölésének javítása	Saját és más írásmunkájában az összeolvadás és a hasonulás hibás jelölését tanítói segítséggel ki tudja javítani.	Saját és más írásmunkájában az összeolvadás és a hasonulás hibás jelölését önállóan ki tudja javítani.
4.5.	szóösszetétel hibás jelölése	szóösszetételek hibás jelölésének javítása	Saját és más írásmunkájában a szóösszetételek hibás jelölését tanítói segítséggel ki tudja javítani.	Saját és más írásmunkájában a szóösszetételek hibás jelölését önállóan ki tudja javítani.
4.6.	mondattagolási hibák	mondattagolási hibák javítása	Saját és más írásmunkájában a mondattagolási hibákat tanítói segítséggel ki tudja javítani.	Saját és más írásmunkájában a mondattagolási hibákat önállóan ki tudja javítani.
4.7.	hibás mondatkezdés és -zárás	hibás mondatkezdés és -zárás javítása	Saját és más írásmunkájában a mondatkezdési és -zárási hibákat tanítói segítséggel ki tudja javítani.	Saját és más írásmunkájában a mondatkezdési és -zárási hibákat önállóan ki tudja javítani.

4.8.

hibás elválasztás

hibás elválasztás javítása

Saját és más írásmunkájában az elválasztási hibákat tanítói segítséggel ki tudja javítani.

Saját és más írásmunkájában az elválasztási hibákat önállóan ki tudja javítani.

II.	ANYANYELVI ISMERETEK	ANYANYELVI ISMERETEK TANULÁSA		
1.	<i>Mondattani ismeretek</i>	<i>Mondattani ismeretek tanulása</i>		
1.1.	egyszerű mondat	az egyszerű mondat elemzése	Segítséggel el tudja különíteni az egyszerű mondatot az összetett mondatról.	El tudja különíteni az egyszerű mondatot az összetett mondatról.
1.1.1.	tagolt és tagolatlan mondat	a tagolt és tagolatlan mondatok felismerésének gyakorlása	Segítséggel felismeri és meg tudja nevezni a tagolt és tagolatlan mondatokat.	Önállóan felismeri és meg tudja nevezni a tagolt és tagolatlan mondatokat.
1.1.2.	szórend és szórendvariálás	a szórend és a szórendvariálás megismerése és gyakorlása	Felismeri és meg tudja nevezni a mondatrészeket. A mondatokat a hangsúly- és szünetjeleknek megfelelően képes megszólaltatni. Segítséggel képes a mondatok szórendjét a lehetséges - vagy elképzelt - kontextushoz igazítani.	Felismeri és meg tudja nevezni a mondatrészeket. A mondatokat a hangsúly- és szünetjeleknek megfelelően képes megszólaltatni. Maga is képes a mondatok lehetséges hangsúly- és szünetviszonyát jelölni. Ezen ismeretei és képességei alapján önállóan képes a mondatok szórendjét a lehetséges - vagy elképzelt - kontextushoz igazítani.
2.	<i>Szókincstani, frazeológiai, jelentéstani ismeretek</i>	<i>A szókincstani, frazeológiai és jelentéstani ismeretek tanulása</i>		
2.1.	a szókincs nagysága, egyéni szó- és névkincs	a szókincs nagysága; az egyéni szó- és névkincs elemeinek megismerése	Érti a szókincs fogalom jelentését. Példákat tud sorolni arra vonatkozóan, hogy egyéni szókincsében melyek azok a szavak, amelyeket leggyakrabban használ.	Tudja, hogy az egyéni szókincs aktív és passzív elemekből áll, s azt is, hogy a szókincs tartalmazhat tájszavakat és szakszavakat egyaránt. Értelmező szótárak böngészése révén törekszik egyéni szókincse bővítésére.
2.2.	a szókincs rétegződése: táj- és szakszókincs	a szókincs rétegződésének (táj- és szakszókincs) megismerése		
2.2.1.	hangtani és alaktani összehasonlítások	hangtani és alaktani összehasonlítások végzése különböző nyelvjárási területekről a nyelvjárási helyes megítélése érdekében; a nyelvjárási és a köznyelvi norma	Segítséggel össze tud hasonlítani két megadott nyelvjárási területről származó, azonos jelentésű szavakat hangtani és alaktani szempontból. Négy-öt tájszónak fel tudja idézni a köznyelvi alakját.	Önállóan össze tud hasonlítani két megadott nyelvjárási területről származó, azonos jelentésű szavakat hangtani és alaktani szempontból. Tíz-tizenöt tájszónak fel tudja idézni a köznyelvi alakját.
2.2.2.	szakszókincs, táj- és szakszótárak	a szakszókincs felismerése az egyéni szókincsben, szövegekben; táj- és szakszótárak megismerése	Érti a szakszókincs fogalom jelentését. Segítséggel össze tud gyűjteni négy-öt - szülei foglalkozására jellemző - szakszót.	Önállóan össze tudja gyűjteni szülei (tanítója) foglalkozásának jellegzetes szakszavait. Ismer egy-egy táj- és szakszótárt.
2.3.	szólás, szóláshasonlat, közmondás	szólások, szóláshasonlatok, közmondások nyelvünkben, megfigyeltük gyakorlása, frazeológiai magyarázó szótárak segítségével néhány szólás értelmezése	Fel tud idézni legalább öt-öt szólást, szóláshasonlatot és közmondást.	Fel tud idézni legalább tíz-tizenöt szólást, szóláshasonlatot és közmondást. Két-három szólás értelmezését önállóan el tudja végezni frazeológiai magyarázó szótárt használva.

2.4.	szójelentéstan	szójelentéstani ismeretek tanulása		
2.4.1	a szó alakja és jelentése: azonos alak, egy jelentés és több jelentés	a szó alakjának és jelentésének megismerése	Segítséggel el tudja mondani, hogy mit jelent a szó alakja és mit a jelentése. Fel tud idézni néhány azonos alakú, egy- és többjelentésű szót.	Tudja, mit jelent a szó alakja és mit a jelentése. Feladathelyzetben felismeri és meg tudja nevezni az azonos alakú, az egyjelentésű és a többjelentésű szavakat.
2.4.2	szinonimák	a szinonimák felismerése és keresése értelmező szótárakban	Kis segítséggel meg tudja keresni megadott szavak szinonimáit a <i>Magyar értelmező kéziszótárban</i> .	Önállóan meg tudja keresni megadott szavak szinonimáit a <i>Magyar értelmező kéziszótárban</i> .
2.5.	szóalkotás	a szóalkotás megismerése és gyakorlása		
2.5.1	ige- és névszóképzés	az ige- és a névszóképzés megismerése és gyakorlása	Segítséggel képes igét és névszót képezni.	Önállóan képes igét és névszót képezni.
2.5.2	az összetett szó keletkezése	az összetett szó keletkezésének megismerése és alkotásának gyakorlása	Segítséggel képes összetett szót alkotni.	Önállóan képes összetett szót alkotni.
3.	<i>Szófajok</i>	<i>Szófajteni ismeretek tanulása</i>		
3.1.	névszók	a névszók tanulása		
3.1.1	köznév	a köznevek megismerése és helyesírásuk gyakorlása	Tudja, hogy a főnevek egyik csoportja a köznév. Felismeri névszók halmazában a közneveket.	Képes megkülönböztetni a köznevet a tulajdonnévtől. Felismeri és meg tudja nevezni tetszőleges szavak halmazában a köznevet.
3.1.2	tulajdonnév	a tulajdonnevek megismerése és helyesírásuk gyakorlása	Tudja, hogy a főnevek egyik csoportja a tulajdonnév. Felismeri névszók halmazában a tulajdonneveket.	Képes megkülönböztetni a tulajdonnevet a köznévtől. Felismeri és meg tudja nevezni tetszőleges szavak halmazában a tulajdonnevet.
3.1.3	számnév	a számnév megismerése, a sorszámnév helyesírásának gyakorlása	Felismeri névszók halmazában a számneveket. Segítséggel helyesen jelöli a sorszámnevet.	Felismeri és meg tudja nevezni tetszőleges szavak halmazában a számneveket. Helyesen jelöli a sorszámneveket.
3.1.4	melléknév	a melléknév megismerése, a tulajdonnévből képzett melléknevek helyesírásának gyakorlása	Tudja, hogy a melléknevek tulajdonságot kifejező szavak. Felismeri névszók halmazában a mellékneveket.	Felismeri és meg tudja nevezni tetszőleges szavak halmazában a mellékneveket. Helyesen jelöli a tulajdonnévből képzett mellékneveket.
3.2.	névmás	a névmások megismerése		
3.2.1	személyes névmás	a személyes névmások kommunikációs szerepének megismerése; a személyes névmások szövegbeli szerepének tisztázása; a tiszteletadás helyesírási vonatkozásának megismerése és gyakorlása	Segítséggel felismeri névszók halmazában a személyes névmást. Párbeszédes szövegben - segítséggel - helyettesíteni tudja a tulajdonneveket személyes névmásokkal és fordítva.	Felismeri és meg tudja nevezni tetszőleges szavak halmazában a személyes névmást. Párbeszédes szövegben önállóan helyettesíteni tudja a tulajdonneveket személyes névmásokkal és fordítva.

3.2.2	mutató és vonatkozó névmás a szövegben	a mutató névmás és a vonatkozó névmás megismerése, szövegbeni szerepük tisztázása	Segítséggel felismeri névszók halmazában a mutató névmást és a vonatkozó névmást. Párbeszédés szövegben - segítséggel - helyettesíteni tudja a megfelelő szavakat mutató és vonatkozó névmásokkal és fordítva.	Felismeri és meg tudja nevezni tetszőleges szavak halmazában a mutató névmást és a vonatkozó névmást. Párbeszédés szövegben önállóan helyettesíteni tudja a megfelelő szavakat mutató és vonatkozó névmásokkal és fordítva.
3.2.3	kérdő névmás	a kérdő névmás megismerése	Segítséggel felismeri névszók halmazában a kérdő névmást. Párbeszédés szövegben - segítséggel - helyettesíteni tudja a megfelelő szavakat kérdő névmásokkal és fordítva.	Felismeri és meg tudja nevezni tetszőleges szavak halmazában a kérdő névmást. Párbeszédés szövegben önállóan helyettesíteni tudja a megfelelő szavakat kérdő névmásokkal és fordítva.
3.3.	igék és igenevek	az igék, az igenevek azonosságának és különbözőségének felismerése, helyesírásuk gyakorlása		
3.3.1	igeidők a szövegben	igeidők szövegbeni szerepének tisztázása: az esemény, a történes idejének felismerése	Segítséggel felismeri egy elhangzó vagy elolvasott szövegben az esemény, a történes idejét.	Elhangzó vagy elolvasott szövegben önállóan felismeri és meg tudja nevezni az esemény, a történes idejét.
3.3.2	igemódok a szövegben	igemódok a szövegben: a beszélő és a hallgató viszonyának felismerése	Segítséggel felismeri egy adott szövegben a beszélő és a hallgató viszonyát.	Adott szövegben a felismeri és meg tudja nevezni a beszélő és a hallgató viszonyát.
4.	<i>Szófajok, szó szerkezetek a mondatban; ragozási és jelezési ismeretek</i>	<i>A szófajok, szó szerkezetek felismerése a mondatban, elemzésükhöz szükséges ragozási és jelezési ismeretek tanulása</i>		
4.1.	predikatív és tárgy szerkezet	a predikatív szerkezet és a tárgy szerkezet felismerése		
4.1.1.	személyre, számra utalás	személyre és számra utalás; személy és szám felismerése kommunikációs helyzetben	Egyszerű mondatokban önállóan felismeri a predikatív szó szerkezetet, segítséggel pedig a tárgy szó szerkezetet. Kommunikációs helyzetben - segítséggel - felismeri a személyre és a számra történő utalást.	Egyszerű mondatokban önállóan felismeri a predikatív szó szerkezetet és a tárgy szó szerkezetet. Összetett mondatokban is megtalálja a predikatív szó szerkezetet. Kommunikációs helyzetben felismeri és meg tudja nevezni a személyre és a számra történő utalást.
4.1.2	időbeliség és modalitás	az időbeliség és a modalitás kifejezésének gyakorlása	Minta alapján ki tudja fejezni az időbeliséget és a modalitást.	Ki tudja önállóan fejezni az időbeliséget és a modalitást többféle változatban is.
4.1.3	többesjel	a többségre utalás, a többesjel felismerése főneveken	Felismeri kommunikációs helyzetben a többségre utalást. Főneveken segítséggel jelölni tudja a többesjelet.	Biztonsággal felismeri kommunikációs helyzetben a többségre utalást. Főneveken jelölni tudja a többesjelet.

4.1.4	tárgyas személyrag, tárgyrag	a tárgyas személyrag és a tárgyrag megismerése	Segítséggel különbséget tud tenni a tárgyas személyrag és a tárgyrag között.	Tudja, hogy a tárgyas személyrag az igei állítmány után áll és utal a határozott tárgyra. Különbséget tud tenni a tárgyas személyrag és a tárgyrag között.
4.1.5.	igekötő	az igekötő jelentésmódosító szerepének felismerése	Segítséggel felismeri az igekötő jelentésmódosító szerepét.	Példákkal tudja alátámasztani, hogy az igekötő módosítja a hozzá tartozó ige jelentését.
4.2.	határozós szerkezet	a határozós szerkezet felismerése		
4.2.1	helyre, időre, módra, állapotra, eszközre, társra utalás ragokkal, névutókkal	helyre, időre, módra, állapotra, eszközre és társra utalás felismerése ragokkal, névutókkal	Felismeri és meg tudja nevezni a helyre és időre történő utalást határozós szó szerkezetekben. Segítséggel ragokkal és névutókkal maga is képes ilyen utalásokat létrehozni.	Biztonsággal felismeri és meg tudja nevezni a helyre, időre, módra, állapotra, eszközre és társra történő utalást határozós szó szerkezetekben. Ragokkal és névutókkal önállóan képes ilyen utalásokat létrehozni.
4.2.2	helyre, időre, módra, állapotra, eszközre és társra utalás határozókkal	helyre, időre, módra, állapotra, eszközre és társra utalás felismerése határozókkal	Felismeri és meg tudja nevezni a helyre és időre történő utalást határozós szó szerkezetekben. Segítséggel határozókkal maga is képes ilyen utalásokat létrehozni.	Biztonsággal felismeri és meg tudja nevezni a helyre, időre, módra, állapotra, eszközre és társra történő utalást határozós szó szerkezetekben. Határozókkal önállóan képes ilyen utalásokat létrehozni.
4.3.	jelző szerkezet	a jelzős szerkezet felismerése		
4.3.1	minőség- és mennyiségjelzős szerkezet, értelmező jelző; melléknév fokozás	minőség- és mennyiségjelzős szerkezet, az értelmező; a melléknév fokozása; a melléknévképző	Egyszerű mondatokban segítséggel felismeri a minőség- és a mennyiségjelzős szó szerkezetet.	Egyszerű mondatokban önállóan felismeri a minőség- és a mennyiségjelzős szó szerkezetet.
4.3.2	a birtoklás kifejezése, a birtok többségére utalás	a birtoklás kifejezése: birtokos személyragozás (-jelzés); a birtokot jelölő szó ragja (-nak, -nek); a birtokjel (-é); a birtokos névmás; a birtok többségére utalás	Egyszerű mondatokban segítséggel felismeri a birtokosjelzős szó szerkezetet.	Egyszerű mondatokban önállóan felismeri a birtokosjelzős szó szerkezetet.
5.	<i>Hangtani ismeretek</i>	<i>A hangtani ismeretek tanulása a helyesejtés, a helyesírás tanulása, valamint a nyelvjárások hangtani jelenségeinek megértése érdekében</i>		
5.1.	magánhangzók a nyelv függőleges irányú mozgása szempontjából	a magánhangzók felismerése a nyelv függőleges irányú mozgása szempontjából	Segítséggel meg tudja különböztetni egymástól a zárt, a félig zárt és a nyílt magánhangzókat. Ezeket a magánhangzókat - minta alapján - pontos artikulációval ki tudja ejteni.	Felismeri és meg tudja különböztetni egymástól a zárt, a félig zárt és a nyílt magánhangzókat. Ezeket a magánhangzókat pontos artikulációval ki tudja ejteni.
5.2.	mássalhangzók képzésmódja; zöngésség és zöngétlenség	a mássalhangzók felismerése és megnevezése a képzésmód és a zöngésség alapján		
5.2.1	zárhang	zárhangok felismerése és megnevezése	Felismeri és segítséggel fel tudja sorolni a zárhangokat.	Felismeri és önállóan fel tudja sorolni a zárhangokat.

5.2.2

pergőhang

pergőhangok felismerése és
megnevezése

Felismeri és segítséggel
fel tudja sorolni a
pergőhangokat.

Felismeri és önállóan fel
tudja sorolni a
pergőhangokat.

5.2.3	részhang	részhangok felismerése és megnevezése	Felismeri és segítséggel fel tudja sorolni a részhangokat.	Felismeri és önállóan fel tudja sorolni a részhangokat.
5.2.4	zár-részhangok	zár-részhangok felismerése és megnevezése	Felismeri és segítséggel fel tudja sorolni a zár-részhangokat.	Felismeri és önállóan fel tudja sorolni a zár-részhangokat.
5.3.	a hangkapcsolatok rendszere	a hangkapcsolatok rendszerének áttekintése a helyesejtés- és a helyesírás-tanulás tudatos gyakorlása érdekében	Segítséggel fel tudja idézni és példákkal képes illusztrálni a főbb hangkapcsolatokat.	Önállóan fel tudja sorolni és példákkal képes illusztrálni a főbb hangkapcsolatokat.
C/	BESZÉDMŰVELÉS, KOMMUNIKÁCIÓ, ILLEM	BESZÉDMŰVELÉS, KOMMUNIKÁCIÓ, ILLEM TANULÁSA		
I.	HELYESEJTÉS	HELYESEJTÉS-TANULÁS		
1.	<i>Beszédhallás és beszédmozgás</i>	<i>A helyesejtési normákhoz igazodó beszédhallás és beszédmozgás fejlesztése</i>		
1.1.	helyesejtési gyakorlatok	helyesejtési gyakorlatok végzése		
1.1.1	légzéstechnika	a légzéstechnika gyakorlása szövegmondás (vers és próza) és szövegolvasás során	Szókapcsolatokat és egyszerű mondatokat a légzéstechnika követelményeire tekintettel képes kiejteni.	Szókapcsolatokat és egyszerű és összetett mondatokat a légzéstechnika követelményeire tekintettel képes kiejteni.
1.1.2	ajakartikuláció	az ajakartikuláció gyakorlása szavak, szópárok és szövegolvasás során, valamint mondókák, versek mondásával	Szókapcsolatokat és egyszerű mondatokat, verseket, mondókákat jól artikulálva tud kiejteni minta alapján.	Szókapcsolatokat és egyszerű mondatokat, verseket, mondókákat jól artikulálva tud kiejteni.
1.1.3	gyorsasági gyakorlat	gyorsasági gyakorlatok végzése nyelvtörök, sorolók, mondókák, gyors tempójú versek utánmondásával, olvasásával	Gyorsasági gyakorlatokat tud végezni nevelői instrukció segítségével nyelvtörök, sorolók, mondókák, gyors tempójú versek utánmondásával és olvasásával.	Gyorsasági gyakorlatokat tud végezni a kommunikációs helyzethez igazodva nyelvtörök, sorolók, mondókák, gyors tempójú versek utánmondásával és olvasásával.
1.1.4	ritmusgyakorlat	ritmusgyakorlatok végzése jól ritmizálható versek olvasásával	Ritmusgyakorlatokat tud végezni nevelői instrukció segítségével szavak, szókapcsolatok, jól ritmizálható versek olvasásával.	Ritmusgyakorlatokat tud végezni önállóan szavak, szókapcsolatok, jól ritmizálható versek olvasásával.
1.1.5	időtartam	az időtartam érzékeltetésének gyakorlása szópárok és szöveg olvasásával	Időtartam-gyakorlatokat tud végezni nevelői instrukció segítségével szavak, szókapcsolatok, szövegek olvasásával.	Időtartam-gyakorlatokat tud végezni önállóan szavak, szókapcsolatok, szövegek olvasásával.
1.1.6	hangsúly	a hangsúlyozás gyakorlása mondatok és szöveg olvasásával	Hangsúlygyakorlatokat tud végezni nevelői instrukció segítségével szókapcsolatok és mondatok olvasásával.	Hangsúlygyakorlatokat tud végezni önállóan szókapcsolatok és mondatok olvasásával.
1.1.7	hangkapcsolatok	a hangkapcsolatok ejtésének gyakorlása szöveg olvasásával	Segítséggel helyesen tudja ejteni szavak olvasásakor a hangkapcsolatokat.	Helyesen tudja ejteni szavak olvasásakor a hangkapcsolatokat.
1.1.8	hanglejtés	a hanglejtés gyakorlása szöveg olvasásával	Hanglejtés-gyakorlatokat tud végezni nevelői instrukció segítségével mondatok olvasásával.	Hanglejtés-gyakorlatokat tud végezni önállóan mondatok olvasásával.

1.1.9	beszédfolyamat-váltások (tempó, hangerő, hangmagasság)	a beszédfolyamat-váltások (tempó, hangerő, hangmagasság) gyakorlása szövegolvasás során	Segítséggel képes a tempó-, hangerő- és tempóváltásra szövegolvasás során.	A kommunikációs helyzethez igazodva képes a tempó-, hangerő- és tempóváltásra szövegolvasás során.
1.1.10	beszédszűnet	a beszédszűnetek megtartásának gyakorlása szövegmondás (vers és próza), valamint szövegolvasás során	Segítséggel képes a beszédszűnet megtartására szövegmondás és szövegolvasás során.	Önállóan képes a beszédszűnet megtartására szövegmondás és szövegolvasás során.
1.2.	helyesejtési korrekció	a hangos olvasás és szövegmondás közben elkövetett helyesejtési hibák felismerése és javítása: időtartamhiba, hangkapcsolathiba, hanglejtéshiba, hibás artikuláció, hangsúlyhiba, a beszédfolyamat-váltások hibái, hibás szűnertartás és hibás levegővétel javítása tanuló és/vagy nevelői visszajelzésre	Saját és mások hangos olvasása és szövegmondása (vers- és prózamonddása) közben elkövetett helyesejtési hibáit nevelői vagy tanuló visszajelzésre felismeri és javítani tudja.	Felismeri és – nevelői vagy tanuló visszajelzésre – javítani tudja saját és mások helyesejtési hibáit.
2.	<i>Vers- és prózamonddás</i>	<i>A helyesejtési normákhoz igazodó vers- és prózamonddás gyakorlása</i>		
2.1.	szűnertartás, levegővétel	a vers- és prózamonddás gyakorlása a szűnetek és a levegővételi helyek megtartásával	A megtanult verseket, prózarészleteket el tudja mondani segítséggel, a jelölt szűnet- és levegővételi helyek megtartásával.	A megtanult verseket, prózarészleteket hibátlanul el tudja mondani a jelölt szűnet- és levegővételi helyek megtartásával.
2.2.	fő- és mellékhangsúlyok	a vers- és prózamonddás gyakorlása a fő- és mellékhangsúlyok megtartásával	A megtanult verseket, prózarészleteket el tudja mondani segítséggel, a jelölt fő- és mellékhangsúlyok megtartásával.	A megtanult verseket, prózarészleteket hibátlanul el tudja mondani a jelölt fő- és mellékhangsúlyok megtartásával.
2.3.	hanglejtés	a vers- és prózamonddás gyakorlása, tekintettel a hanglejtésre	A megtanult verseket, prózarészleteket el tudja mondani segítséggel, a hanglejtésre tekintettel.	A megtanult verseket, prózarészleteket helyes hanglejtéssel el tudja mondani.
2.4.	beszédfolyamat-váltások	a vers- és prózamonddás gyakorlása a beszédfolyamat-váltások helyes alkalmazásával	A megtanult verseket, prózarészleteket el tudja mondani segítséggel, a beszédfolyamat-váltások helyes alkalmazásával.	A megtanult verseket, prózarészleteket hibátlanul el tudja mondani a beszédfolyamat-váltások helyes alkalmazásával.
II.	BESZÉD, KOMMUNIKÁCIÓ	BESZÉDFEJLESZTÉS, A KOMMUNIKÁCIÓ TANULÁSA		
I.	<i>Szövegalkotás</i>	<i>A szövegalkotás tanulása</i>		
1.1.	kapcsolatfelvétel	a kapcsolatfelvétel tanulása		
1.1.1	bemutakozás, megszólítás	bemutakozás felnőtteknek, gyerekeknek; gyermekek által látogatott intézmények felnőtt dolgozóinak megszólítása, az ezzel kapcsolatos illemszabályok tanulása	Az ismerőseinek rendszerint köszön. Segítséggel fel tudja idézni, hogy milyen helyzetekben kell köszönnie idegeneknek. Tudja, hogyan kell udvariasan megszólítani valakit. Tudja, mit kell mondania bemutatkozáskor.	Tudja, milyen helyzetekben kell köszönnie ismerőseinek, illetve idegeneknek. Mindig köszön is, ha kell. Mindenkit udvariasan szólít meg. Felismeri, hogy mikor mutatkozhat be egy felnőttnek, és udvariasan be tud mutatkozni.
1.1.2	kapcsolatteremtő funkciójú elemek a szövegben	elhangzó és olvasott szövegekben, látott szituációkban a kapcsolatteremtő funkciójú részletek, elemek felismerése és megnevezése	Segítséggel felismeri elhangzó és olvasott szövegekben, látott szituációkban a kapcsolatteremtő funkciójú részleteket.	Önállóan felismeri és meg tudja nevezni elhangzó és olvasott szövegekben, látott szituációkban a kapcsolatteremtő funkciójú részleteket.

1.1.3	a kapcsolat hiánya és megléte	a kapcsolat hiányának vagy meglétének felismerése szövegalkotás, mindennapi élethelyzetek és képelemzés során; az érintkezés kapcsolatteremtő és kapcsolattartó eszközeinek alkalmazása az elfogadott viselkedési normáknak megfelelően	Segítséggel felismeri a kapcsolat hiányát vagy meglétét szövegalkotás, mindennapi élethelyzetek és képelemzés során. Segítséggel alkalmazni tudja az érintkezés kapcsolatteremtő és kapcsolattartó eszközeit az elfogadott viselkedési normáknak megfelelően.	Önállóan felismeri és meg tudja nevezni a kapcsolat hiányát vagy meglétét szövegalkotás, mindennapi élethelyzetek és képelemzés során. Önállóan alkalmazni tudja az érintkezés kapcsolatteremtő és kapcsolattartó eszközeit az elfogadott viselkedési normáknak megfelelően.
1.2.	szándéknyilvánítás	a szándéknyilvánítás tanulása szerepjátékokkal; a közlés felszólító (felhívó) funkciójának felismerése és megnevezése mindennapi helyzetek, kép és szöveg elemzése során; a felhívó funkció udvarias érvényesítése mindennapi helyzetekben		
1.2.1	kérés, tudakozódás	kérés, tudakozódás gyerekek által látogatott intézmények dolgozóitól (pl. könyvtárban, tábortan, távolsági közlekedési eszközökön stb.) és más mindennapi helyzetben (pl.: menetjegyváltás; segítség kérése járókelőtől; váratlan helyzetek megoldása: pénz, menetjegy elvesztése stb.)	Tudja, mit kell mondania, amikor kérdezni vagy kérni akar valakitől valamit.	Ha kérdeznie vagy kéri meg kell valakitől valamit, mindig udvariasan és pontosan fogalmaz.
1.2.2	felszólítás	felszólítás gyerekek körében: helyes és helytelen formák felismerése mindennapi helyzetekben, elemzésük a tanuló által; a helyes forma gyakorlása szerepjáték, valamint a mindennapi hibák javítása során	Tudja, mit kell mondania, amikor fel kell szólítania valakit valamire.	Ha valakit fel kell szólítania valamire, mindig udvariasan és pontosan fogalmaz.
1.2.3	meghívás	gyerekek, pedagógusok, szülők meghívása gyermekrendezvényekre: a meghívásra vonatkozó illemszabályok tanulása	Önállóan képes meghívni kortársat vagy felnőttet gyermekrendezvényre.	Önállóan képes meghívni kortársat vagy felnőttet gyermekrendezvényre. Meghívása pontos és udvarias.
1.3.	véleménynyilvánítás	a véleménynyilvánítás tanulása		
1.3.1	bejelentés és árulkodás	az indokolt bejelentés, a jogos panasz és az árulkodás felismerése, valamint a sérelem, bejelentés pontos megfogalmazása	Segítséggel különbséget tud tenni a jogos panasz és az árulkodás között. Segítséggel képes a bejelentés, sérelem pontos megfogalmazására.	Önállóan, tárgyyszerűsre törekedve képes a bejelentés, sérelem pontos megfogalmazására. A jogos panaszt meg tudja különböztetni az árulkodástól.
1.3.2	a közlés emotív funkciója	a közlés érzelmeket, indulatokat kifejező funkciójának felismerése mindennapi élethelyzetek és képelemzések során; az érzelmeket kifejező kommunikációs eszközök megnevezése	Segítséggel felismeri a közlés érzelmeket, indulatokat kifejező funkcióját mindennapi élethelyzetekben és képelemzések során. Fel tud sorolni néhány érzelmeket kifejező kommunikációs eszközt.	Felismeri és meg tudja nevezni a közlés érzelmeket, indulatokat kifejező funkcióját mindennapi élethelyzetekben és képelemzések során. Fel tud sorolni és be tud mutatni mimetikus játék keretében néhány érzelmeket kifejező kommunikációs eszközt.
1.3.3	véleményalkotás	a vélemény kifejtésének tanulása (mindennapi témákról): a nyelvi sémák és a szerepsere gyakorlása; az érzelmeket kifejező érintkezési eszközök szabályozásának tanulása	Segítséggel képes mindennapi témákról rövid véleményt mondani.	Képes mindennapi témákról tárgyyszerűsre törekvő véleményt mondani.

1.4.	tájékoztató-ábrázoló szövegek	tájékoztató-ábrázoló szövegek alkotása		
1.4.1	elbeszélés	elbeszélés alkotása		
1.4.1.1.	elbeszélés kép, képzőművészeti alkotás, zene alapján	elbeszélés alkotása kép, képzőművészeti alkotás, magnószalagon rögzített zene alapján	5-7 mondatnyi elbeszélő szöveget tud mondani kép, képzőművészeti alkotás, zene alapján.	Jól szerkesztett elbeszélést tud mondani kép, képzőművészeti alkotás, zene alapján. Elbeszélő szövegében szerepel az esemény helye, ideje, a szereplők neve és szerepe. Az eseményeket időrendben mondja el.
1.4.1.2.	elbeszélés élmény és fantázia alapján	elbeszélés alkotása élmény vagy fantázia alapján kiscsoportban; a közlés tájékoztató (megismertető) funkciójának érvényesítése	5-7 mondatnyi elbeszélő szöveget tud mondani élmény és fantázia alapján, kiscsoportos kommunikációban, a közlés megismertető funkcióját érvényesítve.	Jól szerkesztett elbeszélést tud mondani élmény és fantázia alapján, kiscsoportos kommunikációban, a közlés megismertető funkcióját érvényesítve. Elbeszélő szövegében szerepel az esemény helye, ideje és a szereplők. Az eseményeket időrendben mondja el.
1.4.1.3.	mesealkotás	mese alkotása	5-7 mondatnyi mesét tud alkotni. Meséjének van helyszíne, ideje, vannak szereplői.	Jól szerkesztett, szokatlan, csattanós befejezésű mesét tud alkotni.
1.4.2	üzenetközvetítés	üzenetközvetítés tanítónak, igazgatónak, szülőnek, gyereknek	Felnőtteknek és gyerekeknek többnyire udvariasan és pontosan át tud adni üzenetet.	Bárkinek udvariasan és pontosan tud üzenetet átadni.
1.4.3	hirdetés	hirdetés osztálytársaknak, valamint idegen gyerekcsoportnak, a közlés felhívó funkciójának érvényesítésére	Képes osztálytársait megszólítani és velük hirdetést közölni.	Képes osztálytársait és idegen gyerekcsoportot egyaránt megszólítani és velük hirdetést közölni, a közlés felhívó funkciójának érvényesítésével.
1.4.4	leírás	a leíró szövegek alkotása		
1.4.4.1.	állatok leírása	állatok leírása kép és egyéni megfigyelés alapján	5-7 mondattal le tudja írni állatok külsejét olyan hallgatónak is, aki nem látta a leírt állatot.	10-15 mondattal szabatosan le tudja írni állatok külsejét olyan hallgatónak is, aki nem látta a leírt állatot.
1.4.4.2.	tevékenység leírása	tevékenység leírása egyéni megfigyelés és tapasztalat alapján	5-7 mondattal le tud írni tevékenységet olyan hallgatónak is, aki feltehetően nem végezte azt.	10-15 mondattal szabatosan le tud írni tevékenységet olyan hallgatónak is, aki feltehetően nem végezte azt.
1.4.4.3.	személyek leírása	meseszereplők és a mikrokozmoszban ismert érdekes személyek leírása	5-7 mondattal le tud írni meseszereplőt és általa ismert érdekes személyt olyan hallgatónak, aki feltehetően nem ismeri a leírt szereplőt, személyt.	10-15 mondattal szabatosan le tud írni meseszereplőt és általa ismert érdekes személyt olyan hallgatónak, aki feltehetően nem ismeri a leírt szereplőt, személyt.
1.4.4.4.	tárgyak leírása	érdekes, kevésbé ismert tárgyak(játékok, formatervezett eszközök, néprajzi tárgyak), objektumok leírása	5-7 mondattal le tud írni érdekes, kevésbé ismert tárgyat, objektumot.	10-15 mondattal szabatosan le tud írni érdekes, kevésbé ismert tárgyat, objektumot.

1.4.4. 5.	tér leírása	tér leírása: tájékoztatás, útbaigazítás jól ismert térben; tájékoztatás a lakóhelyről felnőtteknek, gyerekeknek, alkalmi helyzetekben	Segítséggel 5-7 mondatban le tud írni általa jól ismert teret olyan személynek, aki útbaigazítást kér tőle.	10-15 mondattal szabatosan le tudja írni lakókörnyezetét olyan személynek, aki szeretné megismerni azt.
1.4.5	társalgás; szerepcsere; az érintkezés nem nyelvi eszközei (közeledés-távolodás, testtartás, gesztusok, érintés, arcjáték, tekintet, nem nyelvi hangadás), a beszéd jellemzői; a nyelvi és a nem nyelvi eszközök együttes működése; érintkezési szokások	társalgás kiscsoportban játékelmények, "távoli témák", átélt élmények és elképzelt események alapján; a szerepcsere gyakorlása; az érintkezés nem nyelvi eszközeinek (közeledés-távolodás, testtartás, gesztusok, érintés, arcjáték, tekintet, nem nyelvi hangadás), valamint a beszéd jellemzőinek felismerése és megnevezése képen, filmrészleten, mindennapi élethelyzetekben; a nyelvi és nem nyelvi eszközök együttes működésének felismerése és viszonyok megnevezése (ismétlés, ellentmondás, helyettesítés, kiegészítés, hangsúlyozás) képek, filmrészletek, mindennapi élethelyzetek elemzése során; a társalgásban részt vevő csoporttagok jellemző érintkezési szokásainak tapintatos megfogalmazása	Segítséggel képes átélt, közös élményekről társalogni kiscsoportban osztálytársaival. Eközben ügyel a témataartásra és a szerepcserére. Tanítója segítségével tudja javítani érintkezési hibáit (a tekintettartás hiányát, zavaró gesztikulálást, térközsabályozást, udvariatlan, nyers felszólítást stb.). Diaképeken felismer néhány nem nyelvi kifejezőeszközt (pl. arcjáték, testtartást stb.), és tud beszélni 1-2 mondatban a képen látható szereplőkről is.	Önállóan képes átélt, közös élményekről társalogni kiscsoportban osztálytársaival, ügyelve a témataartásra a szerepcserére. Ha a tanítója figyelmezteti, önállóan felismeri, milyen érintkezési hibát követett el, és azt önállóan javítani tudja. Diaképek elemzésekor összefüggő szöveget tud mondani arról, hogy a kép szereplője (szereplői), mely nem nyelvi eszközökkel fejezi(k) ki állapotukat, érzelmeiket stb. Mindennapi helyzetek, diaképek, irodalmi művek, (báb, színjátás, pantomim), jelenetek elemzésekor felismeri és meg tudja nevezni az érintkezés körülményeit (hely, idő, szereplők), a közlés témáját, a nyelvi és nem nyelvi eszközöket, és azt is, milyen céllal alkalmazzák az utóbbiakat (kapcsolatteremtés, figyelemfelhívás stb.)
2.	<i>Szövegbefogadás</i>	<i>A szövegbefogadás és a szövegértés tanulása</i>		
2.1.	válaszolás köszönésre, meghívásra	válaszolás köszönésre, meghívásra a rájuk vonatkozó illemszabályok megtartásával; a szerepcsere gyakorlása	Ha valaki köszönti vagy meghívja valahová, akkor odafigyel és udvariasan visszaköszön, illetve válaszol a meghívásra.	Ha valaki köszönti vagy meghívja valahová, akkor odafigyel és udvariasan visszaköszön, illetve pontosan válaszol a meghívásra.
2.2.	válaszolás tudakozódásra	válaszolás tudakozódásra: a személyi adatok közlése orvosírmoknak vagy egyéb adatfelvételi alkalommal; tudakozódásra útbaigazítás jól ismert térben; ismeret hiányában az útbaigazítás udvarias elhárítása	Ha valaki megszólítja vagy kérdez tőle valamit, akkor odafigyel és udvariasan válaszol. Ismeret hiányában - segítséggel - képes az informálást udvariasan elhárítani.	Ha valaki megszólítja vagy kérdez tőle valamit, akkor odafigyel és udvariasan válaszol. Ismeret hiányában az informálást udvariasan elhárítja.
2.3.	elbeszélő, leíró szövegek befogadása	szövegértés elbeszélő, leíró szövegek befogadása, valamint társalgás során		
2.3.1	a kommunikáció körülményei	a kommunikáció körülményeinek (hely, idő, esemény, a közlés tárgya), valamint az első és második személy felismerése és megnevezése elhangzó szövegben (esetleg képen)	Felismeri és segítséggel meg tudja nevezni a kommunikáció körülményeit (helyet, időt, eseményt, a közlés tárgyát), valamint az első és a második személyt.	Önállóan felismeri és pontosan meg tudja nevezni a kommunikáció körülményeit (helyet, időt, eseményt, a közlés tárgyát), valamint az első és a második személyt.
2.3.2	kérdezés	kérdéssel feltevés a hiányzó vagy kellőképpen nem kifejtett, esetleg félreérthető információk tisztázása érdekében	Segítséggel 4-5 kérdést tud intézni az elhangzott elbeszélés vagy leírás elmondójához.	5-7 - részletezésre készítő - kérdést tud intézni az elhangzott elbeszélés vagy leírás elmondójához.

2.3.3	figyelmes meghallgatás	a figyelmes meghallgatás gyakorlása kiscsoportos beszélgetés során: az indokolatlan közbeszólás leküzdése	Képes figyelmesen meghallgatni megszólaló csoporttársát a kiscsoportos beszélgetés során. Ha figyelmeztetik rá, kerül ki az indokolatlan közbeszólást.	Képes figyelmesen, indokolatlan közbeszólás nélkül meghallgatni megszólaló csoporttársát a kiscsoportos beszélgetés során.
2.3.4	szerepcseré (témátartás, témaépítés, helyreigazítás)	a szerepcseré gyakorlása, az illemszabályoknak megfelelően (témátartás, témaépítés, helyreigazítás)	Segítséggel képes a témátartásra, a témaépítésre és az udvarias helyreigazításra a kiscsoportos beszélgetés során.	Kiscsoportos beszélgetésben a témát tartva, illetve a témát építve, valamint - ha indokolt - beszélgetőtársait udvariasan helyreigazítva képes részt venni.
III.	ILLEM	AZ ILLEM TANULÁSA		
1.	<i>Az iskolai viselkedésre vonatkozó illemszabályok</i>	<i>Az iskolai viselkedésre vonatkozó illemszabályok tanulása</i>	Ismeri és általában alkalmazza az iskolai viselkedés illemszabályait. Normasértő viselkedését tanítója figyelmeztetésére és az ő segítségével tudja javítani. Egy ember vagy egy embercsoport magatartásáról segítségével meg tudja állapítani, hogy illemsértő vagy illemtudó-e. A viselkedések értékelése közben használja az <i>illemszabály</i> , az <i>illemsértő</i> és az <i>illemtudó</i> kifejezéseket. Tanítója segítségével el tudja mondani a megsértett, illetve megtartott illemszabályokat.	Ismeri és alkalmazni képes az iskolai viselkedés illemszabályait. Meg tudja fogalmazni ezeket az illemszabályokat. Egy ember vagy egy embercsoport magatartásáról el tudja dönteni, hogy illemtudó vagy illemsértő-e. Illemsértő, illetve illemtudó viselkedésekről tud rövid értékkelő szövegeket alkotni úgy, hogy megfelelően használja az <i>illemszabály</i> , az <i>illemsértő</i> , és az <i>illemtudó</i> kifejezéseket, és meg tudja fogalmazni a megsértett, illetve megtartott illemszabályokat.
2.	<i>Az étkezés (terítés, evés), illemszabályai</i>	<i>Az étkezés (terítés, evés), illemszabályainak tanulása</i>	Ismeri és általában alkalmazza az étkezés illemszabályait.	Ismeri és alkalmazni képes az étkezés illemszabályait.
3.	<i>A közlekedésre vonatkozó illemszabályok (gyalogos közlekedés, utazás autóbusszon, villamoson, trolibuszon, vonaton, hajón, személygépkocsin)</i>	<i>A közlekedésre vonatkozó illemszabályok tanulása</i>	Ismeri és általában alkalmazza a gyalogos közlekedés illemszabályait.	Ismeri és alkalmazni is képes a közlekedésre vonatkozó illemszabályokat.
4.	<i>Az otthoni viselkedés illemszabályai</i>	<i>Az otthoni viselkedés illemszabályainak tanulása</i>	Ismeri és általában alkalmazza az otthoni viselkedés illemszabályait.	Ismeri és alkalmazni is képes az otthoni viselkedés illemszabályait.
5.	<i>A jó megjelenés (ápoltság, testi tisztaság, öltözködés, a ruházat tisztasága) illemszabályai</i>	<i>A jó megjelenés (ápoltság, testi tisztaság, öltözködés, a ruházat tisztasága) illemszabályainak tanulása</i>	Ismeri és általában alkalmazza a jó megjelenés illemszabályait.	Ismeri és alkalmazni is képes a jó megjelenés illemszabályait.
6.	<i>A vásárlás közbeni viselkedés illemszabályai</i>	<i>A vásárlás közbeni viselkedés illemszabályainak tanulása</i>	Ismeri és általában alkalmazza a vásárlás közbeni viselkedés illemszabályait.	Ismeri és alkalmazni is képes a vásárlás közbeni viselkedés illemszabályait.
7.	<i>A szabadidős tevékenységek közbeni viselkedés illemszabályai</i>	<i>A szabadidőben végezhető tevékenységek közbeni viselkedés illemszabályainak tanulása</i>		

7.1.

a könyv- és könyvtárhasználat
illemszabályai

a könyv- és könyvtárhasználat
illemszabályainak tanulása

Ismeri és általában
alkalmazza a könyvtárban
való viselkedés és a
könyvhasználat
illemszabályait.

Ismeri és alkalmazni is
képes a könyvtárban való
viselkedés és a
könyvhasználat
illemszabályait.

7.2.	a mozi- és színházlátogatás illemszabályai	a mozi- és színházlátogatás illemszabályainak tanulása	Ismeri és általában alkalmazza a mozi- és színházlátogatás illemszabályait.	Ismeri és alkalmazni is képes a mozi- és színházlátogatás illemszabályait.
7.3.	a kiállítás- és múzeumlátogatás illemszabályai	a kiállítás- és múzeumlátogatás illemszabályainak tanulása	Ismeri és általában alkalmazza a kiállítás- és múzeumlátogatás illemszabályait.	Ismeri és alkalmazni is képes a kiállítás- és múzeumlátogatás illemszabályait.
7.4.	a televíziózás illemszabályai	a televíziózás illemszabályainak tanulása	Ismeri és általában alkalmazza a televíziózás illemszabályait.	Ismeri és alkalmazni is képes a televíziózás illemszabályait.
7.5.	a játék, sportolás illemszabályai	a játék és sportolás illemszabályainak tanulása	Ismeri és általában alkalmazza a játék és a sportolás illemszabályait.	Ismeri és alkalmazni is képes a játék és a sportolás illemszabályait.
7.6.	a kirándulás, túra illemszabályai	a kirándulás, túra illemszabályainak tanulása	Ismeri és általában alkalmazza a kirándulás és a túra illemszabályait.	Ismeri és alkalmazni is képes a kirándulás és a túra illemszabályait.
7.7.	az üdülés, strandolás illemszabályai	az üdülőben, strandon tartózkodás illemszabályainak tanulása	Ismeri és általában alkalmazza az üdülőben és a strandon való viselkedés illemszabályait.	Ismeri és alkalmazni is képes az üdülőben és a strandon való viselkedés illemszabályait.
7.8.	a külföldön tartózkodás illemszabályai	a külföldön tartózkodás illemszabályainak tanulása	Ismeri és általában alkalmazza a külföldön tartózkodás közbeni illemszabályokat.	Ismeri és alkalmazni is képes a külföldön tartózkodás közbeni illemszabályokat.
8.	<i>Az ajándékozás illemszabályai</i>	<i>Az ajándékozás (ajándékadás, ajándékfogadás) illemszabályainak tanulása</i>	Ismeri és általában alkalmazza az ajándékozás illemszabályait.	Ismeri és alkalmazni is képes az ajándékozás illemszabályait.
9.	<i>Az írásbeli érintkezésre vonatkozó illemszabályok</i>	<i>Az írásbeli érintkezésre vonatkozó illemszabályok tanulása (levélírás, távirat, képeslap és levelezőlap íratása)</i>	Ismeri és általában alkalmazza az írásbeli érintkezésre vonatkozó illemszabályokat.	Ismeri és alkalmazni is képes az írásbeli érintkezésre vonatkozó illemszabályokat.
10.	<i>A telefonálás illemszabályai</i>	<i>A telefonálás illemszabályainak tanulása</i>	Ismeri és általában alkalmazza a telefonálás illemszabályait.	Ismeri és alkalmazni is képes a telefonálás illemszabályait.
D/	FOGALMAZÁS	A FOGALMAZÁS TANULÁSA		
I.	KÜLÖNBÖZŐ MŰFAJÚ SZÖVEGEK KÉSZÍTÉSE ÉS KORRIGÁLÁSA	KÜLÖNBÖZŐ MŰFAJÚ SZÖVEGEK KÉSZÍTÉSÉNEK ÉS KORRIGÁLÁSÁNAK TANULÁSA		
1.	<i>Elbeszélés</i>	<i>Az elbeszélés tanulása</i>	Legalább 5 mondatnyi elbeszélő szöveget tud alkotni, amelyben az események időrendben követik egymást.	Legalább 10-15 mondatnyi elbeszélő szöveget tud írni legfeljebb 1-2 mondatkapcsolási vagy mondat szerkesztési hibával. E szövegekben feltünteti az események helyét, idejét, szereplőit. A szerepcseréket párbeszéd formában jelöli.
1.1.	a második személy	a második személy megválasztása	Egy tetszés szerint megadott vagy választott elbeszélés témájához segítséggel megtalálja a releváns második személyt.	Egy tetszés szerint megadott vagy választott elbeszélés témájához önállóan megtalálja a releváns második személyt. Több lehetséges második személyt is képes kiválasztani.

1.2.	címadás	a választott téma leszűkítése címmel	Egy tetszés szerint megadott vagy választott elbeszélés témájához - a téma leszűkítése érdekében - segítséggel címváltozatokat képes megfogalmazni.	Egy tetszés szerint megadott vagy választott elbeszélés témájához - a téma leszűkítése érdekében - önállóan képes címváltozatokat megfogalmazni.
1.3.	az eseménysor időrendje	az eseménysor leírása időrendben	Segítséggel képes az eseménysor időrendjét írásban rögzíteni az időbeliséget kifejező fővevekkel, időhatározószókkal, időpontot, időtartamot kifejező számnevekkel élve, vázlatban és a vázlatot részletezve.	Önállóan képes az eseménysor időrendjét írásban rögzíteni az időbeliséget kifejező fővevekkel, időhatározószókkal, időpontot, időtartamot kifejező számnevekkel élve, vázlatban és a vázlatot részletezve.
1.4.	párbeszéd	az eseményben megvalósuló szerepcsere jelölése párbeszédés formában	Segítséggel képes az eseményben megvalósuló szerepcserét párbeszédés formában jelölni.	Önállóan képes az eseményben megvalósuló szerepcserét párbeszédés formában jelölni.
1.5.	szövegkorrigálás	az elkészült szöveg javítása		
1.5.1	az olvasó beavatottsága	önkorrekció a második személy, az olvasó beavatottsága szempontjából	Segítséggel képes egy általa vagy más által készített elbeszélést javítani - ismerve a második személyt, annak beavatottságát, az elbeszélte eseményre vonatkozó előismereteit.	Ki tudja javítani saját vagy mások elbeszélését - ismerve a második személyt, annak beavatottságát, az elbeszélte eseményre vonatkozó előismereteit.
1.5.2	időrendnek megfelelő mondatrend helyessége	az időrendnek megfelelő mondatrend helyességének ellenőrzése	Segítséggel képes a tényleges időrendnek megfelelő mondatrend javítására egy tetszés szerinti elbeszélésben.	Önállóan képes a tényleges időrendnek megfelelő mondatrend javítására egy tetszés szerinti elbeszélésben.
1.5.3	témához nem tartozó szavak törlése	a témához nem tartozó mondatok törlése	Segítséggel képes a témához nem tartozó mondatok törlésére egy tetszés szerinti elbeszélésben.	Önállóan képes a témához nem tartozó mondatok törlésére egy tetszés szerinti elbeszélésben.
1.5.4	nem megfelelő szavak, szókapcsolatok cseréje	a nem megfelelő szavak, szókapcsolatok "kicserélése"	Segítséggel képes a nem megfelelő szavak, szókapcsolatok kicserélésére egy tetszés szerinti elbeszélésben.	Önállóan képes a nem megfelelő szavak, szókapcsolatok kicserélésére egy tetszés szerinti elbeszélésben.
2.	<i>Hír, hirdetés, meghívó</i>	<i>A hír, a hirdetés és a meghívó tanulása</i>	Megadott adatokból - kis segítséggel hírt, hirdetést, meghívót tud szerkeszteni.	Megadott adatokból hírt, hirdetést, meghívót tud szerkeszteni.
3.	<i>Leírás</i>	<i>A leírás tanulása</i>		
3.1.	második személy	a második személy megválasztása	Egy tetszés szerint megadott vagy választott leírás témájához segítséggel megtalálja a releváns második személyt.	Egy tetszés szerint megadott vagy választott leírás témájához önállóan megtalálja a releváns második személyt. Több lehetséges második személyt is képes kiválasztani.

3.2.	cím	a választott téma leszűkítőes címmel	Felkínált vagy választott leírás témájához - a téma szűkítése érdekében - címváltozatokat tud megfogalmazni segítséggel.	Felkínált vagy választott leírás témájához - a téma szűkítése érdekében - önállóan képes címváltozatokat megfogalmazni.
3.3.	a leírás szempontja(i)	a leírás szempontja(i)-nak megválasztása	Felkínált vagy választott leírás témájához segítséggel meg tudja választani a leírás szempontjait.	Felkínált vagy választott leírás témájához önállóan meg tudja választani a leírás szempontjait.
3.4.	leíráskészítés	a leírás elkészítése, a tárgy, állat, növény megismertetése a második személlyel	Növényekről, állatokról, tárgyakról - kis segítséggel - leíró jellegű szöveget tud írni, amelynek minden mondata a címről szól. Írásait - ha szükséges - bekezdésekkel tagolja.	Növényekről, állatokról, tárgyakról leíró jellegű szöveget tud írni, amelynek minden mondata a címről szól. Írásait - ha szükséges - bekezdésekkel tagolja.
3.5.	a leírás korrekciója	a leírás javítása: önkorrekció a 3.1.-3.3. alapján	Segítséggel képes a leírás műfaji követelményeinek megfelelően javítani saját vagy mások leíró jellegű szövegét.	Önállóan képes a leírás műfaji követelményeinek megfelelően javítani saját vagy mások leíró jellegű szövegét.
4.	<i>Jellemzés</i>	<i>A jellemzés tanulása</i>		
4.1.	második személy	a második személy megválasztása	Egy tetszés szerint megadott vagy választott jellemzés témájához segítséggel megtalálja a releváns második személyt.	Egy tetszés szerint megadott vagy választott jellemzés témájához önállóan megtalálja a releváns második személyt. Több lehetséges második személyt is képes kiválasztani.
4.2.	a kiválasztott személy cselekedetei, magatartása, szokásai	a megismertetésre kiválasztott irodalmi, történelmi hős vagy jól ismert személy jellemének bemutatása, cselekedetei, magatartása, érintkezési szokásai alapján	Irodalmi vagy történelmi hős vagy jól ismert személy jellemét segítséggel be tudja mutatni 5-7 mondatos írott szöveggel - a hős (személy) cselekedetei, magatartása, érintkezési szokásai alapján.	Irodalmi vagy történelmi hős vagy jól ismert személy jellemét önállóan be tudja mutatni 7-10 mondatos írott szöveggel - a hős (személy) cselekedetei, magatartása, érintkezési szokásai alapján.
4.3.	a jellemzés korrekciója	a jellemzés javítása: önkorrekció a 4.1-4.2. alapján	Segítséggel képes a jellemzés műfaji követelményeinek megfelelően javítani saját vagy mások jellemzését.	Önállóan képes a jellemzés műfaji követelményeinek megfelelően javítani saját vagy mások jellemzését.
5.	<i>Levél</i>	<i>A levélírás tanulása</i>		
5.1.	a címzett	a levél címzettjének (a második személynek) a megválasztása	Egy tetszés szerint megadott vagy választott levél témájához segítséggel megtalálja a releváns második személyt.	Egy tetszés szerint megadott vagy választott levél témájához önállóan megtalálja a releváns második személyt. Több lehetséges második személyt is képes kiválasztani.
5.2.	a levél tárgya	a levél tárgyának megválasztása	Egy tetszés szerint megadott vagy választott második személynek szóló levélhez segítséggel megtalálja a releváns témát.	Egy tetszés szerint megadott vagy választott második személynek szóló levélhez önállóan megtalálja a releváns témát. Több lehetséges témát is képes kiválasztani.

5.3.

kommunikációs funkciók

a kommunikációs funkciók
érvényesítése a levélben

5.3.1	kapcsolatfelvétel, -tartás, -zárás	kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás és -zárás a levélben	Ismerőseinek - kis segítséggel - olyan levelet tud írni, amely tartalmaz megszólítást és hibátlan záradékot is.	Ismerőseinek olyan levelet tud írni, amely tartalmaz megszólítást és hibátlan záradékot is.
5.3.2	referenciális és emotív funkció: leíró, elbeszélő, jellemző részletek; hangnem	a megismertető és az érzelmi elemek aránya és elrendezése a levélben a címzettől, a témától és a levélíró mondanójától függően: leíró, elbeszélő, jellemző részletek a levélben; a levél hangneme: tárgyilagos, humoros	Segítséggel olyan levelet tud írni, amelynek szövegére érvényesek mind az elbeszélő, mind a leíró szöveggel kapcsolatos követelmények.	Olyan levelet tud írni, amelynek szövegére érvényesek mind az elbeszélő, mind a leíró szöveggel kapcsolatos követelmények.
5.4.	íráskép	az íráskép mint az érintkezés eszközeinek megítélés	Levelének írásképe áttekinthető, rendezett.	Levelének írásképe tetszetős, rendezett.
5.5.	a levél korrekciója	a levél javítása: önkorrekció a 5.1.-5.4. alapján	Segítséggel képes a levélírás műfaji követelményeinek megfelelően javítani saját vagy mások levelét.	Önállóan képes a levélírás műfaji követelményeinek megfelelően javítani saját vagy mások levelét.
6.	<i>Szövegtömörítés</i>	<i>A szövegtömörítés tanulása</i>		
6.1.	tételmondat	a tételmondat megkeresése	Egy tetszés szerint megadott vagy választott szöveg bekezdéseiben - segítséggel - megtalálja a tételmondatokat.	Egy tetszés szerint megadott vagy választott szöveg bekezdéseiben önállóan megtalálja a tételmondatokat.
6.2.	vázlat	vázlatkészítés		
6.2.1	vázlat szövegtömörítéssel	vázlat készítése meglévő szöveg tömörítésével	Egy tetszés szerint megadott vagy választott szöveg bekezdéseit segítséggel képes vázlatná tömöríteni.	Egy tetszés szerint megadott vagy választott szöveg bekezdéseit önállóan képes vázlatná tömöríteni.
6.2.2	félreproduktív szövegalkotást segítő vázlat	szövegalkotást segítő vázlat készítése	Segítséggel vázlatot tud írni olyan előzetesen olvasott szövegekről, amelynek reprodukálására készül.	Önállóan tud vázlatot írni olyan előzetesen olvasott szövegekről, amelynek reprodukálására készül.
II.	SZÖVEGTANI ÉS NYELVHELYESSÉGI ISMERETEK	SZÖVEGTANI ÉS NYELVHELYESSÉGI ISMERETEK TANULÁSA SZÖVEGRÉSZLETEK KORRIGÁLÁSÁVAL		
1.	<i>Alanyváltás</i>	<i>Az alanyváltás jelölésének tanulása az alany pótlásával</i>	Segítséggel felismeri, hogy alanyváltás történt a szövegben, de az alanyváltás jelölése elmaradt. Ismeri az alanyváltás jelölésére alkalmas szófajokat, illetve megoldásokat. Segítséggel pótolni tudja az alanyt.	Önállóan felismeri, hogy alanyváltás történt a szövegben, de az alanyváltás jelölése elmaradt. Ismeri az alanyváltás jelölésére alkalmas szófajokat, illetve megoldásokat. Önállóan tudja pótolni az alanyt.
2.	<i>Főnévi igenév stílusértéke, indokoltsága; indokolatlanul használt (főlöszlegesen elidegenítő) főnévi igeneves szerkezetek cseréje</i>	<i>A főnévi igenév indokolt és indokolatlan használatának tanulása: irodalmi és publicisztikai szövegek részleteiben a főnévi igenév stílusértékének megállapítása, indokolatlanul használt (főlöszlegesen elidegenítő) főnévi igeneves szerkezetek kicserélése szövegekben</i>	Segítséggel el tudja dönteni, hogy egy tetszés szerint adott vagy választott szövegben indokolt-e a főnévi igeneves szerkezet használata. A főlöszlegesen elidegenítő főnévi igeneves szerkezeteket segítséggel ki tudja cserélni a szövegben.	Önállóan el tudja dönteni, hogy egy tetszés szerint adott vagy választott szövegben indokolt-e a főnévi igeneves szerkezet használata. A főlöszlegesen elidegenítő főnévi igeneves szerkezeteket ki tudja cserélni a szövegben.

3.	<i>Alany és állítmány egyeztetése</i>	<i>Az alany és állítmány hibás egyeztetésének javítása az egyeztetés szabályainak segítségével</i>	Segítséggel el tudja dönteni, hogy egy tetszés szerint adott vagy választott szövegben jól egyeztetették-e az alanyt az állítmánnyal. Ha ilyen típusú hibát talál a szövegben, minta alapján azt ki tudja javítani.	Önállóan el tudja dönteni, hogy egy tetszés szerint adott vagy választott szövegben jól egyeztetették-e az alanyt az állítmánnyal. Ha ilyen típusú hibát talál a szövegben, ki tudja azt javítani.
4.	<i>A -nál, -nél és a -kor határozóragok</i>	<i>A hibásan használt -nál és a -kor határozóragok javítása szövegrészekben a hely- vagy időviszony megállapításának segítségével</i>	Egy tetszés szerint adott vagy választott szövegben segítséggel meg tudja állapítani a hely- és az időviszonyokat, s minta alapján ki tudja javítani a szövegben hibásan használt határozóragokat.	Egy tetszés szerint adott vagy választott szövegben önállóan meg tudja állapítani a hely- és az időviszonyokat, s ennek alapján ki tudja javítani a szövegben hibásan használt határozóragokat.
5.	<i>Aki, ami, amely, amelyik utaló névmások</i>	<i>Az aki, ami, amely, amelyik utaló névmások helyes használatának tanulása mondatelemzés révén</i>	Segítséggel észreveszi, ha egy szövegben hiányoznak az utaló névmások. Minta alapján pótolni tudja azokat. Segítséggel el tudja dönteni, hogy mikor kell tárgyra, mikor kell személyre utaló névmást használnia.	Észreveszi, ha egy szövegben hiányoznak az utaló névmások, és pótolni tudja azokat. Önállóan el tudja dönteni, hogy mikor kell tárgyra, mikor kell személyre utaló névmást használnia.
6.	<i>Utalás a szövegben</i>	<i>Néhány utaló elem használatának tanulása</i>		
6.1.	<i>előre és hátra utalás névmásokkal</i>	<i>előre vagy hátra utaló névmások felismerése irodalmi és publicisztikai szövegrészekben; hiányzó névmások pótlása a szövegkoherencia érdekében</i>	Segítséggel felismeri az előre vagy hátra utaló névmásokat a tanulmányozott irodalmi és publicisztikai szövegekben. Segítséggel pótolni tudja a hiányzó előre és hátra utaló névmásokat egy adott szövegben.	Segítséggel felismeri az előre vagy hátra utaló névmásokat a tanulmányozott irodalmi és publicisztikai szövegekben. Önállóan pótolni tudja a hiányzó előre és hátra utaló névmásokat egy adott szövegben.
6.2.	<i>tematikus főnév</i>	<i>tematikus főnév felismerése irodalmi és publicisztikai szövegrészekben; főnevek kicserélése tematikus főnévvel</i>	Segítséggel felismeri a tematikus főneveket a tanulmányozott irodalmi és publicisztikai szövegekben.	Önállóan felismeri a tematikus főneveket a tanulmányozott irodalmi és publicisztikai szövegekben. Adott szöveg mondatai között kapcsolatot képes teremteni tematikus főnevekkel.
6.3.	<i>előfeltevések és következtetések</i>	<i>(pragmatikai) előfeltevések és következtetések felismerése irodalmi és publicisztikai szövegrészekben; hiányzó előfeltevések és következtetések pótlása a szövegrészekben</i>	Segítséggel felismeri az előfeltevéseket és a következtetéseket a tanulmányozott irodalmi és publicisztikai szövegekben. Segítséggel pótolni tudja egy adott szöveg hiányzó következtetéseit.	Segítséggel felismeri az előfeltevéseket, önállóan a következtetéseket a tanulmányozott irodalmi és publicisztikai szövegekben. Adott szövegben pótolni tudja a hiányzó előfeltevéseket és következtetéseket.

I. Olvasás

- a) A tanuló el tud olvasni a tankönyveiből – vagy a tanítója által kijelöl más szövegből – 20 mondatos (kb. 150 szavas) szöveget öt perc alatt. Ez idő alatt önállóan meg tud oldani a szöveghez kapcsolódó 2-3 adatkeresési és lényegkiemelési feladatot. A hibáit figyelmeztetés után javítani tudja.
- b) 5 perces felkészülés után fel tud olvasni 7-8 mondatos szöveget. Közben legfeljebb 5-ször hibázik (újrakezd vagy mást olvas). Ha hangsúly- vagy hanglejtéshibáira figyelmezteti valaki, ki tudja javítani a hibáit.
- c) Egyedül tud a Magyar értelmező kéziszótárban és az általa ismert szaklexikonokban címszót keresni. Csak a nehezebb szövegek értelmezéséhez kér segítséget.
- d) Ha elolvas egy szöveget, meg tudja mondani, mi a témája, röviden ismertetni tudja a tartalmát, és azt vázlatban is tudja rögzíteni (segítséggel).
- e) Az elolvasott szövegek között fölismeri az elbeszélő és a leíró ismeretterjesztő szövegeket, a hírt, a riportot, az interjút és a könyvismertetést.

II. Írás, helyesírás

- a) A tanuló minden írásbeli munkája tiszta, normához igazodó.
- b) Írástechnikai hibáit önállóan tudja javítani.
- c) 3 perc alatt legalább 90 betűt le tud írni.
- d) Hibátlanul másol.
- e) Diktálás és akaratlagos írás után nevelői visszajelzésre minden típusú helyesírási hibát önállóan tud javítani.
- f) Hibátlanul tudja jelölni az igekötős igék és a névutós szerkezetek egybe- és különírását.
- g) Hibátlanul el tudja választani az egyszerű szavakat toldalékolt formában is. Az összetett és az idegen szavak elválasztási hibáit nevelő visszajelzésre önállóan tudja javítani.
- h) Minden esetben le tudja írni hibátlanul a személy- és állatneveket, valamint a környezetében előforduló földrajzi és intézményneveket.
- i) Helyesen tudja jelölni a mondatkezdő nagybetűt egyszerű mondatok végén az írásjeleket.
- j) Előzetes elemzés után helyesen tudja alkalmazni a mondatközi írásjeleket az összetett mondatok tagmondatathárjai és a halmozott mondatrészek között.

III. Nyelvtan

- a) A tanuló felismeri egyszerű mondatokban a tanult szófajok közül a főneveket, az igéket, a mellékneveket, a számneveket és a névmásokat.
- b) Felismeri és meg tudja nevezni a tanult toldalékok közül a többesjelet, az –i melléknévképzőt, a múlt idő jelét, az ige személyragjait és a birtokos személyjelet.
- c) Felismeri és meg tudja nevezni az egyszerű bővített mondatokban a tanult szó szerkezeteket.
- d) Tudja kezelni a Szinonimaszótárt.
- e) Tud szólásokat, szóláshasonlatokat, közmondásokat szaklexikonok felhasználásával értelmezni.
- f) Felismeri és meg tudja nevezni a magas és a mély magánhangzókat.
- g) El tudja különíteni a magánhangzókat a nyelv függőleges mozgása szerint.
- h) Ismeri ezeket a kifejezéseket: zárhangok, réshangok, zár-réshangok, pergőhangok.
- i) Egy kis segítséggel tud nyelvi hibákat elemezni, a tanult kifejezések felhasználásával a magyar nyelvről társai előtt szöveget létrehozni.

IV. Helyesejtés

- a) A tanuló felolvasás és versmondás közben nem lepeg és nem hadar. Helyesen alkalmazza a kiemelés eszközeit (hangsúly, hanglejtés, szünet, hangerőváltás). Időtartam- és artikulációs hibáit tudja javítani.
- b) Válaszolás, magyarázatadás, előadás, leírás, beszélgetés stb. közben tisztán artikulál, helyes időtartammal, hangsúlyozással és tempóval beszél. Tudja alkalmazni a kiemelés eszközeit is.

V. Szóbeli szövegalkotás

- a) A tanuló udvariasan be tud mutatkozni felnőttek, gyerekeknek.
- b) Udvariasan tud kérni, tudakozódni gyerekektől és felnőttektől is.
- c) Tud hirdetni gyerekeknek. El tudja érni, hogy mindenki figyeljen rá.
- d) Ismert felnőtteket és gyerekeket meg tud hívni rendezvényeinkre.
- e) Tud hosszabb elbeszélést, mesét mondani. Közben alig-alig követ el olyan hibát, amely miatt a hallgatója ne érthetné a történetet.
- f) Növényekről, állatokról, személyekről, tárgyakról, tevékenységekről tud pontos, részletes leírást adni olyan hallgatónak is, aki nem látta azt, amiről beszél. Közben a tanult szakkifejezéseket is tudja alkalmazni.
- g) Tudakozódásra tud pontos útbaigazítást adni, vagy a tájékoztatást udvariasan el tudja háritani.
- h) Kis csoportos beszélgetés közben figyelemmel végighallgat másokat, csak lényeges kérdéseket tesz fel, kérdései, hozzászólásai, megjegyzései a témához tartoznak. Át tudja venni tapintatosan a szót másoktól.

VI. Fogalmazás

- a) A tanuló tud adott eseményekhez önállóan hírt, hirdetést, meghívót szerkeszteni.
- b) Tud 8-10 mondatnyi elbeszélő szöveget írni, amely legfeljebb 2-6 mondatkapcsolási vagy mondatszerkesztési hibát tartalmaz. A szövegben követhetően feltünteti az események helyét, idejét és szereplőit. Párbeszédeket is alkalmaz helyes jelöléssel.
- c) Tud leíró jellegű szöveget írni növényekről, állatokról, tárgyakról, személyekről, tevékenységekről. Mondatait egy maga választotta szempont szerint rendezi sorba. A hibáit tanítói segítségével javítani tudja.
- d) Írásait – ha szükséges – bekezdésekre tagolja.
- e) Tud levelet írni, amely tartalmaz megszólítást és pontos záradékot. A levél tájékoztató szövegét bekezdésekkel tagolja.

VIII. Kommunikáció

- a) Ha figyelmeztetik a tanulót, hogy érintkezési hibát (tekintettartás, térközszabályozás, hangerő stb.) követ el, udvariasan tudja javítani.
- b) Diaképek elemzésekor el tudja mondani, hogy mely nem nyelvi eszköznek (gesztus, testtartás, tekintet stb.) mi a szerepe az elemzett képen.
- c) Mindennapi helyzetekben, irodalmi művek elemzése és bábjáték, színjátékozás, pantomim gyakorlása közben segítséggel felismeri és meg tudja nevezni az érintkezés körülményeit (hely, idő, szereplők), a közlés témáját, az alkalmazott nyelvi és nem nyelvi eszközöket.

IX. Illem

- a) A tanuló ismeri és általában alkalmazza az iskolai viselkedés illemszabályait, az étkezés illemszabályait, a jó megjelenés illemszabályait, a közlekedésre vonatkozó illemszabályok közül a gyalogos közlekedés, illetve a villamoson, trolin, az autóbuszon és a vonaton való utazás illemszabályait, az otthoni viselkedés illemszabályait, a vásárlás közbeni viselkedés illemszabályait, a szabadidős tevékenységek közül a könyvek használatára, a mozi- és színházlátogatásra, a televíziózásra, a játékra és a sportolásra, a kirándulásra és a túrára vonatkozó illemszabályokat.
- b) Tanítója segítségével meg tudja fogalmazni ezeket az illemszabályokat.
- c) Képes arra, hogy tanítója figyelmeztetésére javítsa illemsértő viselkedését.
- d) Egy ember vagy egy embercsoport magatartásáról el tudja dönteni, hogy illemsértő vagy illemtudó-e.
- e) A viselkedések értékelése során használja az illemszabály, az illemsértő és az illemtudó kifejezéseket, tanítója segítségével tud rövid, értékelő szöveget alkotni.

Tanulási cél, tematikus tananyag, tanulási program, teljesítmény

4. évfolyam

Az anyanyelv és kommunikáció tanulásának céljai a 4. évfolyamon

Az *Anyanyelv és kommunikáció* tantárgy keretében az olvasás tempójának és pontosságának fokozása fejleszti a tanulók gyorsolvasási részképességeit: növeli a perifériás látásukat, látószögüket, fixációs szélességüket, segíti az olvasottak jobb megértését. A szövegeken történő olvasásgyakorlás célja, hogy alapozza meg a másnak szóló hangos olvasási (felolvasási) képességet, amelynek birtokában a tanulók mintegy értelmezve közvetítik a szöveget hallgatóiknak. De célja az is, hogy elsajátítsanak egy olyan néma olvasási algoritmust, technikát, amely a különféle témájú és műfajú szövegek feldolgozását, megértését, megtanulását hatékonyan biztosítja. Az önművelés tanulása azzal a céllal történik, hogy a tanulók önművelési technikákat és szokásokat sajátítsanak el, s hogy ezeket a technikákat az önálló tanulás és művelődés során a különféle tantárgyak tanulásának szolgálatába tudják állítani. A technikák elsajátítása mellett cél még a szokásalakítás és a szükségletfejlesztés is. A helyesírás gyakorlásának célja, hogy fejlessze a tanulók helyesírási képességét, biztosítva ezáltal a gazdaságos tanulást. Orientálja egyben a tanulókat arra is, hogy írásos munkájuknak minősége mind a külalak, mind a helyesírás tekintetében megítélendő és megítélhető. A helyes nyelvhasználat gyakoroltatásának célja, hogy alapozza meg a tanulók normatív nyelvi műveltségét. A mintaszerű nyelvhasználat egyben az anyanyelv védelméhez, ápolásához is hozzájárul. A grammatikai műveletek gyakoroltatásának célja, hogy a tanulók a műveletek birtokában (is) javítani tudják saját és mások írott szövegeit. A nyelvtörténeti és a nyelvjárási ismeretek tanulásának célja, hogy a tanulók nyelvészeti tárgyú tájékozottságát bővítse, melynek során egyben módjuk nyílik hangtani és alaktani ismereteik aktualizálására. A helyesejtés-tanulás célja, hogy fejlessze a tanulók beszédhallását és beszédmozgását, tökéletesítse elhangzó beszédük akusztikumát, mely feltétele a sikeres szóbeli kommunikációnak, az igényes, élményt biztosító vers- és prózamondásnak. A beszédfejlesztés, kommunikációtanulás növeli a tanulók verbális és nem-verbális kommunikációs kompetenciáját. A kibővített kód elsajátítása sikeres társas kapcsolatokat és iskolai teljesítményeket tesz lehetővé. Az illem tanulásának célja a jó modor kialakítása és annak érvényesítési tudása a különböző élethelyzetekben. Az illemszabályok megismerése és gyakorlása segíti a tanulók helytállását a különböző szituációkban, biztonságot nyújt fellépésüknek, fejleszti énképüket és segíti megóvni őket a kudarcoktól és a konfliktusoktól. A különböző műfajú szövegek alkotása és korrigálása lehetővé teszi, hogy a tanulók műfajismerete bővüljön, s különböző írásbeli műfajokban sikeresen kifejezhessék magukat. Ez a kompetencia segíti őket a mindennapi helyzetek megoldásában (levélírás, meghívó) és a különféle – írásbeli válaszadást igénylő – tantárgyak tanulásában. A fogalmazási tréningek célja, hogy a tanulók rövid, bekezdésnyi hibás szövegrészek javításával fejlesszék szövegjavító képességüket, a pontos szövegalkotás iránti igényüket, érzékenységüket.

	TEMATIKUS TANANYAG	TANULÁSI PROGRAM	TELJESÍTMÉNY	
			MINIMÁLIS	OPTIMÁLIS
A/	OLVASÁS, SZÖVEGFELDOLGOZÁS, ÖNMŰVELÉS	OLVASÁS, SZÖVEGFELDOLGOZÁS, ÖNMŰVELÉS TANULÁSA		
I.	AZ OLVASÁS TEMPÓJA ÉS PONTOSSÁGA	AZ OLVASÁS TEMPÓJÁNAK ÉS PONTOSSÁGÁNAK FOKOZÁSA ÍRÁSVETÍTŐVEL FELVILLANTOTT JELEK, BETŰK, SZAVAK, SZÖVEGEK OLVASÁSÁVAL		
1.	<i>Gyors szemmozgás</i>	<i>A gyors szemmozgás gyakorlása</i>		
1.1.	perifériás látás	a perifériás látást fejlesztő gyakorlatok végzése	Ismeri a perifériás látást fejlesztő gyakorlatok nevét s a tevékenységvégzés módját. Figyelmét összpontosítani tudja legalább 5–6 percig e gyakorlatok végzésére.	Ismeri a perifériás látást fejlesztő gyakorlatok nevét s a tevékenységvégzés módját. Figyelmét összpontosítani tudja legalább 8–10 percig e gyakorlatok sikeres végzésére.
1.2.	látószög	látószögnövelő gyakorlatok végzése	Ismeri a látószögnövelő gyakorlatok nevét s a tevékenységvégzés módját. Figyelmét összpontosítani tudja legalább 5–6 percig e gyakorlatok végzésére.	Ismeri a látószögnövelő gyakorlatok nevét s a tevékenységvégzés módját. Figyelmét összpontosítani tudja legalább 8–10 percig e gyakorlatok sikeres végzésére.

1.3.	fixációszélesség	a fixációszélességet fejlesztő gyakorlatok végzése	Ismeri a fixációszélességet fejlesztő gyakorlatok nevét s a tevékenységvégzés módját. Figyelmét összpontosítani tudja legalább 5–6 percig e gyakorlatok végzésére.	Ismeri a fixációszélességet fejlesztő gyakorlatok nevét s a tevékenységvégzés módját. Figyelmét összpontosítani tudja legalább 8–10 percig e gyakorlatok sikeres végzésére.
2.	<i>Jelfelismerés</i>	<i>A jelfelismerés gyakorlása</i>		
2.1.	jelkeresés	jelkereső gyakorlatok végzése	Kis segítséggel képes a jelkereső gyakorlatok végzésére.	Önállóan képes a jelkereső gyakorlatok végzésére, és ki tud találni hasonlókat a látott minták alapján.
2.2.	hibakeresés	hibakereső gyakorlatok végzése	Segítséggel megtalálja a nyomdai hibákat az először olvasott szövegben, amely nem tartalmaz idegen eredetű és ismeretlen jelentésű szavakat.	Megtalálja a nyomdai hibákat az először olvasott szövegben, amely nem tartalmaz idegen eredetű és ismeretlen jelentésű szavakat. Képes beállítani a szövegolvasás során arra, hogy a nyomdai hibák ne akadályozzák a szöveg megértését, és ne hátráltassák olvasása tempóját.
3.	<i>Jelentésfelismerés</i>	<i>A jelentés felismerésének gyakorlása</i>		
3.1.	szinonimakeresés	szinonimakereső gyakorlatok végzése	Kis segítséggel képes a szinonimakereső gyakorlatok végzésére.	Önállóan képes a szinonimakereső gyakorlatok végzésére, és ki tud találni hasonlókat a látott minták alapján.
3.2.	szóteremtés	szóteremtő gyakorlatok végzése	Kis segítséggel képes a szóteremtő gyakorlatok végzésére.	Önállóan képes a szóteremtő gyakorlatok végzésére, és ki tud találni hasonlókat a látott minták alapján.
II.	SZÖVEGOLVASÁS	AZ OLVASÁS GYAKORLÁSA SZÖVEGEKEN		
1.	<i>Hangos olvasás</i>	<i>A hangos olvasás gyakorlása</i>		
1.1.	felolvasás	a felolvasás gyakorlása a lényegkiemelés és a hallgatósággal való kapcsolattartás tanulása érdekében	Önállóan 12–15 perc alatt fel tud készülni 100–150 szavas próza szöveg, vers felolvasására. A szüneteket helyesen választja meg. Felolvasáskor el tudja különíteni a szöveg (vers) lényegét, a mondanivalót hangszín- és hangerőváltással, valamint tempóváltással.	Önállóan 6–8 perc alatt fel tud készülni 100–150 szavas próza szöveg, vers felolvasására. Önállóan tudja elemezni és jelölni a szöveget a felolvasás szempontjából. Ki tudja emelni a szöveg lényegét. A szüneteket és a levegővételi helyeket helyesen választja meg. Felolvasáskor el tudja különíteni a szöveg (vers) lényegét, a mondanivalót hangszín- és hangerőváltással, valamint tempóváltással.
1.1.1.	beszédszünet	beszédszünet	Felolvasáskor a szüneteket helyesen választja meg.	Felolvasáskor a szüneteket és a levegővételi helyeket helyesen választja meg.

1.1.2.	hangerőváltás	hangerőváltás	Felolvasáskor el tudja különíteni a szöveg (vers) lényegét, a mondanivalót hangerőváltással.	Felolvasáskor el tudja különíteni a szöveg (vers) lényegét, a mondanivalót hangerőváltással.
1.1.3.	tempóváltás	tempóváltás	Felolvasáskor el tudja különíteni a szöveg (vers) lényegét tempóváltással.	Felolvasáskor el tudja különíteni a szöveg (vers) lényegét, a mondanivalót tempóváltással.
1.1.4.	vokális kód	vokális kód	Felolvasás során – segítséggel – alkalmazni tudja a vokális kódot.	Felolvasás során önállóan tudja alkalmazni a vokális kódot.
1.1.5.	tekintetváltás	tekintetváltás	Olvasás közben segítséggel gyakorolni képes az első személy szerepét. A felolvasásra megtervezett szövegrész felolvasásakor a hallgatóságra tekint.	Olvasás közben gyakorolni tudja az első személy szerepét. A felolvasásra megtervezett szövegrész felolvasásakor a hallgatóságra tekint.
1.1.6.	mimika	mimika	Az elbeszélés felolvasása közben arcmozgásával néha érzelmeket képes közvetíteni.	Az elbeszélés felolvasása közben arcmozgásával érzelmeket képes közvetíteni.
1.1.7.	Számítógépes oktatóprogramok	Számítógépes oktatóprogramok használata a helyes felolvasás érdekében		
1.2.	felkészülés nélküli hangos olvasás	a felkészülés nélküli hangos olvasás gyakorlása tankönyvi feladatok, valamint ismeretterjesztő és publicisztikai szövegek részleteinek olvasásával	Felkészülés nélkül el tud olvasni 100 szóból (500 betűből) álló szöveget legfeljebb egy perc alatt. Olvasás közben a hangos olvasási hibák közül csak 4–5 újratekintési vagy más olvasási hibát követ el.	Felkészülés nélkül el tud olvasni 150 szóból (750 betűből) álló szöveget legfeljebb 1 perc alatt. Olvasás közben a hangos olvasási hibák közül legfeljebb 1–2 újratekintési vagy más olvasási hibát követ el.
2.	<i>Szövegfeldolgozás, néma olvasás</i>	<i>A néma olvasással történő szövegfeldolgozás tanulása</i>	2,5–3 perc alatt el tud olvasni 120–140 szóból (700 betűből) álló ismeretterjesztő szöveget. Ez idő alatt képes megoldani feleletválasztással a szöveghez kapcsolódó adatkeresési feladatokat. Hibáit a nevelő visszajelzésére javítani tudja. Képes szövegből adatokat keresni a szöveg végigolvasása nélkül. Tájékozódni tud az adatok formai jegyei és a szövegszakaszok alapján.	3 perc alatt el tud olvasni 170–180 szóból (900 betűből) álló ismeretterjesztő szöveget. Ez idő alatt képes megoldani feleletválasztással a szöveghez kapcsolódó adatkeresési feladatokat. Hibáit önállóan javítja. Képes szövegből adatokat keresni a szöveg végigolvasása nélkül. Tájékozódni tud az adatok formai jegyei és a szövegszakaszok alapján.
2.1.	olvasói szokások	a szövegértést és a szövegproduktálást segítő olvasói szokások és képességek fejlesztése	A tanító (társ) segítségével ismeretterjesztő szöveget tud feldolgozni a szövegfeldolgozás algoritmusa szerint: 1. tájékozdó jellegű, áttekintő olvasás; 2. szövegelemző olvasás, jegyzetelés; 3. ismereteket bevéső, összegző olvasás.	Szokásává válik az ismeretterjesztő szövegek olvasásakor a szövegfeldolgozás algoritmusa szerinti tanulás: 1. tájékozdó jellegű, áttekintő olvasás; 2. szövegelemző olvasás, jegyzetelés; 3. ismereteket bevéső, összegző olvasás.

2.1.1	szövegáttekintés	a szöveg áttekintése, és témájának megállapítása a cím, az ábrák és az ábraalírások alapján	Kís segítséggel állításokat tud mondani a szöveg témájáról a cím, az ábrák és az ábraalírások alapján.	Állításokat tud mondani a szöveg témájáról a cím, az ábrák és az ábraalírások alapján.
2.1.2	kérdés a témáról, olvasói elvárások	a szöveg várható információira vonatkozó kérdések megfogalmazása a szöveg tipográfiai tagolódása (címe, alcíme, ábrák, kiemelések) alapján	A szöveg tipográfiai tagolódása (címe, alcíme, ábrák, kiemelések) alapján kérdéseket tud megfogalmazni a szöveg várható információiról.	A szöveg tipográfiai tagolódása (címe, alcíme, ábrák, kiemelések) alapján kérdéseket tud megfogalmazni a szöveg várható információiról.
2.1.3	olvasás szótár- használattal	a szöveg elolvasása, lexikonhasználat olvasás közben	A szöveg megértéséhez önállóan tud szavakat keresni értelmező szótárból. A jelentésmagyarázatok közül ki tudja választani a szónak a szövegben használt jelentését.	Képes arra, hogy a szövegben előforduló nem idegen eredetű és háttérismeret nem feltételező, de általa ismeretlen szavakat a szöveggörnyezet alapján megértsen s a szövegben előforduló jelentésében alkalmazni tudjon. A szöveg megértéséhez önállóan tud szavakat keresni az értelmező szótárakból. A jelentésmagyarázatok közül ki tudja választani a szónak a szövegben használt jelentését.
2.1.4	jegyzetelés	a jegyzetelés gyakorlása: - a szakaszok témájának megállapítása és leírása; - a szakaszok témájáról adatok keresése és leírása; - lényeges kijelentések keresése és leírása a szakaszok témájáról	Olvasás közben külső algoritmusra tömör feljegyzést, jegyzetet tud készíteni.	Olvasás közben önállóan képes tömör feljegyzést, jegyzetet készíteni.
2.1.5	újraolvasás	a szöveg újbóli elolvasása	2,5–3 perc alatt el tud olvasni 120–140 szóból (700 betűből) álló ismeretterjesztő szöveget.	3 perc alatt el tud olvasni 170–180 szóból (900 betűből) álló ismeretterjesztő szöveget.
2.1.6	szöveg reprodukálás	szöveg reprodukálás a jegyzet alapján	Jegyzet alapján képes a tankönyvből elolvasott szöveg reprodukálására.	Jegyzet alapján képes az általa elolvasott szöveg reprodukálására. Az reprodukált szöveg tartalmazza a szöveg lényeges kijelentéseit, valamint legfontosabb adatait.
2.2.	szöveg logikai szempontú elemzése	a szöveg logikai szempontú elemzése a megértés és a bevézés érdekében		
2.2.1	felosztandó fogalom	a felosztandó fogalom megnevezése	Segítséggel képes a felosztandó fogalom néhány lényeges jegyének összegyűjtésére s a "fogalomnév" (terminus, szakszó) új mondat- és szöveggörnyezetbe való helyezésére.	Segítséggel képes a felosztandó fogalom néhány lényeges jegyének összegyűjtésére. Önállóan tudja a "fogalomnevet" (terminust, szakszót) új mondat- és szöveggörnyezetben használni.
2.1.3	Számítógépes szótárhasználat		Önállóan tud szavakat keresni	Önállóan tud szavakat keresni és ki tudja választani a szónak a szövegben használt jelentését

2.2.2.	felosztások tagjai	a felosztások tagjainak megkeresése	Segítséggel képes számbavenni, s egyenként megnevezni a felosztandó fogalom körébe, terjedelmébe tartozó, alárendelt szerepben lévő fogalmakat az azokat jelölő fogalomnevekkel együtt.	Segítséggel képes számbavenni, s egyenként megnevezni a felosztandó fogalom körébe, terjedelmébe tartozó, alárendelt szerepben lévő fogalmakat az azokat jelölő fogalomnevekkel együtt. A nemfogalomhoz viszonyítva alárendeltnek tekintett fogalmak néhány ismertetőjegyét - analógia alapján - képes megkeresni.
2.2.3.	felosztás alapja	a felosztás alapjának megnevezése	Segítséggel képes megtalálni azt a szempontot, nézőpontot, amely alapján a felosztandó fogalom körébe tartozó "tagok" besorolhatók többféleképpen is.	Segítséggel képes megtalálni azt a szempontot, nézőpontot, amely alapján a felosztandó fogalom körébe tartozó "tagok" besorolhatók többféleképpen is. Maga is képes felosztási, csoportosítási szempontokat önállóan megfogalmazni.
2.2.4.	a legközelebbi nemfogalom és a megkülönböztető jegyek a különböző nyelvi formájú meghatározásokban	a legközelebbi nemfogalom és a megkülönböztető jegyek felismerése különböző nyelvi formájú meghatározásokban	Segítséggel képes számára már ismert, különböző nyelvi formájú meghatározások elemzésére. Jártas a legközelebbi nemfogalom és a megkülönböztető jegyek elkülönítésében és számbavételében.	Segítséggel képes számára még ismeretlen, különböző nyelvi formájú meghatározások elemzésére. Jártas a legközelebbi nemfogalom és a megkülönböztető jegyek elkülönítésében és számbavételében.
3.	<i>Különböző műfajú, témájú szövegek</i>	<i>Különböző műfajú és témájú szövegek néma olvasása, feldolgozásuk tanulása</i>		
3.1.	ismeretterjesztő szövegek	ismeretterjesztő szövegek (könyvrészletek vagy cikkek) olvasása		
3.1.1.	természettudományos, matematikai, technikai leírások, elbeszélések témakörök: a) <i>Állatok viselkedése, állattartás</i> b) <i>Állattenyésztési és növénytermesztési technológiák</i> c) <i>Néhány háztartási technikai eszközök és berendezés működésének és elemi javításának, szerelésének leírása</i> d) <i>Fizikai kísérletek leírásai</i> e) <i>Kémiai kísérletek leírásai</i> f) <i>Matematikai rejtvények és feladványok</i>	természettudományos, matematikai és technikai ismeretterjesztő leírások, ill. elbeszélések olvasása és feldolgozásuk tanulása	El tud olvasni némán 1 perc alatt 120–140 szóból (700 betűből) álló természettudományos, matematikai és technikai ismeretterjesztő szöveget.	El tud olvasni némán 1 perc alatt 190–200 szóból (1000 betűből) álló természettudományos, matematikai és technikai ismeretterjesztő szöveget.

<p>3.1.2. történelmi szövegek; történelmi elbeszélések, leírások; időrendi táblák, térképek, modellek; esküszövegek; jogi szövegek; életrajzok, önéletrások; útleírások</p> <p>témakörök: a) <i>Néhány európai életmód- és művelődéstörténeti tény megismerése az ókortól az újkorig</i> aa) <i>A társadalom és az országhatárok változásai</i> ab) <i>A világ tudományos megismerése</i> ac) <i>Közlekedés és hírközlés</i> ad) <i>Testnevelés, sport</i> ae) <i>Nagyvárosok, lakóépületek</i> af) <i>Oktatás és művelődés</i> b) <i>Néhány tény megismerése a magyar állam és a magyar nép politika-, életmód- és művelődéstörténetéből</i> ba) <i>Magyarország a Habsburg Birodalom részé</i> bb) <i>Harc Magyarország</i></p>	<p>történelmi tényeket, adatokat, szómagyarázatokat tartalmazó szövegek olvasása az európai és a magyar életmód- és művelődéstörténet köréből, valamint a mai Magyarországról és az ezredfordulóról:</p> <p>a) elbeszélések és leírások olvasása; b) időrendi táblázatok, térképek, modellek olvasása; c) esküszövegek olvasása; d) jogi szövegek olvasása; e) életrajzok, önéletrások részleteinek olvasása; f) útleírások részleteinek olvasása</p>	<p>El tud olvasni némán 1 perc alatt 120–140 szóból (700 betűből) álló történelmi tárgyú ismeretterjesztő szöveget. Tudja olvasni, tanítói segítséggel elemezni a szöveghez kapcsolódó ábrákat, térképeket, időrendi táblákat, modelleket.</p>	<p>El tud olvasni némán 1 perc alatt 190–200 szóból (1000 betűből) álló történelmi tárgyú ismeretterjesztő szöveget. Szöveghez kapcsolódó ábrákat, térképeket, időrendi táblákat, modelleket olvasás közben meg tud érteni, képes elemezni.</p>
<p><i>önállóságáért, fejlődéséért bc)</i> <i>Az Osztrák-Magyar Monarchia</i> bd) <i>Magyarország a két világháború között</i> c) <i>Néhány tény és adat megismerése a mai Magyarországról</i> ca) <i>Államforma, törvényhozás</i> cb) <i>Termelés, szolgáltatás</i> cc) <i>Közlekedés</i> cd) <i>Hírközlés</i> ce) <i>Egészségügy</i> cf) <i>Művelődés</i> cg) <i>Idegenforgalom</i> d) <i>Az ezredfordulóra és a nagy távlatokra vonatkozó néhány előrejelzés, sci-fi olvasása</i> da) <i>A jövő mibenlétéről és megismerhetőségéről</i> db) <i>Népesség</i> dc) <i>Élelmezés</i> dd) <i>Egészségügy</i> de) <i>Lakás</i> df) <i>Település</i> dg) <i>Közlekedés</i> dh) <i>Éghajlatszabályozás</i> di) <i>Környezetvédelem</i> dj) <i>Nyersanyagok, energia</i> dk) <i>Kozmikus civilizáció</i></p>			

3.2.	didaktikus szövegek (előfeltevések, feladatok, megoldási lépések)	didaktikus szövegek elemzésének gyakorlása nem anyanyelvi tankönyvek és munkafüzetek alapján: az előfeltevések megállapítása; a "gondold végig", "határozd meg" értelmezése; a megoldás lépéseinek megtervezése	Képes kérdéseket megfogalmazni egy adott feladatra, előfeltevéstre, megoldási tervre, gyakorlásra, útmutatás értelmezésére vonatkozóan.	Képes kérdéseket megfogalmazni egy adott feladatra, előfeltevéstre, megoldási tervre, gyakorlásra, útmutatás értelmezésére vonatkozóan. Kísérlet tesz egy-egy feladat vagy utasítás egyértelmű megfogalmazására és/vagy átfogalmazására az elvégzendő feladat kivitelezésének pontosságára, valamint a lehetséges címzettek (második személyek) előismereteinek hiányosságaira tekintettel.
3.3.	publicisztikai szövegek témakörök: a) <i>Gyermekélet</i> b) <i>Művelődés</i> c) <i>Egészségügy</i> d) <i>Termelés, szolgáltatás, kereskedelem</i> e) <i>Sport</i> f) <i>Ünnepek</i> g) <i>A Magyar Köztársaság államközi kapcsolatai, az Országgyűlés munkája</i>	publicisztikai szövegek olvasása folyóiratokból a történelmi múlt, a jelen és a jövő megismerése érdekében; műfaji elemzésük gyakorlása		
3.3.1.	hír, közlemény	a hír és a közlemény megkülönböztetése a kiadó intézmény megnevezése alapján	Felismeri és meg tudja nevezni a hírt és – segítséggel – a közleményt. Képes az elolvasott hír helyét, idejét, résztvevőit megjegyezni, továbbá – feladathelyzetben – segítséggel felidézni.	Felismeri, meg tudja nevezni és meg tudja különböztetni egymástól a hírt és a közleményt. Képes az elolvasott hír helyét, idejét, résztvevőit megjegyezni, továbbá – feladathelyzetben – önállóan felidézni.
3.3.2.	hír, tudósítás	a hír, és a tudósítás megkülönböztetése a tudósító jelenlétére utaló szövegrészek alapján	Segítséggel meg tudja különböztetni egymástól a hírt és a tudósítást.	Felismeri és meg tudja nevezni a tudósítást. Képes az elolvasott tudósítás helyét, idejét, résztvevőit megjegyezni, továbbá – feladathelyzetben – önállóan felidézni.
3.3.3.	cikkek	cikkek olvasása	Felismeri a cikket.	Felismeri és meg tudja nevezni a cikket. Képes azt kommunikációs szempontból elemezni.
3.3.4.	riportok:	riportok olvasása, a megkérdezettek felsorolása, személyes véleményük tömör megfogalmazása, a helyszínek felsorolása	Felismeri a riportot.	Felismeri és meg tudja nevezni a riportot. Képes azt kommunikációs szempontból elemezni.
3.3.5.	interjú	interjúk olvasása, az interjúalanyok visszaemlékezéseinek, tapasztalatainak, illetve állásfoglalásainak tömör megfogalmazása	Felismeri az interjút.	Felismeri és meg tudja nevezni az interjút. Képes azt kommunikációs szempontból elemezni.
3.3.6.	kritika és recenzió	a kritika és a recenzió megkülönböztetése az ismertető és az értékelő-ajánló szövegrészek aránya alapján	Felismeri a kritikát és a recenziót.	

III.	ÖNMŰVELÉS	AZ ÖNMŰVELÉS TANULÁSA		
1.	<i>Könyv- és könyvtárhasználat</i>	<i>A könyv- és könyvtárhasználat tanulása tanórán az osztály- és iskolakönyvtárban</i>		
1.1.	katalógushasználat	a katalógushasználat tanulása		
1.1.1.	katalóguskártya adatai	a katalóguskártya néhány adatának (szerző, cím, kiadó, kiadás helye, éve, terjedlem, valamint raktári jelzet) olvasása	Szépirodalmi és ismeretterjesztő könyveket önállóan vagy segítséggel meg tud keresni a szabadpolcokon a katalóguscéduláról leolvasható raktári jelzet segítségével.	Szépirodalmi és ismeretterjesztő könyveket önállóan meg tud keresni a szabadpolcon a katalóguscéduláról leolvasható raktári jelzet segítségével. El tudja készíteni egy könyv rövidített címeírását a katalóguskártya adatai alapján.
1.1.2.	betűrendes katalógus	a betűrendes (szerző és cím szerinti) katalógus használatának gyakorlása	Önállóan meg tud keresni 1–1 könyvet (a könyv adatai alapján) a betűrendes katalógusban.	Önállóan meg tud keresni 1–1 könyvet (a könyv adatai alapján) a betűrendes katalógusban.
1.1.3.	sorozatkatalógus	a sorozatkatalógus használatának gyakorlása	Önállóan meg tud keresni 1–1 könyvet (a könyv adatai alapján) a sorozatkatalógusban.	Önállóan meg tud keresni 1–1 könyvet (a könyv adatai alapján) a sorozatkatalógusban.
1.1.4.	szakkatalógus	a szakkatalógus használatának alkalmi gyakorlása	Részt vesz a szakkatalógus használatának gyakorlásában.	Segítséggel meg tud keresni könyvet a szakkatalógusban.
1.1.5.	ETO-főosztályok	az Egyetemes Tizedes Osztályozás főosztályainak megtanulása és gyakorlása a tantárgyak, valamint az olvasott könyvek, cikkek alkalmankénti besorolásával	Fel tudja idézni az ETO-főosztályokat.	Fel tudja idézni az ETO főosztályokat. Segítséggel be tud sorolni általa elolvasott könyvet a megfelelő ETO-főosztályba.
1.2.	szótár- és lexikonhasználat	a szótár- és lexikonhasználat tanulása		
1.2.1.	<i>Magyar értelmező kéziszótár</i>	a <i>Magyar értelmező kéziszótár</i> használatának gyakorlása: a címszavak első és második jelentésének olvasása, valamint a rövidítések és jelek megfejtése	Önállóan tud szavakat keresni a <i>Magyar értelmező kéziszótár</i> ból.	Önállóan tud szavakat keresni a <i>Magyar értelmező kéziszótár</i> ból.
1.2.2.	<i>Helyesírási tanácsadó szótár</i>	a <i>Helyesírási tanácsadó szótár</i> használata	Önállóan tud szavakat keresni a <i>Helyesírási tanácsadó szótár</i> ból.	Önállóan tud szavakat keresni a <i>Helyesírási tanácsadó szótár</i> ból.
1.2.3.	szakszótárak	szakszótárak, szaklexikonok (néprajzi, etimológiai, irodalmi, természettudományos) használatának tanulása: szócikkek olvasása, rövidítések és jelek megfejtése	Segítséggel szavakat tud keresni szaklexikonból, szakszótárból.	Önállóan tud szavakat keresni szaklexikonból, szakszótárból.
1.3.	könyv- és sajtóismeret	könyv- és sajtóismeret tanulása		
1.3.1.	könyvek tartalomjegyzéke, fűlszövege	könyvek tartalomjegyzékének és fűlszövegének olvasása	Könyvek (antológiák), folyóiratok tartalomjegyzéke alapján címetek tud megkeresni a könyvben, folyóiratokban. Szokása, hogy a könyvek, folyóiratok olvasása előtt azok tartalomjegyzékét olvassa el.	Könyvek (antológiák), folyóiratok tartalomjegyzéke alapján címetek tud megkeresni a könyvben, folyóiratokban. Szokása, hogy a könyvek, folyóiratok olvasása előtt azok tartalomjegyzékét olvassa el.

1.3.2.	tárgymutató, névmutató, időrendi tábla, képes melléklet	könyvekben lévő tárgymutató, névmutató, időrendi táblázat, képes melléklet olvasása és megnevezése	Felismeri és meg tudja nevezni a könyvek tárgymutatóját, névmutatóját, időrendi táblázatait, képes mellékleteit.	Rendszerint használja a könyvekben lévő tárgymutatót, névmutatót, tanulmányozza az időrendi táblázatokat, képes mellékleteket.
1.1.6.	Katalógushasználat számítógépen.		Segítséggel tud cím vagy szerző szerint egy adott művet keresni	Őnállóan tud cím vagy szerző szerint egy adott művet keresni, valamint segítséggel képes egyszerűbb katalóguskártyát készíteni /könyvészeti adatokat tartalmaz/
1.3.3.	újságok, folyóiratok, napilapok és rovatai	újságok, folyóiratok, napilapok néhány rovatának megismerése, olvasása az érdeklődés kielégítése és a tájékozottság növelése érdekében: - ismeretterjesztő cikkek, versek, mesék olvasása és elemzése; - hírek, tudósítások, riportok, tudósítások és interjúk olvasása; - a tanító által alkalmanként kiválasztott vezércikkek, ünnepi megemlékezések, ünnepélyekről szóló hírek olvasása; - a társadalmi viselkedésről szóló, a tanító által kijelölt vitacikkek, tárcák olvasása; - viccek, humoreszkek olvasása	Ismeri a a helyi (megyei) napilap és egy országos napilap, valamint két folyóirat gyermekrovatainak a helyét.	Ismeri a helyi (megyei) napilap, egy országos napilap és 3 folyóirat gyermekrovatainak helyét. Ismeri 1 napilap és 3 folyóirat főbb rovatainak nevét és helyüket a lapban.
2.	<i>Szelektív rádióhallgatás és a televízió nézés</i>	<i>A rádió és a televízió használatának tanulása</i>		
2.1.	műsorfolyam és egyes műsor	a műsorfolyam és az egyes műsorok néhány jellemzőjének megnevezése a műsorokról való beszélgetések közben		
2.1.1.	műsorok időviszonyai	az időviszonyok elemzése: a műsornézés és a műsorkészítés idejének, ill. a műsor által bemutatott időnek a megállapítása: élő adás, "konzerv"-műsor	Képes a látott és a megtekintésre kiszemelt műsorok időviszonyainak felismerésére.	Képes a látott és a megtekintésre kiszemelt műsorok időviszonyainak felismerésére. Szóban és írásban rövid ajánlást tud készíteni néhány műsортípusról.
2.1.2.	műsorok térviszonyai	a térviszonyok elemzése: a műsorkészítés helyszínének, ill. a műsor által bemutatott helyszínek a megnevezése: helyszíni közvetítés, stúdiófelvétel	Tudatos tapasztalatszerzés révén meg tudja különböztetni a helyszíni közvetítést a stúdiófelvételtől.	Tudatos tapasztalatszerzés révén meg tudja különböztetni a helyszíni közvetítést a stúdiófelvételtől. Mimetikus játék keretében - a látott és szerzett élmények alapján - különböző tévés és rádiós munkaszerepekbe képes illeszkedni.
2.1.3.	valóság és fikció	a valóság és a fikció megkülönböztetése: dokumentumműsor, szerkesztett műsor, megírt műsor	Képes felismerni egy adott műsört a valóság és a fikció szempontjából.	Képes felismerni egy adott műsört a valóság és a fikció szempontjából. Egy látott műsorról meg tudja állapítani, hogy dokumentumműsor-e, szerkesztett műsor-e, avagy megírt műsor-e.

2.1.4.	hang és kép viszonya	a hang (szöveg, zene, zörej) és kép viszonyának elemzése tv-műsorokban: a kiegészítő és az uralkodó szerep megnevezése	Képes észrevenni és megnevezni a hang és a zene egymásra utaló, egymást kiegészítő, felerősítő szerepét a látott tévéműsorban.	Képes észrevenni és megnevezni a hang és a zene egymásra utaló, egymást kiegészítő, felerősítő szerepét a látott tévéműsorban. A megfigyelés során szerzett élményeiről képes néhány mondatos leíró szöveget alkotni megjelölt második személy vagy kisebb csoport számára.
2.1.5.	műsorok műfaja, funkció; hírek, tudósítások, riportok, interjúk, ajánlóműsor, ismeretterjesztő műsorok, a nézőkkel és a hallgatókkal való kapcsolattartást szolgáló műsorok, rejtvény- és vetélkedőműsorok	műsorok elemzése műfajuk, ill. szerepük szerint	Segítséggel felismeri a rádió- és televízióműsorok közül a híreket, a tudósításokat, a riportokat, az interjúkat, az ajánlóműsorokat, az ismeretterjesztő műsorokat, a nézőkkel és a hallgatókkal való kapcsolattartást szolgáló műsorokat, a rejtvény- és vetélkedőműsorokat.	Felismeri és meg tudja nevezni a rádió- és televízióműsorok közül a híreket, a tudósításokat, a riportokat, az interjúkat, az ajánlóműsorokat, az ismeretterjesztő műsorokat, a nézőkkel és a hallgatókkal való kapcsolattartást szolgáló műsorokat, a rejtvény- és vetélkedőműsorokat.
2.2.	műsorértékelés	szubjektív értékelés megfogalmazása a műsorookról való beszélgetések közben		
2.2.1.	értékelés a téma iránti érdeklődés alapján	értékelés tanulása a téma iránti érdeklődés alapján (érdekel - nem érdekel)	Képes saját és mások érdeklődését megnevezni a tévben látott, rádióban hallott műsorok alapján.	Képes saját és mások érdeklődését megnevezni a tévben látott, rádióban hallott műsorok alapján. A szerzett tapasztalatok és élmények alapján el tud különíteni néhány néző-, illetve hallgatótípust.
2.2.2.	értékelés a közvetítettek újszerűsége, élményszerűsége, fontossága alapján	értékelés tanulása a közvetítettek újszerűsége, élményszerűsége, fontossága alapján (érdekes, izgalmas, tanulságos - nem az)	Képes a különböző látott, illetve hallott műsorok rangsorolására az újszerűség, az élményszerűség és a fontosság alapján.	Képes a különböző látott, illetve hallott műsorok rangsorolására az újszerűség, az élményszerűség és a fontosság alapján. Erről szóban képes beszámolni szűkebb környezetének.
2.2.3.	értékelés a műsor megfigyelt jellemzői (pl. a választott helyszín, a díszletek, jelmezek minősége, a színészek, ill. szereplők teljesítménye, a közvetítés technikai minősége) szerint	értékelés tanulása a műsor megfigyelt jellemzői szerint	Képes a különböző látott, illetve hallott műsorok megfigyelt főbb jellemzőit szóban leírni.	Képes a különböző látott, illetve hallott műsorok megfigyelt jellemzőit – tárgyyszerűsége törekedve – szóban és írásban leírni.
2.2.4.	értékelés a műsorban közvetítettek megértése alapján	értékelés tanulása a műsorban közvetítettek megértése alapján (értem - bizonyos részleteim nem értem)	Képes a különböző látott, illetve hallott műsorok rangsorolására a megértés élménye és a megértés ténye alapján.	Képes a különböző látott, illetve hallott műsorok rangsorolására a megértés élménye és a megértés ténye alapján. Ajánlásokat tud megfogalmazni különböző életkorokra és nemekre tekintettel.
2.2.5.	értékelés a befogadói szándéknak (ismeretszerzési, szórakozási, kikapcsolódási, tájékoztató, informálódási, esztétikai élményszerző és ünneplési) való megfelelés szerint	a műsor értékelésének tanulása aszerint, hogy milyen mértékben felelt meg az aktuális befogadói szándéknak	Segítséggel képes a különböző látott, illetve hallott műsorok rangsorolására a befogadói szándéknak való megfelelés szerint.	Képes a különböző látott, illetve hallott műsorok rangsorolására a befogadói szándéknak való megfelelés szerint.

2.3.	nyelvi- kommunikációs képességek és a műsorok	műsorok megnézése, ill. meghallgatása a nyelvi-kommunikációs képességek fejlesztése érdekében rádiózás, televíziózás révén		
2.3.1.	ismeretterjesztő műsorok témái, résztémái	ismeretterjesztő műsorok témájának, résztémájának megnevezése, néhány megjegyzett újszerű ismeret reprodukálása	Képes megkülönböztetni és felsorolni azokat az ismereteket, amelyeket ismeretterjesztő műsorokból szerzett, azoktól, amelyeket könyvből vagy iskolában tanult. Tapasztalatai és élményei alapján - segítséggel - ismeretterjesztő műsorok ajánlására képes.	Képes megkülönböztetni és felsorolni azokat az ismereteket, amelyeket ismeretterjesztő műsorokból szerzett, azoktól, amelyeket könyvből vagy iskolában tanult. Tapasztalatai és élményei alapján ismeretterjesztő műsorok ajánlására képes.
2.3.2.	tévéműsorok stáblistája	tv-műsorok stáblistájának olvasása	Érdeklődést mutat a tévéműsorok stáblistájában szereplő foglalkozások, munkakörök iránt.	Érdeklődést mutat a tévéműsorok stáblistájában szereplő foglalkozások, munkakörök iránt. Pontosabb megismerésük érdekében megosztja elképzeléseit társaival. Elképzelései helyességének ellenőrzése végett képes ismeretterjesztő irodalmat felkutatni.
2.3.3.	gyerekeknek szóló rejtvények, feladatok	gyerekeknek szóló rejtvények, feladatok megoldása és beküldése	Ismeri és meg tudja nevezni azokat a műsorokat, amelyek gyerekeknek szóló rejtvényeket, játékokat közvetítenek.	Ismeri és meg tudja nevezni azokat a műsorokat, amelyek gyerekeknek szóló rejtvényeket, játékokat közvetítenek. Kész rejtvények megfejtésére, játékokban való közreműködésre akár az országos, akár a helyi médiában.
2.4.	rádió- és televízióújságok	rádió- és televízióújságok olvasása		
2.4.1.	műsorkeresés	a műsorkeresés gyakorlása	A rádió- és televízióújságokban meg tudja keresni a gyermekműsorokat. Ismeri legalább 4-5 sorozat jellegű műsor (gyermek- és felnőttműsor) címét, sugárzási idejét, a főbb szerepeket és a műsorvezető nevét.	Képes egy számára kijelölt témához műsort keresni a rádió- és televízióújságokból, és műsorajánlást fogalmazni szűkebb környezete számára. Ismeri legalább 8 sorozat jellegű műsor (gyermek- és felnőttműsor) címét, sugárzási idejét, a főbb szerepeket, a műsorvezető, szerkesztő nevét.
2.4.2.	műsorelőzetesek, -kritikák	műsorelőzetesek és műsorkritikák olvasása	Tudja, mi a különbség a műsorelőzetes (ajánlás) és a műsorkritika között. Tapasztalatai és élményei alapján gyermekműsorok ajánlására képes.	Tudja, mi a különbség a műsorelőzetes (ajánlás) és a műsorkritika között. Tapasztalatai és élményei alapján különböző műsorok ajánlására képes.
2.4.3.	műsorelőzetesek a rádió- és a televízióműsorok készítéséről	a rádió- és televízióműsorok készítését bemutató műsorelőzetesek olvasása	Olvasmányélményei és a hallottak, látottak alapján - segítséggel - rövid ismertetést tud adni a rádió- és televízióműsorok készítéséről.	Olvasmányélményei és a hallottak, látottak alapján tárgyszerű ismertetést tud adni a rádió- és televízióműsorok készítéséről.

3.

Lakóhelyi közművelődési
intézmények

Látogatások előkészítése és
irányítása a lakóhely művelődési
intézményeiben

3.1.	plakátok	plakátok olvasása	Képes a plakátokat felismerni és megkülönböztetni témájuk szerint. Ismeri a helyi művelődési intézmények programját hirdető plakátok helyét.	Képes a plakátokat felismerni és megkülönböztetni témájuk szerint. Maga is tud különböző témájú plakátokat készíteni. Ismeri a helyi művelődési intézmények programját hirdető plakátok helyét.
3.2.	műsorfüzetek, katalógusok	műsorfüzetek, katalógusok olvasása	Képes a műsorfüzetekben, ajánló katalógusokban tájékozódni. Ismer legalább 2 aktuális gyermekrendezvényt.	Tudja, hogy szerezhető meg a művelődési intézmények programját közlő rendszeres és időszakos kiadványok. Képes a műsorfüzetekben, ajánló katalógusokban tájékozódni. Ismer és ismertetni képes társainak legalább 4 aktuális gyermekrendezvényt.
3.3.	színházi előadások	szubjektív értékelések megfogalmazása megtekintett színházi előadások után	Egy megtekintett színházi előadás élményeiről képes számot adni.	Egy megtekintett színházi előadás élményeiről képes tárgyyszerűsége törekvő, élményszerű beszámolót tartani társainak.
3.8.	művelődési intézményrendszer Magyarországon	néhány adat megismerése a magyarországi művelődési intézményrendszer szervezetről és működéséről az osztálykirándulások előkészítése érdekében	Ismeri az osztállyal közösen meglátogatott művelődési intézmények nevét, címét, az ott végezhető tevékenységeket (szakkörök nevét), nyitvatartási idejét.	Ismeri az osztállyal közösen meglátogatott művelődési intézmények nevét, címét, az ott végezhető tevékenységeket (szakkörök nevét), nyitvatartási idejét. Ismeri az ott dolgozók munkakörét.
B/	HELYESÍRÁS, ANYANYELVISMERET	HELYESÍRÁS, ANYANYELVISMERET TANULÁSA		
I.	HELYESÍRÁS	A HELYESÍRÁS TANULÁSA		
1.	<i>Helyesírás</i>	<i>A helyesírás gyakorlása és a helyesírási elemzés menetének megtanulása a helyesejtési, valamint a nyelvtani és helyesírási ismeretek aktualizálása révén</i>		
1.1.	időtartam-jelölés	az időtartam jelölésének gyakorlása		
1.1.1.	időtartam-jelölés a szótőben	időtartam-jelölés gyakorlása toldalék nélküli szavak írásával	Diktálás során és fogalmazás közben csak ritkán követ el időtartamhibát a toldalék nélküli szavak írásában, egy kis segítséggel azt ki tudja javítani.	Diktálás során nem követ el időtartam-hibát a toldalék nélküli szavak írásában, fogalmazás közben is csak ritkán. Fogalmazás közben elkövetett időtartam-hibáit helyesírási szótár és szabályzat segítségével javítani tudja.
1.1.2.	időtartam-jelölés toldalékos szavakban	időtartam-jelölés gyakorlása határozóragot, tárgyragot, névszóképzőt és igeképzőt tartalmazó szavak írásával	Diktálás során és fogalmazás közben csak ritkán követ el időtartamhibát a határozóragot, tárgyragot, névszóképzőt és igeképzőt tartalmazó szavak írásakor, egy kis segítséggel azt ki tudja javítani.	Diktálás során nem követ el időtartam-hibát a határozóragot, tárgyragot, névszóképzőt és igeképzőt tartalmazó szavak írásakor, fogalmazás közben is csak ritkán. Fogalmazás közben elkövetett időtartam-hibáit helyesírási szótár és szabályzat segítségével javítani tudja.

1.1.3.	időtartam-jelölés névutókban	időtartam-jelölés névutók írásával	Diktálás során és fogalmazás közben csak ritkán követ el időtartamhibát a névutók írásakor, egy kis segítséggel azt ki tudja javítani.	Diktálás során nem követ el időtartam-hibát a névutók írásakor, fogalmazás közben is csak ritkán. Fogalmazás közben elkövetett időtartam-hibáit helyesírási szótár és szabályzat segítségével javítani tudja.
1.1.4.	időtartam-jelölés fokozott melléknevekben	időtartam-jelölés gyakorlása fokozott alakú melléknevek írásával	Diktálás során és fogalmazás közben csak ritkán követ el időtartamhibát a fokozott alakú melléknevek írásakor, egy kis segítséggel azt ki tudja javítani.	Diktálás során nem követ el időtartam-hibát a fokozott alakú melléknevek írásakor, fogalmazás közben is csak ritkán. Fogalmazás közben elkövetett időtartam-hibáit helyesírási szótár és szabályzat segítségével javítani tudja.
1.1.5.	időtartam-jelölés múlt idejű igékben	időtartam-jelölés gyakorlása múlt idejű igék írásával	Diktálás során és fogalmazás közben csak ritkán követ el időtartamhibát a múlt idejű igék írásakor, egy kis segítséggel azt ki tudja javítani.	Diktálás során nem követ el időtartam-hibát a múlt idejű igék írásakor, fogalmazás közben is csak ritkán. Fogalmazás közben elkövetett időtartam-hibáit helyesírási szótár és szabályzat segítségével javítani tudja.
1.2.	a hasonulás és összeolvadás helyesírása	mássalhangzó-hasonulás és mássalhangzó-összeolvadást tartalmazó szavak helyesírásának gyakorlása		
1.2.1.	az írásban jelölt teljes hasonulás helyesírása	az írásban jelölt teljes hasonulást tartalmazó szavak elemzésének és helyesírásának gyakorlása	Diktálás során és fogalmazás közben csak ritkán követ el hangkapcsolat-hibát az írásban jelölt teljes hasonulást tartalmazó szavak írásakor, egy kis segítséggel azokat is ki tudja javítani.	Diktálás során nem követ el hangkapcsolat-hibát az írásban jelölt teljes hasonulást tartalmazó szavak írásakor, fogalmazás közben is csak ritkán. Fogalmazás közben elkövetett hangkapcsolat-hibáit helyesírási szótár és szabályzat segítségével javítani tudja.
1.2.2.	az írásban nem jelölt teljes hasonulás helyesírása	az írásban nem jelölt teljes hasonulást tartalmazó szavak elemzésének és helyesírásának gyakorlása	Diktálás során és fogalmazás közben csak ritkán követ el hangkapcsolathibát az írásban nem jelölt teljes hasonulást tartalmazó szavak írásakor, egy kis segítséggel azokat is ki tudja javítani.	Diktálás során nem követ el hangkapcsolat-hibát az írásban nem jelölt teljes hasonulást tartalmazó szavak írásakor, fogalmazás közben is csak ritkán. Fogalmazás közben elkövetett hangkapcsolat-hibáit helyesírási szótár és szabályzat segítségével javítani tudja.
1.2.3.	az összeolvadás helyesírása	az összeolvadást tartalmazó szavak gyakorlása	Diktálás során és fogalmazás közben csak ritkán követ el hangkapcsolathibát az összeolvadást tartalmazó szavak írásakor, egy kis segítséggel azokat is ki tudja javítani.	Diktálás során nem követ el hangkapcsolat-hibát az összeolvadást tartalmazó szavak írásakor, fogalmazás közben is csak ritkán. Fogalmazás közben elkövetett hangkapcsolat-hibáit helyesírási szótár és szabályzat segítségével javítani tudja.

1.2.4.	a részleges hasonulás helyesírása	a részleges hasonulást tartalmazó szavak elemzésének és helyesírásának gyakorlása	Diktálás során és fogalmazás közben csak ritkán követ el hangkapcsolathibát a részleges hasonulást tartalmazó szavak írásakor, egy kis segítséggel azokat is ki tudja javítani.	Diktálás során nem követ el hangkapcsolat-hibát a részleges hasonulást tartalmazó szavak írásakor, fogalmazás közben is csak ritkán. Fogalmazás közben elkövetett hangkapcsolat-hibáit helyesírási szótár és szabályzat segítségével javítani tudja.
1.3.	a tulajdonnevek helyesírása	a tulajdonnevek helyesírásának gyakorlása		
1.3.1.	a személynevek helyesírása	személynevek helyesírásának gyakorlása	Diktálás során és fogalmazás közben kis segítséggel helyesen írja a személyneveket.	Diktálás során és fogalmazás közben helyesen írja a személyneveket.
1.3.2.	az állatnevek helyesírása	állatnevek helyesírásának gyakorlása	Diktálás során és fogalmazás közben kis segítséggel helyesen írja az állatneveket.	Diktálás során és fogalmazás közben helyesen írja az állatneveket.
1.3.3.	a földrajzi nevek helyesírása	földrajzi nevek helyesírásának gyakorlása	Diktálás során és fogalmazás közben kis segítséggel helyesen írja a gyakorolt földrajzi neveket.	Diktálás során és fogalmazás közben ritkán írja hibásan a földrajzi neveket. Fogalmazás közben elkövetett hibáit helyesírási szótár és szabályzat segítségével javítani tudja.
1.3.4.	a könyv- és folyóiratcímek helyesírása	könyv- és folyóiratcímek helyesírásának gyakorlása	Diktálás során és fogalmazás közben kis segítséggel helyesen írja a gyakorolt könyv- és folyóiratcímeket.	Diktálás során és fogalmazás közben ritkán írja hibásan a könyv- és folyóiratcímeket. Fogalmazás közben elkövetett hibáit helyesírási szótár és szabályzat segítségével javítani tudja.
1.3.5.	az intézménynevek helyesírása	intézménynevek helyesírásának gyakorlása	Diktálás során és fogalmazás közben kis segítséggel helyesen írja a gyakorolt intézményneveket.	Diktálás során és fogalmazás közben ritkán írja hibásan az intézményneveket. Fogalmazás közben elkövetett hibáit helyesírási szótár és szabályzat segítségével javítani tudja.
1.4.	különírás és egybeírás	a különírás és az egybeírás gyakorlása		
1.4.1.	az igeikötős igék helyesírása	az igeikötős igék helyesírásának gyakorlása	Kis segítséggel helyesen írja az igeikötős igéket.	Helyesen írja az igeikötős igéket.
1.4.2.	névutós szerkezetek	névutós szó szerkezetek helyesírásának gyakorlása	Kis segítséggel helyesen írja a névutós szó szerkezeteket.	Helyesen írja a névutós szó szerkezeteket.
1.4.3.	a birtokos jelzős szó szerkezetek és szóösszetételek helyesírása	birtokos jelzős szó szerkezetek, ill. szóösszetételek helyesírásának gyakorlása	Segítséggel helyesen írja a birtokos jelzős szó szerkezeteket, ill. szóösszetételeket.	Ritkán írja hibásan a birtokos jelzős szó szerkezeteket, ill. szóösszetételeket.
1.4.4.	a minőségjelzős szó szerkezetek és szóösszetételek helyesírása	minőségjelzős szó szerkezetek, ill. szóösszetételek helyesírásának gyakorlása	Segítséggel helyesen írja a minőségjelzős szó szerkezeteket, ill. szóösszetételeket.	Ritkán írja hibásan a minőségjelzős szó szerkezeteket, ill. szóösszetételeket.

1.4.5.

a tárgyas szó szerkezetek és szóösszetételek helyesírása

tárgyas szó szerkezetek, ill. szóösszetételek helyesírásának gyakorlása

Segítséggel helyesen írja a tárgyas szó szerkezeteket, ill. szóösszetételeket.

Ritkán írja hibásan a tárgyas szó szerkezeteket, ill. szóösszetételeket.

1.4.6.	a határozós szó szerkezetek és szóösszetételek helyesírása	határozós szó szerkezetek, ill. szóösszetételek helyesírásának gyakorlása	Segítséggel helyesen írja a határozós szó szerkezeteket, ill. szóösszetételeket.	Ritkán írja hibásan a határozós szó szerkezeteket, ill. szóösszetételeket.
1.5.	a hagyományos írásmód	a hagyományos írásmód gyakorlása		
1.5.1.	a j hang kétféle jelölése	a j hang kétféle jelölésének gyakorlása szavak írásával	Diktálás során és fogalmazás közben kevés hibával jelöli a j hangot a begyakorolt szavak esetében. A j hang hibás jelölését szótár segítségével önállóan ki tudja javítani.	Diktálás során és fogalmazás közben hibátlanul jelöli a j hangot a begyakorolt szavak esetében.
1.5.2.	a családnevek helyesírása	a családnevek helyesírásának gyakorlása és a névkincs bővítése	Diktálás során és fogalmazás közben kevés hibával jelöli a gyakorolt családneveket.	Diktálás során és fogalmazás közben helyesen írja a gyakorolt családneveket.
1.6.	az írásjelek használata	a mondatkezdő nagybetű jelölése, a mondatközi és mondatvégi írásjelek használatának gyakorlása		
1.6.1.	a mondatkezdő nagybetűk használata	mondatkezdő nagybetű használatának gyakorlása	A mondatot minden esetben nagy kezdőbetűvel írja.	A mondatot minden esetben nagy kezdőbetűvel írja.
1.6.2.	a mondatvégi írásjelek használata	a mondatvégi írásjelek használatának gyakorlása	Az egyszerű mondatok végét általában a megfelelő írásjellel jelöli.	Az egyszerű mondatok végét minden esetben a megfelelő írásjellel jelöli. Az összetett mondatok végét is általában helyesen jelöli.
1.6.3.	a mondatközi írásjelek használata	a mondatközi írásjelek (vessző, pontosvessző, kettőspont, gondolatjel) használatának gyakorlása egyszerű és összetett mondatok írása során	Egyszerű és összetett mondatok írása során segítséggel helyesen használja a mondatközi írásjeleket.	Egyszerű és összetett mondatok írása során általában helyesen használja a mondatközi írásjeleket.
1.6.4.	a kötőszók használata az egyszerű és az összetett mondatokban	a kötőszók használatának gyakorlása egyszerű és összetett mondatokban	Egyszerű és összetett mondatok írása során segítséggel helyesen használja a kötőszókat.	Egyszerű és összetett mondatok írása során általában helyesen használja a kötőszókat.
1.7.	a számnevek helyesírása	a számnevek helyesírásának gyakorlása	Kis segítséggel helyesen írja a sorszámneveket.	Helyesen írja a számneveket.
1.8.	a rövidítések helyesírása	a rövidítések helyesírásának gyakorlása	Különbséget tud tenni az állandó és az alkalmi rövidítés között. Az elkövetett rövidítési hibáit segítséggel javítani tudja.	Nem vét hibát az állandó rövidítések helyesírásában.
1.9.	a keltezés helyesírása	a keltezés helyesírásának gyakorlása	Kis segítséggel hibátlanul tudja írni a keltezést.	A keltezés - valamennyi helyesírási szabályozott esetét - hibátlanul le tudja írni.
1.10.	az elválasztás helyes használata	az elválasztás gyakorlása	Elválasztási hibát csak ritkán követ el. Ha figyelmeztetik a hibájára, ki tudja azt javítani.	Elválasztási hibát nem követ el.
2.	<i>Helyesírási szabályzat</i>	<i>A helyesírási szabályzat használatának gyakorlása</i>	Kis segítséggel használni tudja a <i>helyesírási szabályzatot</i> .	Önállóan tudja használni a <i>helyesírási szabályzatot</i> .

II.	HELYES NYELVHASZNÁLAT	A HELYES NYELVHASZNÁLAT GYAKORLÁSA NYELVTANI ISMERETEK AKTUALIZÁLÁSÁVAL		
1.	<i>Helyes igeragozás</i>	<i>A helyes igeragozás gyakorlása</i>		
1.1.	a -suk, -sük (tárgyas ragozás, felszólító mód) helyes használata	a suk-, -sük (tárgyas ragozás, felszólító mód) helyes használatának gyakorlása	Felismeri az alanyi és a tárgyas ragozású igealakokat, azokat fogalmazás során mind kijelentő módban, mind pedig felszólító módban – kis segítséggel - helyesen használja.	Felismeri az alanyi és a tárgyas ragozású igealakokat, azokat fogalmazás során mind kijelentő módban, mind pedig felszólító módban általában helyesen használja.
1.2.	a -nák, -nék, -nánk, -nénk helyes használata	a nák, -nék, és a -nánk, -nénk helyes használatának gyakorlása	Kis segítséggel helyesen használja a fogalmazás során a <i>-nák</i> és <i>-nék</i> toldalékokat.	Helyesen használja a fogalmazás során a <i>-nák</i> és <i>-nék</i> , valamint a <i>-nánk</i> és <i>-nénk</i> toldalékokat.
2.	<i>Névszók helyes toldalékolása</i>	<i>A névszók helyes toldalékolásának gyakorlása</i>		
2.1.	a tulajdonnevekhez kapcsolódó -i melléknévképző helyes használata	a tulajdonnevekhez járuló melléknévképző helyes használatának gyakorlása (pl. Dobogókő-dobogókői, Nyíregyháza-nyíregyházi)	Segítséggel helyesen tudja használni a tulajdonnevekhez járuló melléknévképzőt.	Helyesen használja a tulajdonnevekhez járuló melléknévképzőt.
2.2.	a tulajdonnevekhez járuló határozóragok helyes használata	a tulajdonnevekhez járuló határozóragok helyes használatának gyakorlása (pl. Dobogókő-Dobogókőn)	Segítséggel helyesen tudja használni a tulajdonnevekhez járuló határozóragokat.	Helyesen tudja használni a tulajdonnevekhez járuló határozóragokat.
2.3.	az -i végű névszók birtokos személyragjának helyes használata több birtokra utalás esetén	az -i végű névszók birtokos személyragja használatának gyakorlása több birtokra utalás esetén (pl. kocsí-kocsii, kocsijai)	Segítséggel helyesen tudja használni az -i végű névszók birtokos személyragját több birtokra utalás esetén.	Helyesen tudja használni az -i végű névszók birtokos személyragját több birtokra utalás esetén.
3.	<i>Mondatrészek nyelvhelyességi normái</i>	<i>A mondatrészek (szószerkezetek) nyelvhelyességi normáinak megismerése és gyakorlása</i>		
3.1.	az alany-állítmány egyeztetése	az alany és az állítmány egyeztetésének gyakorlása	Kis segítséggel képes az alany és az állítmány egyeztetésére.	Képes az alany és az állítmány egyeztetésére.
3.2.	az igevek alanyi, állítmányi használata	az igevek alanyi, illetve állítmányi használatának gyakorlása		
3.2.1.	a főnévi igevek személyragozása	a főnévi igevek személyragozásának gyakorlása	Segítséggel helyesen tudja használni a főnévi igeveket.	Helyesen használja a fogalmazás során a főnévi igeveket.
3.2.2.	melléknévi igenév, határozói igenév (pl. be van csukva-becsukott)	a melléknévi igenév és a határozói igenév helyes használatának gyakorlása	Segítséggel helyesen tudja használni a melléknévi igeveket.	Helyesen használja a fogalmazás során a melléknévi igeveket.
3.3.	az őket - azokat helyes használata	az őket - azokat helyes használatának gyakorlása	Segítséggel helyesen tudja használni az őket - azokat névmásokat.	Helyesen használja a fogalmazás során az őket - azokat névmásokat.
3.4.	a határozók helyes használata	a határozók helyes használatának gyakorlása		
3.4.1.	a -ba, -be, -ban, -ben határozóragok helyes használata	a -ba, -be, ill. a -ban, -ben helyes használatának gyakorlása	kis segítséggel helyesen használja a fogalmazás során a <i>-ba</i> , <i>-be</i> és a <i>-ban</i> , <i>-ben</i> toldalékokat.	Helyesen használja a fogalmazás során a <i>-ba</i> , <i>-be</i> és a <i>-ban</i> , <i>-ben</i> toldalékokat.

3.4.2.	a -nál, -nél, -kor határozóragok helyes használata	a -nál, -nél és a -kor helyes használatának gyakorlása	Segítséggel helyesen használja a fogalmazás során a -nál, -nél és a -kor toldalékokat.	Helyesen használja a fogalmazás során a -nál, -nél és a -kor toldalékokat.
3.5.	a jelzők helyes használata	a jelzők helyes használatának gyakorlása		
3.5.1.	a melléknévi igenév helyes használata a minőségjelzős szerkezetekben	a melléknévi igenév használatának gyakorlása a minőségjelzős szerkezetben	Segítséggel helyesen használja jelzőként a melléknévi igenevet.	Helyesen használja a fogalmazás során jelzőként a melléknévi igenevet.
3.5.2.	a számnév jelzői használata, többségre utalás esetében	a számnév jelzői használatának gyakorlása a jelző és a jelzett szó többségre utalása esetében	Segítséggel helyesen használja jelzőként a számnevet.	Helyesen használja a fogalmazás során jelzőként a számnevet.
3.5.3.	a birtokos jelző ragjának helyes használata	a birtokos jelző ragjának helyes használata gyakorlása	Segítséggel helyesen használja a birtokos jelző ragját.	Helyesen használja a fogalmazás során a birtokos jelző ragját.
4.	<i>A névelők helyes használata</i>	<i>A névelők helyes használatának gyakorlása</i>	Segítséggel helyesen használja a névelőket.	Helyesen használja a fogalmazás során a névelőket.
5.	<i>A mondatokkal összefüggő nyelvhelyességi normák</i>	<i>A mondatokkal összefüggő nyelvhelyességi normák megismerése és gyakorlása</i>		
5.1.	a kötőszók helyes használata mellérendelő összetett mondatokban	a mellérendelő összetett mondatokban a helyes kötőszóhasználat gyakorlása	Segítséggel helyesen használja mellérendelő összetett mondatokban kötőszókat.	Helyesen használja a fogalmazás során mellérendelő összetett mondatokban kötőszókat.
5.2.	az alárendelő összetett mondatok	az alárendelő összetett mondatok megismerése		
5.2.1.	az utalósók és kötőszók helyes használata	az utalósók és a kötőszók helyes használatának gyakorlása	Segítséggel helyesen használja alárendelő összetett mondatokban az utalósókat és a kötőszókat.	Helyesen használja a fogalmazás során alárendelő összetett mondatokban az utalósókat és a kötőszókat.
5.2.2.	a vonatkozó névmások (aki, ami, amely, amelyik) helyes használata	a vonatkozó névmások (aki, ami, amely, amelyik) megismerése és helyes használatuk gyakorlása	Segítséggel helyesen használja alárendelő összetett mondatokban a vonatkozó névmásokat.	Helyesen használja a fogalmazás során alárendelő összetett mondatokban a vonatkozó névmásokat.
6.	<i>Nyelvművelő folyóirat</i>	<i>Az Édes Anyanyelvünk című folyóirat megismerése és alkalmankénti olvasása</i>	Segítséggel alkalmanként használja az Édes Anyanyelvünk folyóiratot.	Ismeri és alkalmanként olvassa az Édes Anyanyelvünk folyóiratot.
III.	NYELVTANI MŰVELETEK	NYELVTANI MŰVELETEK GYAKORLÁSA		
1.	<i>Bővítés</i>	<i>A bővítés gyakorlása</i>	Segítséggel tud bővítést végezni.	Tud bővítést végezni.
2.	<i>Szűkítés</i>	<i>A szűkítés gyakorlása</i>	Segítséggel tud szűkítést végezni.	Tud szűkítést végezni.
3.	<i>Kapcsolás</i>	<i>A kapcsolás gyakorlása</i>	Segítséggel tud kapcsolást végezni.	Tud kapcsolást végezni.
4.	<i>Átalakítás</i>	<i>Az átalakítás gyakorlása</i>	Segítséggel tud átalakítást végezni.	Tud átalakítást végezni.
5.	<i>Helyettesítés</i>	<i>A helyettesítés gyakorlása</i>	Segítséggel tud helyettesítést végezni.	Tud helyettesítést végezni.

IV.	NÉHÁNY NYELVJÁRÁSI ISMERET ÉS ÖSSZEFÜGGÉS	NÉHÁNY NYELVTÖRTÉNETI (HANGTÖRTÉNETI), VALAMINT NYELVJÁRÁSI ISMERET ÉS ÖSSZEFÜGGÉS MEGTANULÁSA A HANG- ÉS ALAKTANI ISMERETEK AKTUALIZÁLÁSÁVAL		
1.	<i>Anyanyelvünk fejlődéstörténeti korszakai</i>	<i>Anyanyelvünk főbb fejlődéstörténeti korszakainak a megismerése</i>		
1	<i>Magyar nyelvjárások</i>	<i>A magyar nyelvjárástípusok néhány jellegzetességének megismerése a nyelvjárástípusok összehasonlítása révén</i>		
1.1.	szókincs-jellemzők	szókincstani összehasonlítás	Segítséggel fel tud idézni néhány példát néhány tetszőlegesen választott magyar nyelvjárás jellegzetes szókincsére.	Fel tud idézni néhány példát néhány tetszőlegesen választott magyar nyelvjárás jellegzetes szókincsére.
1.2.	hang-, alaktani jellemzők	hang- és alaktani összehasonlítás	Segítséggel képes összehasonlítani magyar nyelvjárások szavait hangtani és alaktani szempontból.	Önállóan képes összehasonlítani magyar nyelvjárások szavait hangtani és alaktani szempontból.
C/	BESZÉDMŰVELÉS, KOMMUNIKÁCIÓ, ILLEM	BESZÉDMŰVELÉS, KOMMUNIKÁCIÓ, ILLEM		
I.	HELYESEJTÉS	HELYESEJTÉS-TANULÁS		
1.	<i>Helyesejtés</i>	<i>A helyesejtési normákhoz igazodó beszédhallás és beszédmozgás fejlesztése</i>		
1.1.	helyesejtési gyakorlatok	helyesejtési gyakorlatok végzése		
1.1.1.	légzéstechnika	a légzéstechnika gyakorlása szövegolvasás közben	Szókapcsolatokat és egyszerű mondatokat – kevés hibával - a légzéstechnika normáira tekintettel képes ejteni.	Szókapcsolatokat, egyszerű és összetett mondatokat a légzéstechnika normáira tekintettel képes ejteni.
1.1.2.	ajakartikuláció	az ajakartikuláció gyakorlása versrészlet- és szövegolvasás közben, valamint mondókák, versek mondásával	Vers- és prózamonddás és olvasás közben ritkán követ el artikulációs hibákat.	Vers- és prózamonddás, szövegolvasás közben helyesen artikulál. Ajakartikulációs hibát spontán beszéd közben ritkán követ el.
1.1.3.	beszédritmus	ritmusgyakorlatok végzése jól ritmizálható versek olvasásával	Ritmusgyakorlatokat tud végezni segítséggel nyelvtörők, sorolók, mondókák utánmondásával és olvasásával.	Mivel helyesen ejti az időtartamot, beszédritmusa megfelelő.
1.1.4.	időtartam	az időtartam érzékeltetésének gyakorlása szópárok, szókapcsolatok és szöveg olvasásával	Versmondás és olvasás közben – előzetes felkészülés után – helyesen ejti az időtartamot.	Spontán beszéd közben is helyesen ejti a hangok időtartamát.
1.1.5.	hangsúly	a hangsúlyozás gyakorlása mondatok és szöveg olvasásával	Versmondás és olvasás közben – előzetes felkészülés után – helyesen hangsúlyoz.	Helyesen hangsúlyoz. Az elolvasandó szövegekben kevés segítséggel jelölni is tudja a nyomatókat.
1.1.6.	hanglejtés	a hanglejtés gyakorlása szöveg olvasásával	Versmondás és olvasás közben - ha előzetesen felkészült rá – megfelelő a hanglejtése.	A hanglejtése vers- és prózamonddás, valamint hangos olvasás közben a normához igazodik.

1.1.7.	beszédfolyamat-váltások	a beszédfolyamat-váltások (tempó, hangerő, hangmagasság) gyakorlása szövegolvasás közben	A beszédfolyamat-váltásokat tanítói segítséggel jelölni tudja a felolvasandó szövegben.	A beszédfolyamat-váltásokat kevés segítséggel jelölni tudja a felolvasandó szövegben.
1.1.8.	beszédszünnet	a beszédszünnetek megtartásának gyakorlása vers- és prózarészlet olvasása, valamint szövegalkotás közben	A szünnettartás helyeit tanítói segítséggel jelölni tudja a felolvasandó szövegben.	A szünnettartás helyeit kevés segítséggel jelölni tudja.
1.2.	helyesejtési hibajavítás	a hangos olvasás és szövegmondás (vers- és prózamonddás) közben elkövetett helyesejtési hibák felismerése és javítása: időtartamhiba, hanglejteshiba, hibás artikuláció, hangsúlyhibák, hibás szünnettartás és hibás levegővétel, valamint a beszédfolyamat-váltások hibáinak javítása tanuló és/vagy nevelői visszajelzésre	Helyesejtési hibáit tanítói visszajelzésre javítani tudja.	A helyesejtési hibáit önállóan képes javítani.
2.	<i>Helyesejtési normákhoz igazodó vers- és prózamonddás</i>	<i>A helyesejtési normákhoz igazodó vers- és prózamonddás gyakorlása</i>		
2.1.	vers- és prózamonddás, szünnettartás, levegővétel	vers- és prózamonddás gyakorlása a szünnetek és a levegővételi helyek megtartásával	Vers- és prózamonddás közben - előzetes begyakorlás után - a szünneteket és a levegővételi helyeket megtartja.	Verset és prózát helyes szünnettartással és levegővétellel képes mondani.
2.2.	vers- és prózamonddás, fő- és mellékhangsúlyok	vers- és prózamonddás gyakorlása a fő- és mellékhangsúlyok megtartásával	Vers- és prózamonddás közben - előzetes begyakorlás után - a fő- és mellékhangsúlyokat megtartja.	Verset és prózát helyes hangsúllyal képes mondani.
2.3.	vers- és prózamonddás, időtartam-érzékelés	vers- és prózamonddás gyakorlása, tekintettel az időtartam helyes ejtésére	Vers- és prózamonddás közben - előzetes begyakorlás után - nem vét időtartamhibát.	Verset és prózát helyes időtartammal képes mondani.
2.4.	vers- és prózamonddás, beszédfolyamat-váltás	vers- és prózamonddás gyakorlása a beszédfolyamat-váltások helyes alkalmazásával	Vers- és prózamonddás közben - előzetes begyakorlás után - helyesen alkalmazza a beszédfolyamat-váltást.	Verset és prózát helyes beszédfolyamat-váltással képes mondani.
2.5.	vers- és prózamonddás, ritmusérzékelés	vers- és prózamonddás gyakorlása a ritmus érzékeltetésével	Vers- és prózamonddás közben - előzetes begyakorlás után - nem vét ritmushibát.	Verset és prózát helyes ritmussal képes mondani.
II.	BESZÉDFEJLESZTÉS, KOMMUNIKÁCIÓ	BESZÉDFEJLESZTÉS, KOMMUNIKÁCIÓ TANULÁSA		
I.	<i>Szövegalkotás</i>	<i>Szövegalkotás tanulása</i>		
1.1.	kapcsolattartás és kapcsolatteremtés illemszabályai	a kapcsolatteremtés és kapcsolattartás illemszabályainak tanulása és megtartása mindennapi helyzetekben; nyelvi sémák, nem nyelvi eszközök felismerése, kezelésük tanulása; a kapcsolat indokolatlan vagy durva megszakításának tudatosítása	Kapcsolatot tud teremteni és - kis segítséggel - tartani.	Kapcsolatot tud teremteni és tartani.
1.2.	szándéknyilvánítás	a szándéknyilvánítás tanulása; a közlés felhívó (felszólító) funkciójának udvarias érvényesítése a mindennapi helyzetekben		

1.2.1.	kérés, tudakozódás	kérés, tudakozódás: segítségkérés, kísérőtől táborban; felsőtagozatos tanártól az iskolában, idegen embertől az utcán, közművelődési intézményekben; tudakozódás telefonon (pl. menetrendről)	Kis segítséggel tud felnőttektől, gyerekektől tudakozódni a helyes nyelvi formák alkalmazásával alkalmi, iskolai, valamint szolgáltató és közművelődési intézményekben folyó kommunikáció során.	Tud tudakozódni, a helyes nyelvi formák alkalmazásával alkalmi, iskolai vagy a szolgáltató és közművelődési intézményekben folyó kommunikáció során élőbeszédben és telefonon keresztül. Veszélyhelyzetekben is tudja alkalmazni a tudakozódás helyes nyelvi formáit.
1.2.2.	meghívás	szülők és más felnőttek, gyerekek meghívása gyermekrendezvényekre	Kis segítséggel képes gyerekcsoportot és egy-két ismerős felnőttet meghívni gyermekrendezvényekre helyes kapcsolatfelvétellel és kapcsolattartással, pontos reprodukzív szövegalkotással.	Tud gyerekcsoportot és egy vagy több felnőttet meghívni gyermekrendezvényre helyes kapcsolatfelvétellel, kapcsolattartással, helyes szövegalkotással.
1.3.	véleménynyilvánítás	a véleménynyilvánítás tanulása		
1.3.1.	a közlés érzelmeinek kifejező funkciója	a közlés érzelmeinek kifejező funkciójának felismerése képek, mindennapi helyzetek elemzése folyamán	Segítséggel felismeri a közlés érzelmeinek kifejező funkcióját képek, mindennapi helyzetek elemzése során.	Önállóan felismeri a közlés érzelmeinek kifejező funkcióját képek, mindennapi helyzetek elemzése során.
1.3.2.	a sérelem, jogos panasz bejelentése	a sérelem, jogos panasz, bejelentés pontos megfogalmazása, lehetőleg az érzelmkifejezés kiküszöbölésével	Sérelmét, panaszát el tudja mondani 2–5 mondatos összefüggő elbeszélő vagy leíró szövegben. A szöveg tartalmazza a kérdéses esemény helyét, idejét és szereplőit, valamint a megértéshez nélkülözhetetlen körülményeket.	Sérelmét, bejelentését el tudja mondani pontos elbeszélő vagy leíró szöveggel, amely tartalmazza a kérdéses eseményt (eseményeket), annak helyét, idejét, szereplőit, a konfliktus feltételezett okát és a megoldási javaslatot.
1.3.3.	a vélemény kifejtése	a vélemény kifejtésének tanulása; a szerepcseré gyakorlása	Segítséggel képes a bejelentés, sérelem megfogalmazására.	Önállóan, tárgyszerűsége törekedve képes a bejelentés, sérelem megfogalmazására.
1.3.4.	értékelés	az értékelés tanulása	Adott és választott szempontok szerint - segítséggel - értékelő szöveget tud mondani néhány tanult szakszót is alkalmazva.	Adott és választott szempontok szerint koherens értékelő szöveget tud mondani a tanult szakszókat is alkalmazva.
1.3.5.	vita	a vita tanulása (érvelés, bizonyítás, cáfolás, szerepcseré)	Spontán módon kialakuló viták során is alkalmazkodni tud a vitatkozás szabályaihoz. Segítséggel követni tudja a vitát.	Spontán módon kialakuló viták során is alkalmazkodni tud a vitatkozás szabályaihoz. Követni tudja a vitát. Érveit és cáfolatait tématarással tudja megfogalmazni.
1.4.	tájékoztató- ábrázoló szövegek	tájékoztató- ábrázoló szövegek alkotása		
1.4.1.	elbeszélés	elbeszélés alkotása		

1.4.1.1.	elbeszélés kép, képzőművészeti alkotás, zene, leírt élethelyzetek alapján	elbeszélés alkotása kép, képzőművészeti alkotás, magnószalagon rögzített zene, valamint írásban adott élethelyzetek alapján	Legalább 5–8 predikatív szerkezetet tartalmazó elbeszélő szöveget tud alkotni kép, képzőművészeti alkotás, magnószalagon rögzített zene, valamint írásban adott élethelyzetek alapján.	Hallott zeneműrészletről, látott képzőművészeti alkotásról, valamint írásban adott élethelyzetek alapján koherens szöveget tud mondani, amelyben alkalmazza a szükséges megnevezéseket és terminusokat.
----------	---	---	--	---

1.4.1.2.	elbeszélés élmény, fantázia alapján	elbeszélés alkotásélmény, fantázia alapján kiscsoportban; a közlés tájékoztató (megismertető) funkciójának érvényesítése, tekintettel az első és a második személy közös ismereteire	Legalább 5–8 predikatív szerkezetet tartalmazó elbeszélő szöveget tud alkotni élmény, fantázia alapján.	Koherens, expresszív elbeszélő szöveget tud mondani élmény, fantázia alapján, amely nem tartalmaz nyelvhelyességi hibát.
1.4.1.3.	mesealkotás	a mesealkotás gyakorlása	Adott meseelemek vagy meseszituáció alapján mesét tud alkotni.	Mesét tud alkotni, amely megfelel az elbeszélésnél leírt kritériumoknak.
1.4.2.	üzenetközvetítés	üzenetközvetítés tanítóknak, szülőknek, gyerekeknek	Képes üzenetközvetítéskor 5-6 mondatnyi félreproduktív és 2–3 mondatnyi reproduktív szöveg alkotására.	Képes üzenetközvetítéskor 5–20 mondatnyi félreproduktív és 2–7 mondatnyi reproduktív szöveg alkotására.
1.4.3.	leírás	a leírás tanulása		
1.4.3.1.	leírás szövegekről, állatokról	állatok, növények leírása egyéni megfigyelés alapján	5–8 predikatív szerkezetből álló leíró szöveget tud alkotni élőlényekről.	Képes leíró szöveget alkotni élőlényekről.
1.4.3.2.	tevékenység, tapasztalat	tevékenység leírása, tapasztalatok és megfigyelés alapján	5–8 predikatív szerkezetből álló leíró szöveget tud alkotni tevékenységekről.	Képes leíró szöveget alkotni tevékenységekről.
1.4.3.3.	leírás személyekről	személyek jellemzése (valóságos személyek, történelmi alakok, irodalmi alkotások hősei)	5–8 predikatív szerkezetből álló jellemzést tud alkotni.	Ismert személyeket jellemezni tud a tanult szakszók alkalmazásával szövegyszerűen. Eközben helyesen tudja alkalmazni a következő szavakat: türelmes, kitartó, türelmetlen, önálló, önállótlan, szerény, dicsekvő, lelkiismeretes, pontos, alapos, felületes, pontatlan, fegyelmezett, fegyelmezetlen, őszinte, hazudós, bátor, gyáva, segítőkész, jószívű, önző, irigy, udvarias, udvariatlan, tapintatos, tapintatlan, gyengéd, durva, barátságos, barátságtalan, nyílt, közömbös, bizalmatlan, zárkózott, magabiztos, lelkiismeretfurdalásos, önmagában bizonytalan. Ezekkel a szavakkal önmagát is tudja jellemezni.
1.4.3.4.	leírás tárgyakról	tárgyak leírása	5–8 predikatív szerkezetből álló leíró szöveget tud alkotni tárgyokról.	Képes leíró szöveget alkotni tárgyokról.
1.4.3.5.	leírás térről	tér leírása (útbaigazítás kérésre, valamint érdeklődő vagy vendég felnőttek tájékoztatása saját kezdeményezésre)	5–8 predikatív szerkezetből álló leíró szöveget tud alkotni térről.	Képes leíró szöveget alkotni térről.
1.4.4.	társalgás	társalgás kiscsoportban, élmények, "távolos témák", elképzelt események alapján		
1.4.4.1.	szerepcsere	a szerepcsere gyakorlása	Kiscsoportos kommunikáció során általában nem szakítja félbe indokolatlanul mások beszédét.	Kiscsoportos kommunikáció során indokolatlanul nem szakítja félbe mások beszédét.

1.4.4.2.	az érintkezés nyelvi és nem nyelvi eszközei	az érintkezés nyelvi és nem nyelvi eszközeinek (térközsabályozás, testtartás, gesztus, arcjáték, tekintet, érintés, nem nyelvi hangadás) felismerése, kép, filmrészlet, a mindennapi élet elemzése közben, a nyelvi és nem nyelvi eszközök kezelésének gyakorlása	Tanítói kérésre ki tudja javítani kommunikációs hibáit (pl. nem megfelelő testtartás, tekintettartás hiánya, hibás térköz korrigálása, hangerő csökkentése vagy növelése).	Társakkal és felnőttekkel a tanult kommunikációs normáknak megfelelően érintkezik.
1.4.4.3.	az érintkezés nyelvi és nem nyelvi eszközeinek együttes működése	a nyelvi és nem nyelvi eszközök együttes működésének felismerése, viszonyuk megnevezése (ismétlés, ellentmondás, kiegészítés, hangsúlyozás, helyettesítés); a nyelvi és nem nyelvi eszközök együttes helyes használatának gyakorlása	Segítséggel felismeri és meg tudja nevezni az érintkezés nyelvi és nem nyelvi eszközeinek együttes működését és viszonyát.	Önállóan felismeri, meg tudja nevezni az érintkezés nyelvi és nem nyelvi eszközeinek együttes működését és viszonyát. Együtt képes használni ezeket az eszközöket.
1.4.4.4.	személyek érintkezési szokásai	személyek jellemzése érintkezési szokásaik alapján	Segítséggel képes ismert személyeket jellemezni érintkezési szokásaik alapján.	Önállóan képes ismert személyeket jellemezni érintkezési szokásaik alapján.
2.	<i>Szövegbefogadás, szövegértés</i>	<i>A szövegbefogadás és a szövegértés tanulása</i>		
2.1.	szándéknyilvánítás fogadása	a szándéknyilvánítás fogadásának tanulása		
2.1.1.	válaszolás tudakozódásra	a segítőkész válaszolás gyakorlása tudakozódásra	Kis segítséggel válaszolni tud a tudakozódásra a helyes nyelvi és nem nyelvi formák alkalmazásával.	Válaszolni tud a tudakozódásra a helyes nyelvi és nem nyelvi formák alkalmazásával.
2.1.2.	válaszolás meghívásra	az udvarias válaszolás gyakorlása meghívásra	Kis segítséggel válaszolni tud a meghívásra a helyes nyelvi és nem nyelvi formák alkalmazásával.	Válaszolni tud a meghívásra a helyes nyelvi és nem nyelvi formák alkalmazásával.
2.2.	szövegértés magyarázat befogadása, társalgás, vita során	szövegértés elbeszélő, leíró, magyarázó szövegek befogadása, valamint társalgás, vita során		
2.2.1.	figyelmes meghallgatás	a figyelmes meghallgatás gyakorlása kiscsoportban, az indokolatlan közbeszólás szükségletének leküzdése	Rövidebb terjedelmű magyarázó, leíró és elbeszélő szövegeket képes befogadni, kérdések segítségével tömörítve reprodukálni.	Hosszabb magyarázó, leíró és elbeszélő szövegeket képes befogadni, tömörítve reprodukálni.
2.2.2.	a kommunikáció körülményei az elhangzó szövegben	az elhangzó szövegben (esetleg képen) a kommunikáció körülményeinek (hely, idő, esemény, a közlés tárgya) felismerése és megnevezése	Segítséggel felismeri és meg tudja nevezni a kommunikáció körülményeit (hely, idő, esemény, a közlés tárgya) elhangzó szövegben.	Önállóan felismeri és meg tudja nevezni a kommunikáció körülményeit (hely, idő, esemény, a közlés tárgya) elhangzó szövegben.
2.2.3.	kérdésfeltevés	kérdésfeltevés a hiányzó vagy nem kellőképpen kifejtett információk tisztázására	Az elhangzó szöveggel kapcsolatban – segítséggel – fel tud tenni egy-két lényegre irányuló kérdést.	Az elhangzó szöveggel kapcsolatban lényegre irányuló kérdéseket tud feltenni.
2.2.4.	szerepcsere (tématartás, témaépítés, helyreigazítás)	szerepcsere gyakorlása az illemszabályoknak megfelelően (tématartás, témaépítés, helyreigazítás)	Kiscsoportos kommunikáció során - kis segítséggel - alkalmazkodni tud a társalgás szabályaihoz.	A szövegek alapján folyó vitában részt tud venni. Kiscsoportos kommunikáció során alkalmazkodni tud a társalgás szabályaihoz – spontán beszélgetések során is. Szövegalkotásában tematartó, témaépítő, a helyreigazítást tapintatosan és pontosan tudja végezni.

3.	<i>Kommunikációs zavarok felismerése</i>	<i>Kommunikációs zavarok tudatosítása: felismerésük mindennapi élethelyzetben és szövegelemzés alapján</i>		
3.1.	hallgatás	a hallgatás felismerése	Mindennapi élethelyzetek, kép és szöveg elemzése során segítséggel felismeri a hallgatást, mint kommunikációs hibát.	Mindennapi élethelyzetek, kép és szöveg elemzése során felismeri a hallgatást mint kommunikációs hibát, és tudja azt javítani. Kommunikációs hibákból eredő konfliktusok megoldására javaslatot tud tenni mindennapi élethelyzetekben és szöveg elemzése során.
3.2.	hazudás és elhallgatás	a hazudás és elhallgatás felismerése	Mindennapi élethelyzetek, kép és szöveg elemzése során segítséggel felismeri a hazudást és az elhallgatást, mint kommunikációs hibát.	Mindennapi élethelyzetek, kép és szöveg elemzése során felismeri a hazudást és az elhallgatást mint kommunikációs hibát, és tudja azt javítani.
3.3.	szóözön	a szóözön felismerése	Mindennapi élethelyzetek, kép és szöveg elemzése során segítséggel felismeri a szóözönt, mint kommunikációs hibát.	Mindennapi élethelyzetek, kép és szöveg elemzése során felismeri a szóözönt mint kommunikációs hibát, és tudja azt javítani.
3.4.	érzelmek	az érzelmek által elferdített közlés felismerése	Mindennapi élethelyzetek, szöveg elemzése során segítséggel felismeri az érzelmek által elferdített közlést.	Mindennapi élethelyzetek, szöveg elemzése során felismeri az érzelmek által elferdített közlést mint kommunikációs hibát, és tudja azt javítani.
3.5.	félreértés	a félreértés felismerése	Mindennapi élethelyzetek, szöveg elemzése során segítséggel felismeri a félreértést, mint kommunikációs hibát.	Mindennapi élethelyzetek, szöveg elemzése során felismeri a félreértést mint kommunikációs hibát, és tudja azt javítani.
3.6.	kettős értelem	a kettős értelem felismerése	Mindennapi élethelyzetek, kép és szöveg elemzése során segítséggel felismeri a kettős értelmű közlést, mint kommunikációs hibát.	Mindennapi élethelyzetek, kép és szöveg elemzése során felismeri a kettős értelmű közlést mint kommunikációs hibát, és tudja azt javítani.
3.7.	közhelyek	a közhely felismerése	Mindennapi élethelyzetek, szöveg elemzése során segítséggel felismeri a közhelyet, mint kommunikációs hibát.	Mindennapi élethelyzetek, szöveg elemzése során felismeri a közhelyet mint kommunikációs hibát, és tudja azt javítani.
4.	<i>Érintkezési, kapcsolatfelvételi szokások</i>	<i>Érintkezési, kapcsolatfelvételi szokások történetének tanulása mimitizálással, szövegolvasással, képelemzéssel</i>		
4.1.	érintkezési szokások eredete	néhány érintkezési szokás eredetének megismerése	Olvasmányélményei alapján - kis segítséggel - rövid ismertetést tud adni társainak egy-két közismert érintkezési szokás eredetéről.	Néhány érintkezési szokás eredetéről érdeklődést felkeltő ismertetést tud adni társainak.

4.2.	érintkezési szokások jeles napokra	néhány érintkezési szokás megismerése tájegységként jeles napokon	Olvasmányélményei, személyes tapasztalatai alapján – kis segítséggel – rövid ismertetést tud adni társainak egy-két jeles napi érintkezési szokás eredetéről.	Szabadon választott tájegység jeles napi érintkezési szokásairól érdeklődést felkeltő ismertetést tud adni társainak.
4.3.	érintkezési szokások népünk történetében	néhány érintkezési szokás megismerése népünk történetéből	Olvasmányélményei alapján - kis segítséggel - rövid ismertetést tud adni társainak egy-két érintkezési szokásról a magyarság történetéből.	A magyarság történetéből vett néhány érintkezési szokásról érdeklődést felkeltő ismertetést tud adni társainak.
4.4.	érintkezési szokások más népeknél	más népeknél néhány érintkezési szokásának megismerése	Olvasmányélményei alapján - kis segítséggel - rövid ismertetést tud adni társainak más népek egy-két érdekes érintkezési szokásáról.	Szabadon választott más ország népeinél tetten érhető érintkezési szokásról érdeklődést felkeltő ismertetést tud adni társainak.
III.	ILLEM	AZ ILLEM TANULÁSA		
1.	<i>Az iskolai viselkedésre vonatkozó illemszabályok</i>	<i>Az iskolai viselkedésre vonatkozó illemszabályok tanulása</i>	Az iskolai viselkedésre vonatkozó illemszabályokat kevés segítséggel fel tudja sorolni, képes illemtudóan viselkedni. Ha hibázik, kis segítséggel javítani tudja illemtudóan viselkedését.	Ismeri és önállóan meg tudja fogalmazni az iskolai viselkedésre vonatkozó normákat. Általában meg is tartja azokat.
2.	<i>Az étkezés (terítés, evés) illemszabályai</i>	<i>Az étkezés (terítés, evés) gyerekekre, illetve felnőttekre vonatkozó illemszabályainak tanulása</i>	Ismeri az étkezés illemszabályait. Étkezés közben tud illemtudóan viselkedni. Ha hibázik, kis segítséggel javítani tudja illemtudóan viselkedését.	Ismeri és önállóan meg tudja fogalmazni az étkezés (terítés, evés) illemszabályait. Általában meg is tartja azokat.
3.	<i>A közlekedésre vonatkozó illemszabályok (gyalogos közlekedés; autóbuszon, villamoson, trolibuszon, vonaton, repülőgépen, hajón, személygépkocsin való közlekedés)</i>	<i>A közlekedésre vonatkozó, a gyerekeket, ill. a felnőtteket érintő illemszabályok tanulása</i>	Ismer néhányat a közlekedésre vonatkozó illemszabályok közül. A gyalogos közlekedés közben általában illemtudóan tud viselkedni.	Ismeri és önállóan meg tudja fogalmazni a közlekedés során megtartandó normákat. Viselkedése megfelel az illemszabályoknak.
4.	<i>Az otthoni viselkedés illemszabályai</i>	<i>Az otthoni viselkedés (felnőtteket is érintő) illemszabályok tanulása</i>	Ismer néhány olyan illemszabályt, amely az otthoni viselkedésre vonatkozik.	Ismeri az otthoni viselkedésre vonatkozó illemszabályokat.
5.	<i>A jó megjelenés, (ápoltság, testi tisztaság, öltözködés, ruházat tisztasága) illemszabályai</i>	<i>A jó megjelenés, (ápoltság, testi tisztaság, öltözködés, ruházat tisztasága) illemszabályainak tanulása, tekintettel a felnőtteket is érintő szabályokra is</i>	Ismer néhány olyan illemszabályt, amely a jó megjelenésre vonatkozik.	Tudja, mit jelent jó megjelenésűnek lenni.
6.	<i>A vásárlás illemszabályai</i>	<i>A vásárlás - felnőtteket is érintő - illemszabályainak megismerése, tanulása</i>	Vásárlás közben általában képes illemtudóan viselkedni.	Ismeri és önállóan meg tudja fogalmazni a vásárlásra vonatkozó, tanult illemszabályokat.
7.	<i>A szabadidős tevékenységekre vonatkozó illemszabályok</i>	<i>A szabadidős tevékenységekre vonatkozó illemszabályok tanulása</i>		
7.1.	a könyvek és a könyvtár használatának illemszabályai	a könyvek használata és a könyvtárban való viselkedés illemszabályainak tanulása	Tudja, hogyan kell viselkednie könyvtárban, hogyan illik használni a kölcsönzött könyveket.	Önállóan fel tudja idézni a könyvtárban való viselkedés és a könyvhasználat illemszabályait. A könyvtárban illemtudóan viselkedik.

7.2.	a mozi- és színházlátogatás illemszabályai	a mozi- és a színházlátogatás illemszabályainak tanulása	Tudja, hogyan illik viselkednie moziban, színházban.	Önállóan fel tudja idézni a moziban, színházban megtartandó viselkedési normákat. A moziban, színházban illemtudóan viselkedik.
7.3.	a kiállítás- és múzeumlátogatás illemszabályai	a kiállítás- és múzeumlátogatás illemszabályainak tanulása	Tudja, hogyan illik viselkednie kiállításon, múzeumban.	Önállóan fel tudja idézni a kiállítás és múzeumlátogatás közben érvényesítendő illemszabályokat. Kiállításon, múzeumban illemtudóan viselkedik.
7.4.	a televíziózás illemszabályai	a televíziózás illemszabályainak tanulása	Ismeri a televíziózás illemszabályait.	Ismeri és képes megtartani a televíziózás illemszabályait.
7.5.	a játék, sport illemszabályai	a játék és a sportolás illemszabályainak tanulása	Ismeri a játék és a sportolás közben megtartandó illemszabályokat.	Ismeri és általában megtartja a játék és a sportolás közben megtartandó illemszabályokat.
7.6.	a kirándulás, túra illemszabályai	kirándulás, túra illemszabályainak tanulása	Ismeri a kirándulás, túra közben megtartandó illemszabályokat.	Ismeri és általában megtartja a kirándulás, túra közben megtartandó illemszabályokat.
7.7.	az üdülés, strandolás illemszabályai	az üdülés, strandolás illemszabályainak tanulása	Ismeri az üdülés, strandolás közben megtartandó illemszabályokat.	Ismeri és általában megtartja az üdülés, strandolás közben megtartandó illemszabályokat.
7.8.	a külföldön való viselkedés illemszabályai	a külföldön való viselkedés illemszabályainak tanulása	Ismeri a külföldön való viselkedés illemszabályait.	Ismeri és általában megtartja a külföldön való viselkedés illemszabályait.
8.	<i>Az ajándékozás illemszabályai</i>	<i>Az ajándékozás (ajándékozás, ajándékfogadás) felnőtteket is érintő illemszabályainak tanulása</i>	Ismeri az ajándékozás, ajándékfogadás illemszabályait.	Ismeri és megtartja az ajándékozás, ajándékfogadás illemszabályait.
9.	<i>Az írásbeli érintkezésre (levél, távirat, képes levelezőlap) vonatkozó illemszabályok</i>	<i>Az írásbeli érintkezésre (levél, távirat, képes levelezőlap) vonatkozó illemszabályok tanulása</i>	Ismeri az írásbeli érintkezésre vonatkozó illemszabályokat.	Ismeri és általában megtartja az írásbeli érintkezésre vonatkozó illemszabályokat.
10.	<i>A telefonálás, a mobiltelefonálás illemszabályai SMS-írás szabályai, a netikett-normák</i>	<i>A telefonálás, a mobiltelefonálás illemszabályainak tanulása Az sms-írás szabályainak gyakorlása. A netikett normák megismerése és követése.</i>	Ismeri a telefonálásra, a mobiltelefonálásra vonatkozó illemszabályokat.	Ismeri és megtartja a telefonálásra, a mobiltelefonálásra vonatkozó illemszabályokat. Tud helyesen sms-t küldeni.
11.	<i>Az elsősorban felnőttek tevékenységével (diplomáciával, kitüntetések átadásával, viselésével) kapcsolatos illemszabályok</i>	<i>Az elsősorban felnőttek tevékenységével (diplomáciával, kitüntetések átadásával, viselésével) kapcsolatos illemszabályok megismerése</i>	Ismer néhány elsősorban felnőttek tevékenységével (diplomáciával, kitüntetések átadásával, viselésével) kapcsolatos illemszabályt.	Ismeri az elsősorban felnőttek tevékenységével (diplomáciával, kitüntetések átadásával, viselésével) kapcsolatos illemszabályokat.
D/	FOGALMAZÁS	FOGALMAZÁS TANULÁSA		
I.	KÜLÖNBÖZŐ MŰFAJÚ SZÖVEGEK KÉSZÍTÉSE ÉS KORRIGÁLÁSA	KÜLÖNBÖZŐ MŰFAJÚ SZÖVEGEK KÉSZÍTÉSÉNEK ÉS KORRIGÁLÁSÁNAK IRÁNYÍTÁSA		

1.

*Az elbeszélés**Az elbeszélés tanulása*

Tud legalább 4–6 predikatív szerkezetet tartalmazó elbeszélést ími. Az elkészült szövegben nincs 4-nél több koherenciahiba, illetve 3-nál több nyelvhelyességi hiba.

Tud 5–20 predikatív szerkezetet tartalmazó elbeszélő szöveget ími. A szövegben nem vét 2-nél többször a koherencia, valamint a nyelvhelyesség ellen. A párbeszédeket írásban tudja jelölni.

1.1.	második személy	a második személy megválasztása	Egy tetszés szerint megadott vagy választott elbeszélés témájához segítséggel megtalálja a releváns második személyt.	Egy tetszés szerint megadott vagy választott elbeszélés témájához önállóan megtalálja a releváns második személyt. Több lehetséges második személyt is képes kiválasztani.
1.2.	címadás	a választott téma leszűkítése címmel	Egy tetszés szerint megadott vagy választott elbeszélés témájához - a téma leszűkítése érdekében - segítséggel címváltozatokat képes megfogalmazni.	Egy tetszés szerint megadott vagy választott elbeszélés témájához - a téma leszűkítése érdekében - önállóan képes címváltozatokat megfogalmazni.
1.3.	időrend	az elbeszélés leírása időrendben	Segítséggel képes az eseménysor időrendjét írásban rögzíteni az időbeliséget kifejező fővevekkel, időhatározószókkal, időpontot, időtartamot kifejező számvevekkel élve, vázlatban és a vázlatot részletezve.	Önállóan képes az eseménysor időrendjét írásban rögzíteni az időbeliséget kifejező fővevekkel, időhatározószókkal, időpontot, időtartamot kifejező számvevekkel élve, vázlatban és a vázlatot részletezve.
1.4.	szerepcseré jelölése	az eseményben megvalósuló szerepcseré jelölése párbeszédes formában	Segítséggel képes az eseményben megvalósuló szerepcserét párbeszédes formában jelölni.	Önállóan képes az eseményben megvalósuló szerepcserét párbeszédes formában jelölni.
1.5.	szövegkorrekció	az elkészült szöveg javítása		
1.5.1.	második személy beavatottsága	az önkorrekció a második személy, az olvasó beavatottsága szempontjából	Segítséggel képes egy általa vagy más által készített elbeszélést javítani - ismerve a második személyt, annak beavatottságát, az elbeszélés eseményre vonatkozó előismereteit.	Ki tudja javítani saját vagy mások elbeszélését - ismerve a második személyt, annak beavatottságát, az elbeszélés eseményre vonatkozó előismereteit.
1.5.2.	időrend és mondatrend	az időrendnek megfelelő mondatrend helyességének ellenőrzése	Segítséggel képes a tényleges időrendnek megfelelő mondatrend javítására egy tetszés szerinti elbeszélésben.	Önállóan képes a tényleges időrendnek megfelelő mondatrend javítására egy tetszés szerinti elbeszélésben.
1.5.3.	felesleges mondatok törlése	a témához nem tartozó felesleges mondatok törlése	Segítséggel felismeri az elbeszélés témájához nem tartozó mondatokat. Egy-két minta alapján képes azok önálló javítására.	Önállóan felismeri az elbeszélés témájához nem tartozó mondatokat. Egy-két minta alapján képes azok önálló javítására.
1.5.4.	nem megfelelő szavak, szókapcsolat helyettesítése	a nem megfelelő szavak, szókapcsolatok "kicsérése"	Segítséggel felismeri az elbeszélés bekezdésnyi egységeibe (szövegegységeibe) rosszul illeszkedő - helytelen vonzatú - szavakat, szókapcsolatokat. Egy-két minta alapján képes azok javítására.	Önállóan felismeri az elbeszélés bekezdésnyi egységeibe (szövegegységeibe) rosszul illeszkedő - helytelen vonzatú - szavakat, szókapcsolatokat. Egy-két minta alapján képes azok javítására.
2.	Hír, hirdetés, meghívó	A hír, a hirdetés, a meghívó készítésének gyakorlása	Adott hír, hirdetés, meghívó témájának körülhatárolása alapján - kis segítséggel - képes e műfajok követelményeinek megfelelő szöveget alkotni.	Adott vagy maga által választott - valós helyzetnek megfelelő - hír, hirdetés, meghívó témájának önálló körülhatárolása alapján képes e műfajok követelményeinek megfelelő szöveget alkotni.

3.	<i>Riport</i>	<i>A riport tanulása</i>		
3.1.	második személy	a második személy megválasztása	A riport témájának megadása alapján segítséggel meg tudja keresni a második személyt.	A riport témájának megadása alapján önállóan meg tudja keresni a második személyt.
3.2.	problémagyűjtés	a problémák összegyűjtése, kérdések megfogalmazása a választott témában	Adott témák közül tetszés szerint kiválasztott témában segítséggel képes a problémák összegyűjtésére és azok különböző nézőpontú megfogalmazására.	Adott témák közül tetszés szerint kiválasztott témában önállóan képes a problémák összegyűjtésére és azok különböző nézőpontú megfogalmazására.
3.3.	riportkészítés	a riport megfogalmazása	Valóságos élethelyzetek alapján - segítséggel - képes a riport műfajának megfelelően szöveget alkotni.	Valóságos élethelyzetek alapján önállóan képes a riport műfajának megfelelően szöveget alkotni.
3.4.	riportjavítás	a riport javítása: önkorrekción a 3. 1.-3. 2. alapján	Segítséggel saját és más által írt - a riport műfajának megfelelő - szöveg javítására képes.	Saját és más által írt - a riport műfajának megfelelő - szöveg önálló javítására képes.
4.	<i>Leírás</i>	<i>A leírás tanulása</i>	Önállóan tud legalább 4-6 predikatív szerkezetből álló leíró szöveget alkotni tárgyról, élőlényről, tevékenységről. Leírásának tud címet adni. Leírása 4-nél több koherenciahibát és 3-nál több nyelvhelyességi hibát nem tartalmaz.	Tud önállóan 5-15 predikatív szerkezetből álló leíró szöveget írni tárgyról, élőlényekről, térről, tevékenységről. A szöveg mondatait önállóan tudja a választott szempont szerint rendezni. Leírása 2-4-nél több koherenciahibát és 2-nél több nyelvhelyességi hibát nem tartalmaz.
4.1.	a második személy	a második személy megválasztása	Egy tetszés szerint megadott vagy választott leírás témájához kis segítséggel megtalálja a releváns második személyt.	Egy tetszés szerint megadott vagy választott leírás témájához önállóan megtalálja a releváns második személyt. Több lehetséges második személyt is képes kiválasztani.
4.2.	a választott téma leszűkítése címmel	a választott téma leszűkítése címmel	Egy tetszés szerint megadott vagy választott leírás témájához - a téma leszűkítése érdekében - kis segítséggel képes címváltozatokat megfogalmazni.	Egy tetszés szerint megadott vagy választott leírás témájához - a téma leszűkítése érdekében - önállóan képes címváltozatokat megfogalmazni.
4.3.	a leírás szempontjai	a leírás szempontja(i)nak megválasztása	Egy tetszés szerint megadott vagy választott témához a felkínált és lehetséges leírasi szempontok sorából segítséggel ki tudja választani a legrelevánsabbat.	Egy tetszés szerint megadott vagy választott témához a felkínált és lehetséges leírasi szempontok sorából önállóan ki tudja választani a legrelevánsabbat.
4.4.	a leírás javítása	a leírás javítása: önkorrekción a 4.1.-4. 3. alapján	Segítséggel saját és más által írt - a leírás műfajának megfelelő - szöveg javítására képes.	Saját és más által írt - a leírás műfajának megfelelő - szöveg önálló javítására képes.
5.	<i>A jellemzés</i>	<i>A jellemzés gyakorlása tanult irodalmi hős(ök) jellemzésével</i>		

5.1.	a második személy megválasztása	a második személy megválasztása	Egy tetszés szerint megadott vagy választott irodalmi hős jellemzéséhez kis segítséggel megtalálja a releváns második személyt.	Egy tetszés szerint megadott vagy választott irodalmi hős jellemzéséhez önállóan megtalálja a releváns második személyt. Több lehetséges második személyt is képes kiválasztani.
5.2.	a megismertetésre kiválasztott irodalmi hős vagy jól ismert irodalmi személyiség jellemének bemutatása	a megismertetésre kiválasztott irodalmi hős vagy jól ismert irodalmi személyiség jellemének bemutatása cselekedetei, magatartása alapján	Az író által alkotott vagy népmesei hősről az adott szövegében felismerhető cselekedetek, magatartások alapján jellemzést tud készíteni.	Az író által alkotott vagy népmesei hősről az adott szövegében felismerhető cselekedetek, magatartások eredeti bővítésével, kiegészítésével jellemzést tud készíteni.
5.3.	a jellemzés javítása	a jellemzés javítása: önkorrekción a 5.1.–5.2. alapján	Segítséggel saját és más által írt - a jellemzés műfajának megfelelő - szöveg javítására képes.	Saját és más által írt - a jellemzés műfajának megfelelő - szöveg önálló javítására képes.
6.	<i>A levél</i>	<i>A levélírás gyakorlása</i>	Tud magánlevelet írni ismert felnőtteknek és gyerekeknek, amelyben hibátlan a megszólítás és a záradék.	Tud magánlevelet és hivatalos levelet írni ismert felnőtteknek és gyerekeknek, illetve iskolájának, amelyben hibátlan a megszólítás és a záradék.
6.1.	a levél címzettje	a levél címzettjének: a második személynek a megválasztása	Ki tudja választani a levél címzettjét, a második személyt az általa ismert személyek köréből.	Ki tudja választani a levél címzettjét, a második személyt az általa ismert és nem ismert természetes és jogi személyek köréből.
6.2.	a levél tárgya	a levél tárgyának megválasztása	Képes megválasztani a levél tárgyát - önmagát foglalkoztató témák, problémák világából - tekintettel a levél adelvát és lehetséges címzettjére.	Képes megválasztani a levél tárgyát - önmagát, illetve a vele kapcsolatban lévő kortárs csoportot foglalkoztató témák, problémák világából - tekintettel a levél adekvát és lehetséges címzettjére.
6.3.	kommunikációs funkciók a levélben	kommunikációs funkciók érvényesítése levélben		
6.3.1.	kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás és -zárás a levélben	kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás és -zárás a levélben	Ismeri a levélíráshoz szükséges kapcsolatfelvételi, kapcsolattartási és levélzárási normákat. Segítséggel meg tudja azokat valósítani.	Ismeri a levélíráshoz szükséges kapcsolatfelvételi, kapcsolattartási és levélzárási normákat. Önállóan meg tudja azokat valósítani.
6.3.2.	a megismertető és az érzelmi elemek aránya, elrendezése a levélben	a megismertető és az érzelmi elemek aránya, elrendezése a levélben a címzettől, a témától és a levélíró mondandójától függően		
6.3.1.	a leíró, elbeszélő, jellemző részletek a levélben	a leíró, elbeszélő, jellemző részletek a levélben	Segítséggel - saját és mások (nem bizalmas jellegű leveleiben) - képes elkülöníteni bekezdésekkel a leíró, elbeszélő és jellemző részleteket.	Saját és mások (nem bizalmas jellegű leveleiben) önállóan képes elkülöníteni bekezdésekkel a leíró, elbeszélő és jellemző részleteket.

6.3.2.2.

a levél hangneme

a levél hangneme: tárgyilagos,
humorosSegítséggel dönteni tud a
levél hangnemének
megválasztásáról. Képes
annak nyelvi kifejezésére
is.Önállóan tud dönteni a
levél hangnemének
megválasztásáról. Képes
annak nyelvi kifejezésére
is.

6.4.	az íráskép	az íráskép mint a levélíró igényességének mutatója	Különböző méretű levélpapíron (levelezőlapon, képeslapon) képes segítséggel igényes, személyére nézve kedvező benyomást keltő írásképet produkálni.	Különböző méretű levélpapíron (levelezőlapon, képeslapon) önállóan képes igényes, személyére nézve kedvező benyomást keltő írásképet produkálni.
6.5.	a levél javítása	a levél javítása: önkorrektó az I.6.1.–6.3. alapján	Segítséggel képes a levélírás műfaji követelményeinek megfelelően javítani saját vagy mások levelét.	Önállóan képes a levélírás műfaji követelményeinek megfelelően javítani saját vagy mások levelét.
7.	<i>Könyvismertetés</i>	<i>A könyvismertetés tanulása</i>	Segítséggel tud könyvismertetést fogalmazni, amely a könyv lényeges adatain kívül tartalmazza a témát és a beszélő véleményét is.	Önállóan tud könyvismertetést fogalmazni, amely a könyv lényeges adatain kívül tartalmazza a témát és a beszélő véleményét is.
8.	<i>A szövegtömörítés</i>	<i>A szövegtömörítés tanulása</i>		
8.1.	a tételmondat	tételmondat megkeresése	Bekezdésnyi szövegegységben segítséggel képes a tételmondatot megkeresni, s ha indokolt, áthelyezni.	Bekezdésnyi szövegegységben önállóan képes a tételmondatot megkeresni, s ha indokolt, áthelyezni.
8.2.	vázlatkészítés	vázlatkészítés		
8.2.1.	vázlat készítése meglévő szöveg tömörítésével	vázlat készítése meglévő szöveg tömörítésével	Segítséggel képes adott szöveg alapján vázlatot készíteni.	Önállóan képes adott szöveg alapján vázlatot készíteni.
8.2.2.	szövegalkotást segítő vázlat	szövegalkotást segítő vázlat készítése	Segítséggel képes vázlatot összeállítani egy leírandó vagy elmondandó szöveghez.	Önállóan képes vázlatot összeállítani egy leírandó vagy elmondandó szöveghez.
8.3.	jegyzetelés	elhangzó és írott szöveg jegyzetelése	Ismeri azokat az alapvető szempontokat, amelyek alapján a szóban és írásban realizálódó szövegeket jegyzetelni lehet. Segítséggel jegyzeteket készít.	Ismeri azokat az alapvető szempontokat, amelyek alapján a szóban és írásban realizálódó szövegeket jegyzetelni lehet. Önállóan készít jegyzeteket.
II.	SZÖVEGTANI ÉS NYELVHELYESSÉGI ISMERETEK	SZÖVEGTANI ÉS NYELVHELYESSÉGI ISMERETEK TANULÁSA		
1.	<i>Nyelvhelyességi ismeretek: az alanyváltás hiánya és a hiányzó alany</i>	<i>Nyelvhelyességi ismeretek alkalmazása: az alanyváltás hiányának felismerése, valamint a hiányzó alany pótlásának gyakorlása</i>	A tankönyv és a feladatgyűjtemény rövid feladatai közül segítséggel meg tudja oldani azokat, amelyek a névelőhasználat javítását, az alanyváltásból adódó hibák javítását, a főnévi igenév állítmányi használatának javítását és az előfeltevések megfogalmazását igénylik.	A tankönyv és a feladatgyűjtemény rövid feladatai közül meg tudja oldani azokat, amelyek a névelőhasználat javítását, az alanyváltásból adódó hibák javítását, a főnévi igenév állítmányi használatának javítását és az előfeltevések megfogalmazását igénylik.
2.	<i>Értelemzavaró egyeztetési hibák</i>	<i>Értelemzavaró egyeztetési hibák (alany-állítmány, utaló névmások) javítása szövegrészekben, a tanuló saját fogalmazásában</i>	A tankönyv és a feladatgyűjtemény rövid feladatai közül meg tudja oldani azokat, amelyek az alany és az állítmány egyeztetését igénylik.	A tankönyv és a feladatgyűjtemény rövid feladatai közül meg tudja oldani azokat, amelyek az alany és az állítmány egyeztetését igénylik.

3.

<i>Előre- és hátrautalás</i>

<i>Előre- és hátrautalás névmásokkal és más anaforikus, kataforikus elemekkel</i>

3.1.	utaló elemek	utaló elemek keresése kész szövegrészekben, felhasználása szövegalkotás során	Ismeri azokat a szófajokat, amelyek utaló elemekké válhatnak a szövegekben. Segítséggel alkalmazni tudja azokat a szövegalkotás során.	Ismeri azokat a szófajokat, amelyek utaló elemekké válhatnak a szövegekben. Azokat önállóan alkalmazni tudja a szövegalkotás során.
3.2.	szövegkorrigálás	szövegkorrigálás: utaló elemek pótlása vagy javítása hibásan szerkesztett fogalmazvány-részekben	Hibásan szerkesztett fogalmazvány-részekben segítséggel javítani, illetve pótolni tudja a hibás vagy hiányzó utaló elemeket.	Hibásan szerkesztett fogalmazvány-részekben önállóan tudja javítani, illetve pótolni a hibás vagy hiányzó utaló elemeket.
4.	<i>A tematikus főnév és a szinonimák</i>	<i>A tematikus főnév és a szinonimák alkalmazásának tanulása</i>	Adott szöveg mondatai között segítséggel kapcsolatot tud teremteni tematikus főnevekkel. Ismétlődő szavakat - szintén segítséggel - ki tud cserélni szinonimákra.	Adott szöveg mondatai között kapcsolatot önállóan tud teremteni tematikus főnevekkel. Ismétlődő szavakat ki tud cserélni szinonimákra.
5.	<i>Terjengősség</i>	<i>Terjengősség javítása szövegrészekben, a tanuló saját fogalmazásában</i>	Saját fogalmazványaiban segítséggel javítani tudja a terjengősséget.	Saját és mások fogalmazványaiban önállóan tudja javítani a terjengősséget.
6.	<i>Rosszul elhelyezett tételmondat</i>	<i>Rosszul elhelyezett tételmondat helyének megkeresése a szövegben, a szöveg átszerkesztése</i>	Segítséggel meg tudja keresni a rosszul elhelyezett tételmondatot a szövegben.	Meg tudja keresni a rosszul elhelyezett tételmondatot a szövegben. Önállóan képes a szöveget átszerkeszteni.
7.	<i>A szövegkorrigálás</i>	<i>A szövegkorrigálás tanulása, tekintettel az első és a második személy közös ismeretére</i>		
7.1.	adott mondatok lehetséges előfeltevései	adott mondatok lehetséges előfeltevéseinek megfogalmazása	Segítséggel felismeri adott mondatok lehetséges előfeltevéseit.	Felismeri és meg tudja fogalmazni adott mondatok lehetséges előfeltevéseit.
7.2.	saját, illetve más gyerekek fogalmazásának javítása	saját fogalmazás, illetve más gyerekek szövegeinek javítása abból a szempontból, hogy a második személy számára elegendő információt tartalmaz-e a szöveg	Szövegeit tanítói jelölések alapján javítani tudja.	Szövegeit tanítói jelölések alapján javítani tudja. Egy vagy két adott szempont szerint önálló korrigálást is tud végezni.
8.	<i>A határozott és a határozatlan névelő koherenciateremtő szerepe</i>	<i>A határozott és a határozatlan névelő koherenciateremtő szerepének tanulása szövegrészek grammatikai elemzésével, valamint a hiányzó névelők pótlásával</i>	Saját és mások szövegében segítséggel pótolni, illetve javítani tudja a hiányzó vagy a helytelenül megadott névelőket.	Tisztában van a határozott és a határozatlan névelő koherenciateremtő szerepével. Saját és mások szövegében pótolni, illetve javítani tudja a hiányzó vagy a helytelenül megadott névelőket.

I. Olvasás

- a) A tanuló ismerje a gyors szemmozgást fejlesztő gyakorlatok nevét s a tevékenységvégzés módját. Figyelmét tudja összpontosítani legalább 8-10 percig e gyakorlatok sikeres végzéséhez.
- b) Találja meg a nyomdai hibákat az először olvasott szövegben, amely nem tartalmaz idegen eredetű szavakat.
- c) A nyomdai hibákat tartalmazó feladatokkal szerezzen jártasságot azok olvasásában. Állítódjon be a szövegolvasás során arra, hogy a nyomdai hibák ne akadályozzák a megértést, és ne hátráltassák az olvasás tempóját.
- d) Tudjon némán olvasni 1 perc alatt 170-180 szóból (900 betűből) álló ismeretterjesztő szöveget.
- e) Tudjon 2 perc alatt elolvasni 170-180 szóból (900 betűből) álló ismeretterjesztő szöveget. Ez idő alatt legyen képes megoldani feleletválasztással a szöveghez kapcsolódó adatkeresési és lényegkiemelési feladatokat. Hibáit önállóan javítsa.
- f) Felkészülés nélkül tudjon olvasni 140 szóból (700 betűből) álló szöveget legfeljebb 1 perc alatt. Olvasás közben a hangos olvasási hibák közül legfeljebb 1-2 újrakezdési vagy más olvasási hibát követhet el.
- g) Legyen képes a szövegből adatokat keresni a szöveg végigolvasása nélkül. Tudjon tájékozódni az adatok formai jegyei és a szövegszakaszok alapján.
- h) A szöveg tipográfiai tagolódása (címe, alcíme, ábrák, kiemelések) alapján tudjon kérdéseket megfogalmazni a szöveg várható információiról. Tudjon állításokat mondani a szöveg témájáról. Állítódjon be ismeretszerzési magatartásra.
- i) A könyv adatai (tartalomjegyzéke, bevezetője, ismertetője, a fejezetek) alapján tudjon értékjelentést megfogalmazni a könyv végigolvasása nélkül. Tudja eldönteni, hogy érdeklődési körébe tartozik-e a könyv.
- j) Legyen képes arra, hogy a szövegben előforduló nem idegen eredetű és háttérismeretet nem feltételező, de általa ismeretlen jelentésű szavakat a szövegkörnyezet alapján megértse, s a szövegben előforduló jelentésében alkalmazni tudja.
- k) A szöveg megértéséhez önállóan keressen szavakat lexikonból, szakszótárból. A jelentésmagyarázatok közül tudja kiválasztani a szónak a szövegben használt jelentését.
- l) Olvasás közben önállóan tudjon készíteni tömör feljegyzést, jegyzetet.
- m) Legyen szokása az ismeretterjesztő szövegek olvasásakor a szövegfeldolgozás algoritmusa szerinti tanulás.
 1. Tájékozódó jellegű, áttekintő olvasás;
 2. szövegelemző olvasás, jegyzetelés;
 3. ismereteket bevéső, ismétlő olvasás.
- n) Tudjon szöveghez kapcsolódó ábrákat, térképeket, időrendi táblákat, modelleket olvasás közben megérteni, a tanító segítségével elemezni.
- o) A publicisztikai szövegek közül ismerje fel a cikket, interjút, riportot, recenziót, kritikát. Legyen képes kommunikációs szempontból elemezni a tanult műfajokat.

II. Felolvasás

- a) Tudjon önállóan 8-10 perc alatt felkészülni 100-150 szavas prózai szöveg, vers felolvasására. Elemezze és jelölje önállóan a szöveget a felolvasás szempontjából. Emelje ki a szöveg lényegét. Jelölje a szüneteket, valamint a hangsúlyok és a tekintetváltás helyét.
- b) A prózai szöveget, a verset tudja felolvasni helyes artikulációval, időtartammal, hangsúlyozással, hanglejtéssel és ritmussal. A szüneteket és a levegővételi helyeket helyesen válassza meg.
- c) Felolvasáskor tudja elkülöníteni a szöveg (vers) lényegét, a mondanivalót hangszín-, tempó- és hangerőváltással.
- d) Olvasás közben gyakorolja az 1. személy szerepét. A felolvasásra megtervezett szövegrésznel tekintsen a hallgatóságra.
- e) Az elbeszélés felolvasása közben tudjon arcmimikájával érzelmeket közvetíteni.

III. Önművelés

- a) Tudjon önállóan megkeresni 1-1 könyvet (a könyv adatai alapján) katalógusban. Szépirodalmi és ismeretterjesztő könyveket önállóan tudjon megkeresni a szabadpolcon a katalóguscéduláról leolvasható raktári jelzet segítségével.
- b) Tudja felidézni az ETO főosztályait.
- c) Tudjon önállóan szavakat keresni a Helyesírási tanácsadó szótárból és a Magyar értelmező kéziszótárból, szaklexikonból, szakszótárból.
- d) Tudjon könyvek (antológiák), folyóiratok tartalomjegyzéke alapján címetek megkeresni a könyvben, folyóiratban.
- e) Legyen szokása, hogy a könyvek, folyóiratok olvasása előtt azok tartalomjegyzékét olvassa el.
- f) Tudjon tájékoztató lapok egyes rovataiban könyvismertetések megkeresni könyvcímek, szerzők neve vagy kiadók megnevezése alapján.
- g) Ismerjen országos és helyi (megyei) napilapokat.
- h) Az önállóan olvasott könyveket tudja társainak ismertetni.
- i) Ismerje az osztállyal közösen meglátogatott művelődési intézmények nevét, címét, az ott végezhető tevékenységeket (szakkörök nevét), nyitvatartási idejét.
- j) Ismerje a helyi művelődési intézmények programját hirdető plakátok helyét. Tudja, hol szerezhetők meg a művelődési intézmények programját közlő rendszeres kiadványok.
- k) Tudja felidézni, az osztállyal közösen vagy egyedül megtekintett előadás, tárlat címét, témáját, a főbb szereplőket, illetve néhány kiállítási tárgy nevét, mű címét, alkotója nevét.
- l) Rádió- és Televízióújságokban tudja megkeresni a gyermek- és felnőttműsorokat. Ismerje legalább 6-7 sorozat jellegű műsor (gyermek- és felnőttműsor) címét, sugárzási idejét, a főbb szerepeket, a műsorvezető, szerkesztő nevét.
- m) Tudjon önállóan ismereteket tartósan bevésni a tanult tanulási algoritmus szerint.

IV. Helyesírás

- a) Hibátlanul másol.
- b) Diktálás utáni írás közben a helyesírási szótár vagy szabályzat segítségével minden esetben meg tudja oldani helyesírási problémáit.
- c) Fogalmazás közben elkövetett hibáit helyesírási szótár és szabályzat segítségével több-kevésbé javítani tudja. Ilyenkor már csak ritkán marad hibája. Ha valaki felhívja azokra is a figyelmét, akkor minden hibáját ki tudja javítani.

V. Nyelvtan

- a) Felismeri és meg tudja nevezni 4-7 szószerkezetből álló egyszerű mondatokban és mellérendelt tagmondatokban a tanult szószerkezeteket.
- b) Meg tudja állapítani az egyszerű mondatok alanyi és állítmányi részét.
- c) Felismeri és meg tudja nevezni 4-7 szószerkezetből álló egyszerű mondatban és mellérendelt tagmondatban a tanult mondatrészeket.
- d) Felismeri és meg tudja nevezni a tanult szófajtákat todalékos formában is.
- e) Képes egyszerű mondatok ábrázolására.
- f) Grammatikai elemzés közben képes egymás után háromszor szempontot váltani.
- g) Egy kis segítséggel képes a szórenddel kapcsolatos hibáit javítani.
- h) Tud szűkítést, bővítést, helyettesítést, kapcsolást – és egy kis segítséggel – átalakítást végezni.
- i) Az igéket minden esetben a tárgyas és az alanyi ragozás szabályainak megfelelően használja.
- j) Minden esetben helyesen használja a –nák és a –nék, illetve a –ba, –be és a –ban, –ben todalékokat.
- k) Képes az alany és az állítmány egyeztetésére, egyeztetési hibái javítására.
- l) Képes a főnévi igenevek helyes személyragozására.
- m) Helyesen alkalmazza a birtokos szó ragjait.
- n) A vonatkozó névmásokat egy kis segítséggel helyesen használja.
- o) A nyelvhelyességgel kapcsolatos rövid szövegeket el tudja olvasni és a szövegre vonatkozó feladatokat meg tudja oldani.

VI. Helyesejtés

- a) Tudja a helyesejtési gyakorlatok végzésének módját, ismerje és értse a hibajavításra vonatkozó utasításokat.
- b) Külső jelzésre tudja javítani önállóan a hangos olvasás, versmondás és spontán beszéd közben elkövetett artikulációs, időtartam-, hangerő- és hangsúlyhibáit.
- c) A tanult verseket és prózai szövegeket tudja elmondani helyes artikulációval, időtartammal, hangsúllyal, hanglejtéssel.
- d) 8-10 soros versekben és 3-4 sornyi prózai szövegekben tudja jelölni a hangsúlyt, a ritmust, a szünetet, és tudja a jeleknek megfelelően felolvasni a szöveget.

VII. Beszédfejlesztés

- a) Tudjon kapcsolatot teremteni, tartani, illetve tudakozódni a helyes nyelvi formák alkalmazásával alkalmi, iskolai, valamint a szolgáltató és közművelődési intézményekben folyó kommunikációs során élőbeszédben és telefonon keresztül. Veszélyhelyzetekben is tudja alkalmazni a tudakozódás helyes nyelvi formáit.
- b) Tudjon gyerekcsoportot és egy vagy több felnőttet meghívni gyerekrendezyvényekre, helyes kapcsolatfelvétellel és kapcsolattartással, helyes szövegalkotással.
- c) Sérelmét, bejelentését tudja elmondani összefüggő elbeszélő vagy leíró szöveggel, amely tartalmazza a kérdéses eseményt (eseményeket), annak idejét, helyét, szereplőit, valamint a megoldási javaslatot.
- d) Felkészülés után adott és választott szempontok szerint tudjon 2-10 mondatos elbeszélő szöveget mondani.
- e) Alkalmazkodjon a vita szabályaihoz. Tudja követni a kiscsoportos kommunikációban folyó vitát. Vita során legyen képes elmondani 2-3 érvt vagy ellenérvt.
- f) Tudjon 5-20 predikatív szerkezetet tartalmazó elbeszélő szöveget alkotni, amelyben 2-nél többször nem vét a koherencia ellen, és 3-nál több nyelvhelyességi hibát nem ejt. Hallott zeneműrészletről, látott képzőművészeti alkotásról tudjon pontos szöveget mondani legfeljebb 1-3 koherenciahibával. Tudjon mesét mondani meseelemek fölhasználásával, amely megfelel az elbeszélésnél leírt kritériumoknak.
- g) Legyen képes üzenetközvetítéskor 2-5 mondatnyi félreproduktív és 25 mondatnyi reproduktív szövegalkotásra.
- h) Legyen képes az elbeszélésnél leírt kritériumoknak megfelelő leíró szöveget alkotni élőlényekről, tárgyakról, tevékenységekről, térről.

- i) Tudjon ismert gyerekeket jellemezni a tanult szakszókat alkalmazva. Legalább a felét tudja ezenközben helyesen használni az alábbi szavaknak: türelmes, kitartó, türelmetlen, önálló, önállótlan, szerény, dicsekvő, lelkiismeretes, pontos, alapos, felületes, pontatlan, fegyelmezett, fegyelmezetlen, őszinte, hazudós, bátor, gyáva, segítőkész, jószívú, önző, irigy, udvarias, udvariatlan, tapintatos, tapintatlan, gyengéd, durva, barátságos, barátságtalan, nyílt, közömbös, bizalmatlan, zárkózott, magabiztos, lelkiismeretfurdalásos, önmagában bizonytalan.
- j) Kiscsoportos kommunikációs során tudjon alkalmazkodni a társalgás szabályaihoz. Szövegalkotáskor legyen témaépítő, tématarató. Tudjon udvariasan helyreigazítani.
- k) Tudjon válaszolni tudakozódásra, meghívásra a helyes nyelvi és nem nyelvi formák alkalmazásával.
- l) Legyen képes hosszabb magyarázó, elbeszélő és leíró szövegek megértésére, tudja őket tömörítve reprodukálni, tudjon velük kapcsolatban lényegre irányuló kérdéseket megfogalmazni.

VIII. Kommunikáció

- a) Tanítói kérésre tudja javítani saját és társai kommunikációs hibáit.
- b) Tanítói kérésre tudja javítani saját és társai elhangzó szövegét a javítandó közlés funkciójának megfelelően.
- c) Mindennapi élethelyzetek, kép és szöveg elemzése során ismerje föl a tanult kommunikációs hibákat, és tudja azokat kijavítani.
- d) A közlés funkciója szerint hibás szöveget tudja kijavítani szövegolvasás során és mindennapi élethelyzetben.

IX. Illem

- a) Képes arra, hogy – a tanító kis segítségével – értékelje saját és társai magatartását az illemszabályok megsértése, illetve megtartása szempontjából.
- b) Ismeri az iskolai viselkedésre, az étkezésre, a közlekedésre, az otthoni viselkedésre, a jó megjelenésre, a vásárlásra, a szabadidős tevékenységekre, az ajándékozásra, az írásbeli érintkezésre és a telefonálásra vonatkozó, tanult illemszabályokat.
- c) A különböző területekre, tevékenységekre vonatkozó illemszabályok közül minden tevékenységre 6-7 normát fel tud idézni, és önállóan meg tudja fogalmazni azokat.
- d) Megfelel magatartása az iskolai viselkedésre, az étkezésre, a közlekedésre, a jó megjelenésre, a szabadidős tevékenységekre és az ajándékozásra vonatkozó illemszabályoknak. Ritkán sérti meg az otthoni viselkedésre, a vásárlásra, az írásbeli érintkezésre és a telefonálásra vonatkozó normákat.
- e) Ha a viselkedése az iskolában, az étkezés közben, a közlekedés, a szabadidős tevékenységek és az ajándékozás során illetlen, észreveszi és önállóan javítani tudja. A többi norma esetében még szüksége van tanítója figyelmeztetésére.

X. Fogalmazás

- a) Tudjon redundáns elemeket nem tartalmazó koherens elbeszélő és leíró szöveget alkotni legfeljebb egy koherenciahibával és nyelvhelyességi hiba nélkül. A párbeszédet tudja írásban jelölni.
- b) Szövegeinek tudjon címet adni.
- c) Tudjon hírt, hirdetést, meghívót készíteni.
- d) Tudjon könyvismertetést írni, amely a könyv lényeges adatain kívül érdeklődésfelkeltő könyvajánlást is magában foglal.
- e) Tudjon ismert és elképzelt személyekről – a pedagógus által megadott módon – jellemzést készíteni.
- f) Tudjon magánlevelet írni, amelyben nincs nyelvhelyességi hiba, és legfeljebb 1 koherenciahibát tartalmaz.
- g) Szövegeit tanítói jelölések és több adott – szövegszerkesztési és nyelvhelyességi - szempont alapján legyen képes önállóan javítani.
- h) Tudja hallott vagy olvasott szöveg lényegét jegyzetelni, tudja mindkét esetben a szöveget vázlatba tömöríteni. Tudjon táviratot fogalmazni.